

SEANCE DU MARDI 29 JUIN 1993
VERGADERING VAN DINSDAG 29 JUNI 1993ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 3246.

MESSAGES:

Page 3246.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS:

Page 3247.

1. Cour des comptes.
2. Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale.
3. Budgets administratifs.

INTERPELLATIONS (Demandes):

Page 3247.

M. Cuyvers au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « la politique menée par la Belgique dans le domaine de la lutte contre le cancer ».

M. Goovaerts au ministre des Finances sur « la privatisation d'un certain nombre d'institutions publiques ».

M. Goovaerts au Premier ministre sur « Bruxelles et la présidence belge de la Communauté européenne ».

M. Vandenberghe au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « l'étendue, la portée et la mise en œuvre du programme pluriannuel de la Justice ».

M. Vandenberghe au Vice-premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « les initiatives susceptibles d'être prises à l'échelon juridique européen, à l'occasion de la présidence belge du Conseil européen ».

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 3246.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 3246.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN:

Bladzijde 3247.

1. Rekenhof.
2. Assemblée van de Westeuropese Unie.
3. Administratieve begrotingen.

INTERPELLATIES (Verzoeken):

Bladzijde 3247.

De heer Cuyvers tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « het Belgisch beleid inzake het terugdringen van kanker ».

De heer Goovaerts tot de minister van Financiën over « de privatisering van een aantal overheidsinstellingen ».

De heer Goovaerts tot de Eerste minister over « Brussel en het Belgisch voorzitterschap van de Europese Gemeenschap ».

De heer Vandenberghe tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de omvang, de draagwijdte en de uitvoering van het meerjarenprogramma voor Justitie ».

De heer Vandenberghe tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de initiatieven die op Europees juridisch niveau kunnen genomen worden, naar aanleiding van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Raad ».

Mme Nélis au ministre de l'Emploi et du Travail sur « la ligne politique qu'elle compte adopter au cours de sa présidence du Conseil européen, notamment à propos des directives ayant trait à l'emploi ».

M. Benker au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « le plan de paix pour la Bosnie-Herzégovine après la Conférence de Copenhague ».

M. Jonckheer au ministre des Finances sur « les conclusions du Conseil européen de Copenhague ».

Mme Dardenne au ministre des Finances sur « la proposition de réduction des droits d'accises de 90 p.c. sur les biocarburants ».

M. Cuyvers au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « la concrétisation du cinquième plan d'action sur l'environnement pendant la présidence belge du Conseil européen ».

M. Vaes au ministre des Finances sur « les objectifs, modalités de programmation et effets de la péréquation cadastrale ainsi que les autres systèmes envisageables ».

POURSUITES A CHARGE D'UN MEMBRE DU SENAT:

Page 3248.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 3248.

PROPOSITION ET PROJET DE LOI (Discussion):

Proposition de loi visant à insérer un article 53bis dans la loi sur la fonction de police.

Discussion générale. — *Orateur*: **M. de Donnée**, p. 3248.

Discussion et vote de l'article unique, p. 3249.

Projet de loi portant certaines mesures en matière de fonction publique.

Orateur: **M. Cardoen**, rapporteur (Renvoi en commission), p. 3249.

Discussion générale. — *Orateurs*: **MM. Cardoen**, rapporteur, **Pede**, **de Donnée**, **Flagothier**, **De Loor**, **Van Hooland**, **Daras**, **M. Tobback**, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique, p. 3255.

Discussion et vote d'articles, p. 3262.

A l'article 16: *Orateur*: **M. Vandenhaute**, p. 3267.

A l'article 23: *Orateur*: **M. le Président**, p. 3269.

INTERPELLATIONS (Discussion):

Interpellation de **M. Goovaerts** au Premier ministre sur « Bruxelles et la présidence belge de la Communauté européenne ».

Orateurs: **M. Goovaerts**, **M. Dehaene**, Premier ministre, p. 3249.

Interpellation de **M. Cuyvers** au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « les enfants des rues du Brésil ».

Orateurs: **M. Cuyvers**, **M. Derycke**, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, p. 3252.

Mevrouw Nélis tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « de beleidslijnen die zij voornemens is te volgen tijdens haar voorzitterschap van de Europese Raad, inzonderheid ten aanzien van de richtlijnen die betrekking hebben op de werkgelegenheid ».

De heer Benker tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « het vredesplan voor Bosnië-Herzegovina na de Europese Top in Kopenhagen ».

De heer Jonckheer tot de minister van Financiën over « de conclusies van de Europese Raad van Kopenhagen ».

Mevrouw Dardenne tot de minister van Financiën over « het voorstel tot verlaging van de accijnzen op biobrandstoffen met 90 pct. ».

De heer Cuyvers tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « de concretisering van het vijfde milieu-actieplan tijdens het Belgisch voorzitterschap van de Europese Raad ».

De heer Vaes tot de minister van Financiën over « de doelstellingen, de programmering en de gevolgen van de kadastrale perekwatie en de eventuele alternatieven ».

VERVOLGING TEN LASTE VAN EEN LID VAN DE SENAAT:

Bladzijde 3248.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 3248.

VOORSTEL EN ONTWERP VAN WET (Beraadslaging):

Voorstel van wet houdende invoeging van een artikel 53bis in de wet op het politieambt.

Algemene beraadslaging. — *Spreker*: **de heer de Donnée**, blz. 3248.

Beraadslaging en stemming over het enig artikel, blz. 3249.

Ontwerp van wet houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken.

Spreker: **de heer Cardoen**, rapporteur (Terugverwijzing naar de commissie), blz. 3249.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers*: **de heren Cardoen**, rapporteur, **Pede**, **de Donnée**, **Flagothier**, **De Loor**, **Van Hooland**, **Daras**, **de heer Tobback**, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken, blz. 3255.

Beraadslaging en stemming over artikelen, blz. 3262.

Bij artikel 16: *Spreker*: **de heer Vandenhaute**, blz. 3267.

Bij artikel 23: *Spreker*: **de Voorzitter**, blz. 3269.

INTERPELLATIES (Bespreking):

Interpellatie van de heer Goovaerts tot de Eerste minister over « Brussel en het Belgisch voorzitterschap van de Europese Gemeenschap ».

Sprekers: **de heer Goovaerts**, **de heer Dehaene**, Eerste minister, blz. 3249.

Interpellatie van de heer Cuyvers tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « de straatkinderen van Brazilië ».

Sprekers: **de heer Cuyvers**, **de heer Derycke**, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, blz. 3252.

Interpellation de M. Desutter au Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques sur « la catastrophe maritime du 3 juin 1993 ».

Orateurs : M. Desutter, M. Coëme, Vice-Premier ministre et ministre des Communications et des Entreprises publiques, p. 3273.

Interpellation de M. Benker au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « le plan de paix pour la Bosnie-Herzégovine après la Conférence de Copenhague ».

Orateurs : MM. Benker, Buelens, M. Derycke, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères, p. 3276.

PROJET DE LOI (Dépôt):

Page 3281.

Projet de loi modifiant la loi du 28 décembre 1977 garantissant la protection des médecins du travail.

PROPOSITIONS (Dépôt):

Page 3281.

Mme Herzet. — Proposition de révision du titre II de la Constitution par l'insertion d'un article *24quater* relatif au droit à une fiscalité équitable.

M. Wintgens. — Proposition de loi modifiant les articles 204 et 205 de la nouvelle loi communale et insérant un article *204bis* dans la même loi.

M. Valkeniers. — Proposition de résolution concernant les droits de l'homme au Viêt-nam.

Mme Maes. — Proposition de résolution concernant le Zaïre.

Interpellatie van de heer Desutter tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over « de scheepsramp van 3 juni 1993 ».

Sprekers : de heer Desutter, de heer Coëme, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven, blz. 3273.

Interpellatie van de heer Benker tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « het vredesplan voor Bosnië-Herzegovina na de Europese Top in Kopenhagen ».

Sprekers : de heren Benker, Buelens, de heer Derycke, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken, blz. 3276.

ONTWERP VAN WET (Indiening):

Bladzijde 3281.

Ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 28 december 1977 tot bescherming van de arbeidsgeneesheren.

VOORSTELLEN (Indiening):

Bladzijde 3281.

Mevrouw Herzet. — Voorstel tot herziening van titel II van de Grondwet door invoeging van een artikel *24quater* betreffende het recht op een billijke fiscaliteit.

De heer Wintgens. — Voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 204 en 205 van de nieuwe gemeentewet en tot invoeging van een artikel *204bis* in dezelfde wet.

De heer Valkeniers. — Voorstel van resolutie betreffende de mensenrechten in Vietnam.

Mevrouw Maes. — Voorstel van resolutie inzake Zaïre.

PRESIDENCE DE M. SWAELEN, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 10 m.
De vergadering wordt geopend om 14 h 10 m.

CONGES — VERLOF

MM. Boël, pour d'autres devoirs; Goossens, pour devoirs professionnels, et Wierinckx, malade, demandent un congé.

Verlof vragen: de heren Boël, wegens andere plichten; Goossens, wegens ambtsplichten, en Wierinckx, ziek.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

MM. De Backer et Seeuws, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren De Backer en Seeuws, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

BOODSCHAPPEN — MESSAGES

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 17 juni 1993 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1° Betreffende de pensioenen van het benoemde personeel van de plaatselijke besturen;

Par messages du 17 juin 1993, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1° Relatif aux pensions du personnel nommé des administrations locales;

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.

2° Houdende goedkeuring van het facultatief protocol behorend bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, opgemaakt te New York op 19 december 1966;

2° Portant approbation du protocole facultatif se rapportant au Pacte international relatif aux droits civils et politiques, fait à New York le 19 décembre 1966;

3° Houdende aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 1992 — Sectie « 14 - Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel »;

3° Ajustant le budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1992 — Section « 14 - Affaires étrangères et Commerce extérieur »;

4° Houdende aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 1992 — Sectie « 14 - Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel ».

4° Ajustant le budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1992 — Section « 14 - Affaires étrangères et Commerce extérieur ».

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Bij boodschappen van 17 juni 1993 deelt de Kamer van volksvertegenwoordigers mede dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden, de ontwerpen van wet:

1° Tot opheffing van artikel 335, tweede lid, van het Strafwetboek;

Par messages du 17 juin 1993, la Chambre des représentants fait connaître qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat, les projets de loi:

1° Abrogeant l'article 335, alinéa 2, du Code pénal;

2° Houdende goedkeuring van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen, en van de bijlage, opgemaakt te Wenen op 20 december 1988.

2° Portant approbation de la Convention des Nations unies contre le trafic illicite de stupéfiants et de substances psychotropes, et de l'annexe, faites à Vienne le 20 décembre 1988.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Bij boodschap van 17 juni 1993 deelt de Kamer tevens mede dat zij heeft aangenomen, zoals het door de Senaat werd geamendeerd, het ontwerp van wet houdende goedkeuring en uitvoering van het Internationaal Verdrag ter oprichting van een internationaal fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie, opgemaakt te Brussel op 18 december 1971, en van het protocol bij dit verdrag, opgemaakt te Londen op 19 november 1976.

Par message du 17 juin 1993, la Chambre fait également connaître qu'elle a adopté, tel qu'il a été amendé par le Sénat, le projet de loi portant approbation et exécution de la Convention internationale portant création d'un fonds international d'indemnisation pour les dommages dus à la pollution par les hydrocarbures, faite à Bruxelles le 18 décembre 1971, et du protocole à cette convention, fait à Londres le 19 novembre 1976.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Bij boodschappen van 28 en 29 juni 1993 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1° Houdende aanpassing van de Rijksmiddelenbegroting van het begrotingsjaar 1993;

Par messages des 28 et 29 juin 1993, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1° Ajustant le budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire 1993;

2° Houdende aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 1993.

2° Ajustant le budget général des Dépenses de l'année budgétaire 1993.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Rekenhof — Cour des comptes

De Voorzitter. — Bij dienstbrief van 16 juni 1993 deelt het Rekenhof aan de Senaat zijn opmerkingen mede betreffende de artikelen 60 en 64 van het wetsontwerp houdende sociale en diverse bepalingen (Gedr. St. Kamer nr. 1040-1, 1992-1993).

Par dépêche du 16 juin 1993, la Cour des comptes communique au Sénat ses observations concernant les articles 60 et 64 du projet de loi portant des dispositions sociales et diverses (Doc. Chambre n° 1040-1, 1992-1993).

— Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden en naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission de l'Intérieur et à la commission des Affaires sociales.

Bij dienstbrieven van 23 juni 1993 deelt het Rekenhof aan de Senaat mede dat het, bij toepassing van artikel 20 van de samengeordende wetten op de rijkscomptabiliteit, de aangepaste administratieve begrotingen van:

— Het ministerie van Landsverdediging,

Par dépêches du 23 juin 1993, la Cour des comptes communique au Sénat qu'elle a examiné, sur la base de l'article 20 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat, les budgets administratifs ajustés:

— Du ministère de la Défense nationale,

— Het ministerie van Landbouw,

— Du ministère de l'Agriculture,

— De Rijksschuld, en van

— De la Dette publique, et

— Het ministerie van Financiën,

— Du ministère des Finances,

voor het begrotingsjaar 1993 heeft onderzocht en dat er geen opmerkingen dienen te worden gemaakt over de overeenstemming van de drie eerstgenoemde documenten met de inhoud en de doelstellingen van de aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting van datzelfde jaar.

pour l'année budgétaire 1993, et qu'elle n'a pas d'observations à formuler à propos de la conformité des trois premiers documents avec le contenu et les objectifs de l'ajustement du budget général des Dépenses pour la même année.

Wat de aangepaste administratieve begroting van Financiën betreft, deelt het Rekenhof zijn opmerkingen mede.

En ce qui concerne le budget administratif ajusté des Finances, la Cour des Comptes communique ses observations.

— Verwezen naar de bevoegde commissies.

Renvoi aux commissions compétentes.

De Voorzitter. — Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Assemblée van de Westeuropese Unie

Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale

De Voorzitter. — De voorzitter van de Assemblée van de Westeuropese Unie zendt aan de Senaat, overeenkomstig artikel V(a) van het Handvest van gezegde assemblée, de teksten van de aanbevelingen nrs. 537 t.e.m. 545 van de resoluties nrs. 88 t.e.m. 91, aangenomen door de assemblée tijdens het eerste gedeelte van de negenendertigste gewone zitting, die werd gehouden te Parijs van 14 tot 17 juni 1993.

Le président de l'Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale transmet au Sénat conformément à l'article V(a) de la Charte de ladite assemblée, le texte des recommandations n°s 537 à 545 inclus et des résolutions n°s 88 à 91, adoptées par l'assemblée pendant la première partie de sa trente-neuvième session ordinaire qui s'est tenue à Paris du 14 au 17 juin 1993.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Administratieve begrotingen — Budgets administratifs

De Voorzitter. — Overeenkomstig artikel 20 van de wetten op de rijkscomptabiliteit, samengeordend op 17 juli 1991, en in overeenstemming met het ontwerp van wet houdende aanpassing van de Algemene Uitgavenbegroting voor het begrotingsjaar 1993 heeft de Regering aan de Wetgevende Vergaderingen overgezonden de aangepaste administratieve begrotingen voor het begrotingsjaar 1993:

1° Van het ministerie van Landbouw;

En exécution de l'article 20 des lois sur la comptabilité de l'Etat, coordonnées le 17 juillet 1991, et conformément au projet de feuillet d'ajustement au budget général des Dépenses pour l'année budgétaire 1993, le Gouvernement a transmis aux Assemblées législatives les budgets administratifs ajustés pour l'année budgétaire 1993:

1° Du ministère de l'Agriculture;

— Verwezen naar de commissie voor de Landbouw en de Mid-denstand.

Renvoi à la commission de l'Agriculture et des Classes moyennes.

2° Van het ministerie van Sociale Voorzorg;

2° Du ministère de la Prévoyance sociale;

— Verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

Renvoi à la commission des Affaires sociales.

3° Van Pensioenen;

3° Des Pensions;

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

4° Van de Rijksschuld.

4° De la Dette publique.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

INTERPELLATIES — INTERPELLATIONS

Verzoeken — Demandes

De Voorzitter. — Het Bureau heeft de volgende interpellatieverzoeken ontvangen:

1. Van de heer Cuyvers tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « het Belgisch beleid inzake het terugdringen van kanker »;

Le Bureau a été saisi des demandes d'interpellation suivantes :

1. De M. Cuyvers au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « la politique menée par la Belgique dans le domaine de la lutte contre le cancer »;

2. Van de heer Goovaerts tot de minister van Financiën over « de privatisering van een aantal overheidsinstellingen »;

2. De M. Goovaerts au ministre des Finances sur « la privatisation d'un certain nombre d'institutions publiques »;

3. Van de heer Goovaerts tot de Eerste minister over « Brusselen het Belgisch voorzitterschap van de Europese Gemeenschap »;

3. De M. Goovaerts au Premier ministre sur « Bruxelles et la présidence belge de la Communauté européenne »;

4. Van de heer Vandenberghe tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de omvang, de draagwijdte en de uitvoering van het meerjarenprogramma voor Justitie »;

4. De M. Vandenberghe au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « l'étendue, la portée et la mise en œuvre du programme pluriannuel de la Justice »;

5. Van de heer Vandenberghe tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Economische Zaken over « de initiatieven die op Europees juridisch niveau kunnen genomen worden, naar aanleiding van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Raad »;

5. De M. Vandenberghe au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Affaires économiques sur « les initiatives susceptibles d'être prises à l'échelon juridique européen, à l'occasion de la présidence belge du Conseil européen »;

6. Van mevrouw Nélis tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid over « de beleidslijnen die zij voornemens is te volgen tijdens haar voorzitterschap van de Europese Raad, inzonderheid ten aanzien van de richtlijnen die betrekking hebben op de werkgelegenheid »;

6. De Mme Nélis au ministre de l'Emploi et du Travail sur « la ligne politique qu'elle compte adopter au cours de sa présidence du Conseil européen, notamment à propos des directives ayant trait à l'emploi »;

7. Van de heer Benker tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over « het vredesplan voor Bosnië-Herzegovina na de Europese Top in Kopenhagen »;

7. De M. Benker au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur « le plan de paix pour la Bosnie-Herzégovine après la Conférence de Copenhague »;

8. Van de heer Jonckheer tot de minister van Financiën over « de conclusies van de Europese Raad van Kopenhagen »;

8. De M. Jonckheer au ministre des Finances sur « les conclusions du Conseil européen de Copenhague »;

9. Van mevrouw Dardenne tot de minister van Financiën over « het voorstel tot verlaging van de accijnzen op biobrandstoffen met 90 pct. »;

9. De Mme Dardenne au ministre des Finances sur « la proposition de réduction des droits d'accises de 90 p.c. sur les biocarburants »;

10. Van de heer Cuyvers tot de minister van Maatschappelijke Integratie, Volksgezondheid en Leefmilieu over « de concretisering van het vijfde milieu-actieplan tijdens het Belgisch voorzitterschap van de Europese Raad »;

10. De M. Cuyvers au ministre de l'Intégration sociale, de la Santé publique et de l'Environnement sur « la concrétisation du cinquième plan d'action sur l'environnement pendant la présidence belge du Conseil européen »;

11. Van de heer Vaes tot de minister van Financiën over « de doelstellingen, de programmering en de gevolgen van de kadastrale perekwatie en de eventuele alternatieven ».

11. De M. Vaes au ministre des Finances sur « les objectifs, modalités de programmation et effets de la péréquation cadastrale ainsi que les autres systèmes envisageables ».

Les deuxième, troisième, septième et huitième figurent à notre ordre du jour de cet après-midi et la première à celui de demain. La date des autres interpellations sera fixée ultérieurement.

De tweede, derde, zevende en achtste interpellaties staan op onze agenda van vandaag; de eerste zal morgen plaatshebben. De datum van de andere interpellaties wordt later bepaald.

VERVOLGING TEN LASTE VAN EEN LID VAN DE SENAAT

POURSUITES A CHARGE D'UN MEMBRE DU SENAT

De Voorzitter. — Ik ontvang van de procureur-generaal bij het Hof van beroep te Antwerpen, een dossier betreffende de vervolging ten laste van een lid van de Senaat.

J'ai reçu du procureur général près la Cour d'appel d'Anvers un dossier relatif à des poursuites à charge d'un membre du Sénat.

Ik stel u voor, dames en heren, dat dossier voor onderzoek naar de commissie voor de Justitie te verwijzen.

Je vous propose, mesdames, messieurs, de renvoyer ce dossier à l'examen de la commission de la Justice.

Is hiertegen geen bezwaar?

Pas d'opposition?

Dan is aldus besloten.

Il en sera donc ainsi.

ORDRES DES TRAVAUX

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

M. le Président. — Mesdames, messieurs, à la demande du ministre des Finances, je vous propose de reporter à une date ultérieure les interpellations de MM. Goovaerts, Desutter et Jonckheer qui figuraient à l'ordre du jour de cet après-midi.

Dames en heren, op verzoek van de minister van Financiën, stel ik u voor de interpellaties van de heren Goovaerts, Desutter en Jonckheer die op de agenda van vannmiddag stonden, naar een latere datum te verwijzen.

Le Sénat est-il d'accord sur cette proposition?

Is de Senaat het eens met dit voorstel? (*Instemming.*)

Il en est donc ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

VOORSTEL VAN WET HOUDENDE INVOEGING VAN EEN ARTIKEL 53BIS IN DE WET OP HET POLITIEAMBT

Algemene beraadslaging en stemming over het enig artikel

PROPOSITION DE LOI VISANT A INSERER UN ARTICLE 53BIS DANS LA LOI SUR LA FONCTION DE POLICE

Discussion générale et vote de l'article unique

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het voorstel van wet houdende invoeging van een artikel 53bis in de wet op het politieambt.

Nous abordons l'examen de la proposition de loi visant à insérer un article 53bis dans la loi sur la fonction de police.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Mevrouw Tyberghien, rapporteur, verwijst naar haar verslag.

La parole est à M. de Donnée.

M. de Donnée. — Monsieur le Président, les articles 47 à 53 de la loi sur la fonction de police règlent la responsabilité légale des membres de la gendarmerie, de la police judiciaire près les parquets et des fonctionnaires de police communale. Ces articles règlent aussi l'assistance judiciaire dont les fonctionnaires de police précités bénéficient en cas d'accident.

Or, d'autres fonctionnaires de l'Etat peuvent être amenés à participer à des opérations de police judiciaire ou de police administrative. C'est le cas notamment de certains fonctionnaires des douanes et accises, de l'Inspection vétérinaire, de l'Inspection sociale, de l'Urbanisme, des Affaires économiques, etc.

Ces fonctionnaires ne sont pas visés par les dispositions de la loi sur la fonction de police dont je parle. Cette loi établit ainsi une discrimination de traitement du point de vue de la responsabilité civile et de l'assistance judiciaire entre des agents de l'Etat qui peuvent être amenés à assurer ensemble, avec les mêmes risques, certaines missions sur le terrain.

Dans son avis sur l'avant-projet de loi sur la fonction de police, le Conseil d'Etat avait d'ailleurs déjà souligné cette discrimination en cherchant vainement dans le projet des raisons objectives permettant de la justifier.

A l'aide de l'un ou l'autre exemple, on se rend pourtant bien compte à quelles conséquences inévitables peuvent conduire les dispositions des articles 47 à 53 de cette loi.

Ainsi, il arrive de plus en plus fréquemment, en matière de lutte contre la drogue et ses trafiquants, que des autorités de police mènent des opérations de fouille ou de recherche en collaboration non seulement avec des forces de gendarmerie mais aussi avec des douaniers ou des accisiens, par exemple. Aux frontières, des contrôles d'identité sont aussi effectués conjointement par des gendarmes et des douaniers. S'il advenait qu'au cours de l'une de ces opérations, un gendarme, un douanier ou un accisien blesse un tiers, les dispositions légales auraient pour effet d'entraîner des conséquences infiniment plus désastreuses pour le douanier ou l'accisien que pour le gendarme ou l'agent de police judiciaire.

Il s'indique dès lors, d'abord par simple souci d'équité, ensuite pour répondre à l'objection juridique émise dans le temps par le Conseil d'Etat, d'étendre le champ d'application des articles 47 à 53 à tous les fonctionnaires d'Etat susceptibles de participer à des opérations de police judiciaire ou de police administrative. Tel est l'objet de la présente proposition de loi.

Bien entendu, monsieur le ministre, comme vous l'avez souligné en commission, cette proposition de loi ne règle pas le problème de la responsabilité légale et de l'assistance judiciaire pour les agents de l'Etat non-fonctionnaires de police dans les cas où leur responsabilité serait engagée sans toutefois avoir participé directement à des opérations de police judiciaire ou de police administrative.

Cet aspect devrait être réglé d'urgence pour remédier à l'injustice d'un traitement inégal d'agents de l'Etat policiers et non-policiers en cas d'incident dans l'exercice de leurs fonctions.

Comme l'a indiqué le ministre, les récents attentats contre des inspecteurs de l'Institut d'expertise vétérinaire soulignent la nécessité de régler également le problème de la responsabilité légale et de l'assistance judiciaire pour tous les agents des services publics, victimes ou responsables d'accidents pendant l'exercice de leurs fonctions, même lorsqu'ils ne participent pas à des opérations avec des forces de police. Il est urgent que le ministre dépose un projet de loi afin de régler cette problématique.

En attendant, la présente proposition de loi a le mérite de résoudre le problème des agents de l'Etat non-policiers qui interviennent à côté des policiers dans des opérations de police judiciaire et de police administrative. J'espère que cette assemblée adoptera cette proposition comme l'a fait la commission. *(Applaudissements.)*

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten.

L'article unique de la proposition de loi est ainsi rédigé:

Article unique. La loi du 5 août 1992 sur la fonction de police est complétée par un article 53bis, libellé comme suit:

« Art. 53bis. Les dispositions des articles 47 à 53 sont également applicables aux agents de l'Etat, autres que ceux expressément visés à l'article 47, qui participent directement à des opérations de police judiciaire ou de police administrative. »

Enig artikel. In de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt wordt een artikel 53bis ingevoegd, luidende:

« Art. 53bis. Het bepaalde in de artikelen 47 tot 53 is eveneens van toepassing op de andere leden van het rijkspersoneel dan die waarop artikel 47 uitdrukkelijk doelt en die rechtstreeks deelnemen aan operaties van gerechtelijke of van bestuurlijke politie. »

— Adopté.

Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement au vote sur l'ensemble de la proposition de loi.

We stemmen later over het voorstel van wet in zijn geheel.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE BEPAALDE MAATREGELEN INZAKE AMBTENARENZAKEN

Terugverwijzing naar de commissie

PROJET DE LOI PORTANT CERTAINES MESURES EN MATIERE DE FONCTION PUBLIQUE

Renvoi en commission

De Voorzitter. — Aan de orde is de beraadslaging over het ontwerp van wet houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken.

L'ordre du jour appelle la discussion du projet de loi portant certaines mesures en matière de fonction publique.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Cardoen, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, bij het ontwerp van wet houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken werd een bijkomend amendement ingediend. Vooraleer verslag uit te brengen, ware het wenselijk dat dit amendement in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden wordt besproken. Ik vraag dan ook het ontwerp terug te verwijzen naar de commissie.

De Voorzitter. — Is de Senaat het erover eens het ontwerp terug naar de commissie te verwijzen, weliswaar met het verzoek zich daarover aanstonds te beraden? Vervolgens zou in openbare vergadering mondeling verslag worden uitgebracht over de commissiebespreking betreffende dit amendement.

Le Sénat est-il d'accord de renvoyer ce projet en commission afin qu'elle puisse examiner immédiatement cet amendement? Nous entendrions ensuite en séance publique un rapport oral sur les discussions qui se seront déroulées en commission. *(Assentiment.)*

Dan is hiertoe besloten.

Il en est ainsi décidé.

INTERPELLATIE VAN DE HEER GOOVAERTS TOT DE EERSTE MINISTER OVER «BRUSSEL EN HET BELGISCH VOORZITTERSCHAP VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP»

INTERPELLATION DE M. GOOVAERTS AU PREMIER MINISTRE SUR «BRUXELLES ET LA PRESIDENCE BELGE DE LA COMMUNAUTE EUROPEENNE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Goovaerts tot de Eerste minister over «Brussel en het Belgisch voorzitterschap van de Europese Gemeenschap».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Goovaerts. — Mijnheer de Voorzitter, met ingang van 1 juli 1993 zal België voor de duur van zes maanden het voorzitterschap van de EG waarnemen. Via de gesproken en de geschreven media heeft de goegemeente zich reeds een beeld kunnen vormen van de prioriteiten die ons land wenst te behandelen. Grote en opvallende afwezigheid op het verlanglijstje is echter Brussel. Nochtans kampt onze hoofdstad met een aantal problemen die in hun essentie nauw verbonden zijn met de Europese problematiek.

Mijn interpellatie concentreert zich daarom rond de vraag naar de evolutie van Brussel als Europese stad. Wanneer ik rondom mij kijk, kan ik dienaangaand vaststellen dat Brussel, zoals alle steden, onderhevig is aan een vrij strak verstedelijkingsproces. Deze trend heeft nefaste gevolgen voor onder meer de bevolkingsstructuur. Men kan de Brusselse bevolking indelen in drie categorieën.

Vooreerst zijn er de rijke of de behere wijken, die bewoond worden door de Europese en de internationale ambtenaren, evenals door de autochtone goegede Brusselaars. Daarnaast zijn er de arme of de mindere wijken, die de minder goegede Brusselaars en de migranten huisvesten. Tenslotte zijn er de pendelaars die alleen in Brussel komen «om den brode».

Dit situatiebeeld toont op een treffende wijze aan dat er zich in Brussel een polariseringstendens voordoet waarbij de noodzakelijke middenklasse uit het straatbeeld aan het verdwijnen is. Een proletarisering, enerzijds, en een reservering van stadsdelen enkel voor de rijken, anderzijds, zal langzaam maar zeker tot een explosief mengsel leiden. Het Brussel van vroeger is duidelijk aan het wegvijnen; het nieuwe klimaat wordt gekenmerkt door een te grote onverschilligheid. Al te gauw vergeet men dat Brussel niet enkel de ontmoetingsplaats is voor nationale en internationale ambtenaren, maar dat er ook nog mensen wonen en leven in vaak onherbergzaam geworden stadsdelen.

Is dit alles de schuld van de internationalisering van de taken die onze hoofdstad vervult? Zeker niet! Zo zijn het niet de Europese ambtenaren die voor de miserie hebben gezorgd, maar wel de Belgische overheid die eigenzinnig en weinig doordacht is opgetreden. De grootste vijand van Brussel is de lokale politieke klasse zelf, die reeds verschrikkelijk veel heeft verknoeid. Dit is weinig belovend voor de toekomst, vooral indien de geruchten juist zijn dat nog eens 200 000 kaderleden zullen worden tewerkgesteld in Brussel tegen het jaar 2000.

Indien onze beleidsverantwoordelijken niet snel de ogen openen dan dreigt het hele Brussels weefsel stuk te gaan, met als gevolg een «Washington aan de Zenne».

Op het vlak van de ruimtelijke ordening is veel moois verwoest. De Kunstberg heeft zijn charme verloren, Sint Goedele heet nu Sint Michiel, pleintjes en gezellige plantsoenen werden opgeslokt door stedelijke autowegen. Al deze stedenbouwkundige baldadigheden konden gebeuren omwille van het gebrek aan visie van de overheid.

Bouwpromotoren uit Vlaanderen, Wallonië en zelfs uit het buitenland hebben het Brussels landschap omwoeld en de stad heeft hen niet kunnen bekoren. Zonder het zelf te beseffen hebben deze cowboys van het beton en het stalen gebinte meegeholpen aan de «tweedeling» van Brussel, een «tweedeling» die eveneens sporen trekt op het vlak van de criminaliteit. Het is ontzettend te moeten vaststellen dat de ordediensten bepaalde wijken en kwartieren niet meer durven controleren, laat staan betreden. Als doekje voor het bloeden komt de overheid ietwat meewarig aandraven met veiligheidscontracten, die echter geen reële oplossing bieden, want ze doen niets aan de oorzaken, maar proberen slechts een remedie te zijn voor de gevolgen. De juiste houding vereist strijd tegen de oorzaken opdat het geweld de rust en de charme van de stad niet langer zou ontsieren.

Uit de geschetste probleemstelling kan men één zaak afleiden, namelijk dat Brussel overgelaten wordt aan zijn lot. Ik beweer geenszins dat de huidige Brusselse Regering alles perfect doet en dat alles de schuld is van Vlaanderen, Wallonië en de federale Regering.

Wel wens ik te onderstrepen dat Brussel eigen taken te vervullen heeft, vooral hoofdstedelijke, nationale en Europese, en dat de stad in de vervulling van haar opdracht weinig geruggesteund

wordt, laat staan geholpen, door de andere regio's en de federale Regering. Dat is het gevolg van het «welles-nietes»-spel dat wordt gespeeld.

Is Brussel nu een volwaardig derde Gewest of niet? Constitutioneelrechtelijk niet, in de feiten wel. De voormalige hoofdredacteur van *De Standaard*, Manu Ruys, heeft eind vorig jaar bij de uitreiking van de André Demedtsprijs aan Lode Campo een zeer boeiende feestrede uitgesproken met als titel «Brussel in de Nederlanden». Ik ga die rede niet in extenso herhalen maar bepaalde passages zijn wel frappant.

Zo staat onder meer vermeld: «... Staatskundig is de teerling geworpen. Brussel is een apart stadsgewest en het zal dat blijven. Vlaanderen zal Brussel niet terugwinnen. De Walen houden Brussel op afstand. In de Belgische federale structuur is het een derde Gewest, ook al behoudt de Vlaamse Gemeenschap in Brussel nog een institutionele band met het Vlaamse parlement. Indien België uiteenvalt en verdwijnt, blijft Brussel een autonoom gebied, wellicht als Euro-district.»

Verder wijst de heer Ruys erop dat de Brusselse Vlamingen moeten kunnen rekenen op de steun van de hele Vlaamse Gemeenschap. Wat hij zegt is meer dan terecht, doch ik zou nog verder willen gaan door te stellen dat Brussel moet kunnen rekenen op de steun van het gehele land, niet voor zuivere gewestangelegenheden, maar wel voor de taken eigen aan de hoofdstedelijke en Europese roeping. Het contrast met wat de Fransen voor Straatsburg hebben gedaan en nog steeds doen, is schrijnend. Opdat Straatsburg Europa op een waardige wijze zou kunnen dienen, wordt daarvoor ook alles in het werk gezet.

Men mag niet uit het oog verliezen dat men er sinds het ontstaan van de Europese Gemeenschap, tot einde vorig jaar niet in slaagde een beslissing te nemen over de zetel van de EG. Nog te vermelden is dat naast het Europees Parlement Brussel eveneens de Europese parlementscommissies, de zetel van de Raad, de Commissie, het Economisch en Sociaal Comité, het Comité van de Regio's alsmede de Westeuropese Unie herbergt.

Om terug te komen tot de visie over «Europa in Brussel» is het niet moeillijk om te besluiten dat er tot vandaag geen vast plan bestaat voor de inplanting van de Europese organismen in Brussel. Zoals reeds gezegd, is Brussel niet de enige macht die bepaalt hoe dat moet gebeuren. In eerste instantie speelt de federale Regering daarin een rol, maar die heeft bewust Brussel jarenlang in de koelkast laten zitten waardoor ook het Europees aspect werd verwaarloosd. Het eindresultaat is dat de twee gemeenschappen in Brussel een haat-liefde verhouding hebben waar dagelijkse naijver schering en inslag is. Daarbij komt het neerstrijken van Europese ambtenaren wat, niet enkel voor tewerkstelling en nieuwe handelsactiviteiten zorgt, maar ook problemen meebrengt op het gebied van ruimtelijke ordening, stedenbouw en vervoer. De problemen op de Brusselse woningmarkt zijn voldoende bekend. Algemeen beschouwd is de stijging van vastgoedprijzen wel het gevolg van een zekere inhaalbeweging, daar in het begin van de jaren tachtig de prijzen beduidend lager lagen. Dit neemt niet weg dat de overconcentratie van hoogbetaalde buitenlanders de hoge prijzen in stand houdt, ja zelfs voedt.

Komt daarbij nog dat het hele Europese weefsel ook negatieve financiële consequenties heeft voor de hoofdstad. Men kan nu, onder meer, triomfantelijk komen aandraven met de regeling van de «dode hand», doch dit bedrag was in feite reeds toegekend, maar nooit uitgekeerd. Deze regeling is niet enkel een druppel op een hete plaat, maar het is tevens zelfbedrog van de bovenste plank.

Intussen blijven Vlaanderen en Wallonië meegenieten van de Europese infrastructuur, zonder voor te moeten opdraaien.

Eenzelfde apatische houding valt waar te nemen bij de federale Regering. Talrijke woordvoerders van diverse meerderheidspartijen hebben hier nochtans nog niet zo lang geleden op de tribune verklaard dat federale loyaliteit eveneens een graad van solidariteit bevat. Waar blijft die solidaire hand? Indien de huidige toestand ongewijzigd blijft en men de bestaande ontwrichtingen bestendigt, dan kan ik alleen maar besluiten met het negatieve beeld dat ik in het begin van mijn interpellatie heb ontvouwd, dat Brussel op termijn een tweeledige stad zal worden met buurten van echte armen en echte rijken, zonder dat daar tussenin nog

plaats is voor een middenklasse, die niet alleen de middenstand omvat, maar ook de loontrekkenden die in dienst zijn van de stad, zoals postbodes, brandweerlieden en het personeel van de reinigingsdienst. Het spanningsveld tussen de twee taalgemeenschappen, een sociologisch probleem dat in zekere mate reeds achterhaald is, zal dan worden vervangen door een echt klassenconflict. De solidariteit zal hier dus een primordiale rol moeten vervullen.

Overigens komt men dit heden op cultureel vlak reeds in een embryonale vorm tegen Vlaanderen, Wallonië en de federale overheid moeten nu eindelijk eens begrijpen dat ze alles te winnen hebben bij de Europese en internationale functies van Brussel, maar Brussel moet dan ook de kansen krijgen om zijn taken op een goede en accurate wijze uit te oefenen. Het imago van België in Europa en in de wereld hangt trouwens samen met dat van Brussel.

Graag had ik dan ook van de Eerste minister vernomen welke initiatieven de Regering zal nemen opdat Brussel zijn rol van Europese hoofdstad volwaardiger kan vervullen. Het gaat niet om op Europese vergaderingen veel taken naar Brussel toe te trekken zonder te zorgen voor de nodige gunstige voorwaarden waarin ze kunnen worden vervuld.

Zal de federale Regering contact opnemen met het Vlaamse en het Waalse Gewest teneinde samen een ondersteuningsstrategie uit te werken voor de door Brussel te vervullen EG-opdrachten?

Zal de Premier van het Belgisch voorzitterschap gebruik maken om van de EG de nodige fondsen, onder meer sociale, te krijgen opdat Brussel een accuraat antwoord kan geven aan de uitdagingen die voortvloeien uit zijn functie van Europese hoofdstad? Op welke manier zal de federale Regering Brussel helpen wanneer de EG nieuwe lidstaten zal opnemen, waardoor het aantal buitenlandse kaderleden tegen het jaar 2000 nog met 200 000 zal aangroeien?

Welke maatregelen werden er genomen opdat de bijkomende vergaderingen zo vlg mogelijk in Brussel worden gehouden? Hoe is het gesteld met het Berlaymont-dossier? (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de Eerste minister.

De heer Dehaene, Eerste minister. — Mijnheer de Voorzitter, de heer Goovaerts heeft een goed beeld geschetst van de problemen waarmee Brussel als Europese hoofdstad wordt geconfronteerd.

Brussel kampt, net als andere grootsteden, met problemen eigen aan de grootstad. In Antwerpen en Parijs bijvoorbeeld is het niet anders. Deze problemen vergen een eigen grootstedelijk beleid. Naast haar hoofdstedelijke taken heeft Brussel daarenboven nog een Europese dimensie.

Toch is het ook waar dat Brussel uit die rol van grootstad en Europese hoofdstad ook voordelen put. Uit de studie van minister Chabert blijken de economische voordelen van de Europese roeping van Brussel, zowel voor de stad zelf en voor de rest van het land, zeer duidelijk.

Wij hebben er alle baat bij dat Brussel deze hoofdstedelijke rol optimaal vervult. Daartoe hebben wij via de wet tot hervorming der instellingen de relatie tussen de federale overheid en de regering van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest willen versterken door de oprichting van een samenwerkingscommissie die de specifieke hoofdstedelijke problemen moet behandelen. Wij hebben de werking van deze samenwerkingscommissie geïntensifieerd en zijn nu een kaderakkoord aan het onderhandelen dat deze samenwerking nader moet omschrijven en concrete afspraken moet vastleggen.

Om Brussel ook meer financiële middelen te bieden, zijn wij overeengekomen dat voor de «dode hand», die de jongste jaren een regressieve evolutie heeft gekend, een bepaald percentage zal worden aangewend waardoor de verhouding constant blijft. Zoals ook al tijdens de besprekingen over de staatshervorming was overeengekomen, hebben wij daarenboven beslist 2 miljard

bij te dragen voor investeringen en initiatieven eigen aan de hoofdstedelijke en Europese taken. Wij zullen het Parlement geregeld op de hoogte houden over de verdere evolutie van deze samenwerking.

Vooral voor het mobiliteitsprobleem zal zeker overleg nodig zijn met het Waalse Gewest en zeker met het Vlaamse Gewest dat Brussel helemaal omringt, om na te gaan in welke mate ook zij kunnen bijdragen tot de leefbaarheid van Brussel. Zoals elders bestaat er ook bij ons een spanning tussen de leefbaarheid van Brussel als stad en haar rol ten opzichte van de periferie waarvan de inwoners naar Brussel komen ofwel om er diensten te verlenen, ofwel om te werken. Dit probleem moet een evenwichtige oplossing krijgen via overleg tussen Gewesten en Gemeenschappen. Sedert Brussel een hoofdstedelijk gewest is geworden, heeft Brussel ook een grotere stem in het kapittel gekregen, terwijl vroeger dit zeker niet altijd het geval was en de belangen van Brussel soms moesten wijken voor die van de pendelaars. Zowel door de nieuwe structuren als door overleg kan men tot een betere situatie voor Brussel komen.

Samen met de Brusselse regering moeten we de komst van nieuwe ambtenaren voorbereiden en nagaan in welke mate Brussel die kan opvangen.

De zetels van de Europese instellingen zijn nu definitief, daarvoor werd in Edinburgh een evenwichtige oplossing gevonden. Wij staan nu in een sterkere positie ten opzichte van de commissie om te onderhandelen over de manier waarop de inplanting in Brussel moet gebeuren en om hiervoor van de commissie een bijdrage te vragen, voor de verdere uitbouw van Brussel. Omdat de commissie open staat voor dit onderwerp kan hierover, op een nieuwe basis, een gesprek worden gevoerd.

Belangrijk in de beslissing van Edinburgh is de toelating tot het houden van de bijkomende parlementsvergaderingen in Brussel. De accommodatie van de nieuwe zaal voor het Europees Parlement heeft een voorsprong op die van Straatsburg. Ik kan u mededelen dat het Europees Parlement heeft beslist dat het nog in 1993, toevallig onder het voorzitterschap van België, op 29 en 30 september, op 13 en 14 oktober en op 1 en 2 december bijkomende vergaderingen zal houden in Brussel. Daardoor zal het akkoord van Edinburgh ook worden uitgevoerd. Ik ben ervan overtuigd dat met de groeiende rol van Brussel het aantal bijkomende vergaderingen in Brussel zal stijgen.

In verband met het Berlaymontgebouw kan ik het volgende zeggen. In september gaat de faze van de sanering van het gebouw in, namelijk het wegnemen van de asbest. Dat zal ongeveer één jaar duren. Dat de heer Van Miert de nieuwe daarvoor bevoegde commissaris werd, is er niet vreemd aan dat de besprekingen met de verantwoordelijke minister en de Regie van de Gebouwen over het behoeftenprogramma van de Gemeenschap op gang werden gebracht, zodat onmiddellijk na het beëindigen van de saneringswerken de aanpassingswerken van het gebouw kunnen worden verdergezet.

De verschillende bevoegde instanties, meer bepaald de Europese Commissie en het Europees Parlement, de Brusselse regering en de Belgische federale Regering zijn zich bewust van de troeven die deze rol van Brussel met zich brengt. Wij zijn ons ook bewust van de uitdagingen in verband met de leefbaarheid van de stad en met de noodzaak de Europese instellingen en ambtenaren een goed onthaal te bieden. Wij moeten de Gemeenschap er geleidelijk aan van bewust doen worden dat zij niet alleen rechten, maar ook verplichtingen heeft ten opzichte van de stad die de Europese instellingen verwelkomt. Geleidelijk aan evolueert de nieuwe Belgische staatsstructuur tot een evenwichtige verhouding tussen de verschillende instanties. Dat kan de rol van Brussel als hoofdstad van Europa alleen maar ten goede komen. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de interpellant.

De heer Goovaerts. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Eerste minister voor zijn verhelderende uitleg. Ik noteer dat onder het Belgische voorzitterschap stappen zullen worden gedaan opdat

de Europese Gemeenschap haar verplichtingen tegenover Brussel als Europese hoofdstad zou nakomen. De besprekingen kunnen in ieder geval beginnen.

Ik stel voor zich ook tot het Europees Sociaal Fonds te wenden om gelden te bekomen om tegemoet te kunnen komen aan een aantal specifieke noden. In Brussel kunnen een aantal functies, onder andere postbode, pompier of reinigingspersoneel niet meer worden uitgevoerd omdat de betrokkenen het moeilijk hebben om zich in Brussel te vestigen. In het buitenland worden in sommige steden subsidies gegeven, in plaats van sociale woningen toe te kennen, om geïnteresseerden de mogelijkheid te geven bepaalde beroepen in die steden verder uit te oefenen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

INTERPELLATIE VAN DE HEER CUYVERS TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «DE STRAATKINDEREN VAN BRAZILIË»

INTERPELLATION DE M. CUYVERS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGERES SUR «LES ENFANTS DES RUES DU BRESIL»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Cuyvers tot de Vice-Eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken over «de straatkinderen van Brazilië».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Cuyvers. — Mijnheer de Voorzitter, «Ik ben niet naar hier gekomen om geld te vragen voor de Braziliaanse straatkinderen, hoewel dat natuurlijk welgekomen is. Ik ben in Europa om politieke steun te vragen voor onze zaak: het probleem van de Braziliaanse straatkinderen is uiteindelijk een probleem van sociale onrechtvaardigheid en moet daarom via politieke weg worden opgelost. De Europese regeringen kunnen ons daarin helpen door de Braziliaanse regering onder druk te zetten.» Dat was de kern van de boodschap die Volmer do Nascimento, de bezieler van de Braziliaanse Nationale Beweging voor Straatkinderen naar België meebracht. Volmer verbleef hier op uitnodiging van de werkgroep «Coördinatie Braziliaanse Straatkinderen». Hij gaf een onthutsend beeld van de Braziliaanse maatschappij, waar het vermoorden van kinderen een banaal *fait divers* in het dagelijkse leven schijnt te zijn geworden.

De Braziliaanse economie verkeert in een uitzichtloze crisis: na de wonderjaren van de jaren zestig kwam het land met de oliecrisis van 1973 terecht in een recessie waar tot nu toe geen antwoord op werd gevonden. De buitenlandse leningen, die het Braziliaanse economische mirakel goeddeels mogelijk hadden gemaakt, hebben geleid tot een enorme schuldenlast die loodzwaar op de economie van het land weegt. De torenhoge inflatie blijft oncontroleerbaar, ondanks alle devaluaties, prijsbevrozingen en besparingen van de jongste decennia. De onmacht van de politici om deze situatie ook maar enigszins te verhelpen, was des te schrijnender, gezien bovendien opeenvolgende corruptieschandalen het land kwamen teisteren. Uiteindelijk resulteerden die in de afzetting van president Collor.

Eén zaak is zeker: het grootste slachtoffer van de crisis en van de remedies ertegen is de Braziliaanse bevolking. Van de 150 miljoen Brazilianen leven er volgens Volmer op het ogenblik 80 miljoen in absolute armoede, dit in een land dat achtste staat op de economische wereldranglijst.

De ellende is alom tegenwoordig: op het platteland vechten pachters en landloze boeren nog steeds voor hun rechten in een feodaal systeem van grootgrondbezit. De plattelandsvlucht die hieruit is ontstaan, heeft rond de grote steden gordels van krottenwijken gecreëerd, waar miljoenen mensen samenhokken, zonder werk, zonder sociale voorzieningen en zonder toekomstperspectieven. In de gezinnen die in deze favelas wonen, moet iedereen zijn steentje bijdragen tot het gezinsinkomen, ook de kinderen. Zij worden door de armoede gedwongen het centrum van de

grote steden op te zoeken om geld te verdienen. Zeven miljoen Braziliaanse kinderen verkeren in dat geval: zij vormen de grootste slachtoffers van de crisis en op straat lopen zij permanent gevaar.

De Braziliaanse straatkinderen trachten op alle mogelijke manieren aan de bak te komen: als schoenpoetser, autobewaker, ijsjesverkoper, boodschappenjongen, koffieverkoper, enzovoort. De meesten keren 's avonds terug naar hun huis in de krottenwijken; anderen verliezen de band met hun gezin en blijven dag en nacht in het stadscentrum. Vooral deze kinderen hebben het erg moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen. In zo een situatie is de stap naar bedelarij, prostitutie of kleine diefstallen vlug gezet. Andere kinderen komen als koerier in drugbendes terecht en éénmaal zover wordt het erg moeilijk om zich nog uit dat milieu los te maken. Wie het toch probeert, wordt het zwijgen opgelegd. In Brazilië noemt men dit «het verbranden van de archieven».

Omdat straatkinderen veel in de buurt van grote winkelcentra opereren, zijn ze een doorn in het oog van vele winkeliers. Deze huren privé-milities in, die meestal uit ex- of nog dienstdoende politieagenten bestaan, om de straatkinderen uit hun buurt weg te houden. Deze privé-milities nemen hun opdracht erg letterlijk en treden op als echte doodseskaders: ze vermoorden straatkinderen tot afschrikking van andere straatkinderen. Op de duur gaan deze doodseskaders op eigen houtje voort met hun zuiveringsacties. Ze beschouwen zichzelf als de beschermers van de Braziliaanse maatschappij tegen het gespuis van de straat. Cijfers omtrent de moorden op straatkinderen zijn moeilijk te geven omdat er veel lijken verdwijnen en omdat er niet altijd aangifte wordt gedaan. Men schat evenwel dat er op dit ogenblik in Brazilië zes tot acht kinderen per dag worden vermoord.

Ik wil de staatssecretaris herinneren aan zijn reis naar Rio van vorig jaar en nog even het beeld oproepen van de talrijke zwaar bewapende militairen die de internationale delegaties moesten beschermen. Rio gaf wel degelijk de indruk een bezette stad te zijn. Een winkelier merkte op dat zolang deze delegaties in de stad waren, het gespuis gelukkig wel even zou wegblijven, maar dat de ellende nadien nog zou toenemen. De ellende voor de straatkinderen zou natuurlijk nog veel groter worden. Zij hebben geen enkele bescherming tegen dit geweld. Zowel de politie als de officiële instellingen voor bijzondere jeugdzorg zijn berucht vanwege de gewelddadige manier waarop ze straatkinderen aanpakken en ze worden dan ook geschuwd als de pest. Bovendien zijn er sterke banden tussen de doodseskaders, de drugbendes en de politie. Ze helpen en beschermen elkaar en zorgen voor een klimaat van terreur in de Braziliaanse steden.

Als reactie op dit alles ontstond in 1986 de Nationale Beweging van straatkinderen. De beweging groeide in feite uit de onvrede van een aantal opvoeders en straatwerkers met de bestaande bijzondere jeugdzorg. Zij wilden zich vooral op het politieke vlak inzetten voor een betere bescherming van de rechten van het Braziliaanse straatkind als staatsburger. Op dit ogenblik bestaat de beweging uit 3 000 straatwerkers-opvoeders en 80 000 kinderen die zich hebben verenigd in een honderdtal lokale afdelingen. De activiteiten worden gecentraliseerd op het niveau van de deelstaten en op het federaal niveau. De lokale afdelingen bestaan uit basiskernen van straatwerkers en straatkinderen. In die basiskernen worden de problemen waarmee de kinderen worden geconfronteerd besproken en wordt er gezocht naar oplossingen. De kinderen leren er inzicht te krijgen in de sociale en politieke context waarin hun leven zich afspeelt. Ze worden er geconfronteerd met waarden die in de favelas niet aan bod komen: rechtvaardigheid, solidariteit en zelfvertrouwen. Op die manier wordt er gewerkt aan de bewustmaking van de straatkinderen en aan de verdediging van hun rechten vanuit de basis zelf.

De Nationale Beweging van straatkinderen heeft in haar korte bestaan opvallende successen geboekt in haar strijd voor de rechten van de straatkinderen. In een eerste nationale conferentie van straatkinderen in 1986 in Brazilië werd de basis gelegd van wat later het artikel 227 van de Braziliaanse Grondwet zou worden. In dat artikel wordt vermeld dat kinderen als volwaardige burgers rechten hebben en dat het de taak is van de Braziliaanse Staat absolute voorrang te verlenen aan de opvoeding, de hulp en de bescherming van deze kinderen. Op basis van dit artikel werkt

de Nationale Beweging van straatkinderen aan een nieuwe wet op de jeugdbescherming, ter vervanging van de oude, op militaire leest geschoeide *Código de Menores*.

Het wetsontwerp dat hieruit voortkwam werd in het Braziliaanse Congres echter op de lange baan geschoven. Einde 1989 organiseerde de beweging een tweede nationale conferentie van straatkinderen. Naar aanleiding hiervan bezetten 1 200 straatkinderen het Braziliaanse parlement waar ze op symbolische wijze het wetsontwerp goedkeurden. Deze actie kreeg zoveel aandacht op het internationale forum dat het congres zich verplicht voelde het wetsontwerp haast ongewijzigd goed te keuren. Op die manier kreeg Brazilië één van de meest progressieve wetgevingen rond bijzondere jeugdzorg ter wereld: het Statuut van het kind en de adolescent.

Het statuut impliceert een totale ommekeer in de bijzondere jeugdzorg. Vroeger ging men ervan uit dat een kind dat op straat leeft de wet overtreedt, terwijl men nu stelt dat de wet in feite wordt overtreden door de omgeving van het straatkind. De vroegere instellingen voor bijzondere jeugdzorg, die eigenlijk functioneerden als gevangenissen en als «kweekscholen voor criminaliteit» moeten worden vervangen door instellingen die de opvoeding van de jongeren centraal stellen. De macht van de politie en de jeugdrechters wordt uitgehold ten voordele van de door de overheid op te richten raden voor de bescherming van het kind en van de jeugdbeschermingscomités op het lokale vlak.

De kloof tussen de wet en de werkelijkheid is echter immens groot. Het statuut van het kind en de adolescent breekt dus radicaal met de vroegere wetgeving rond de bijzondere jeugdzorg en is revolutionair omdat het is ontstaan uit de basis en niet uit het brein van enkele politici of technocraten. Het zal dan ook geen verwondering wekken dat er in de hoogste kringen een grote weerstand ontstond tegen de praktische implementatie van de wet. Zowel politie als jeugdrechters blijven spijtig genoeg voortgaan met hun repressieve aanpak van de straatkinderen.

In de vernieuwde officiële instellingen voor bijzondere jeugdzorg blijft alles bij het oude, onder meer omdat de instellingen met hetzelfde personeel blijven verderwerken. Het geweld duurt nagenoeg ongestraft voort en ook de moorden op straatkinderen verminderen niet. Wie ertegen protesteert, loopt het gevaar zelf in moeilijkheden te komen. Zo heeft Volmer do Nascimento via een sluitend dossier vier rechters in Rio de Janeiro aangeklaagd wegens betrokkenheid bij de organisatie van doodseskaders. Die processen werden op de lange baan geschoven terwijl tegen Volmer zelf vier processen werden aangespannen wegens laster en erroof. Twee ervan hebben reeds verrassend vlug geleid tot veroordelingen met gevangenisstraf van twee maanden voor het eerste proces en zeven jaar en vier maanden voor het tweede proces.

De feitelijke reden van mijn interpellatie is de bedreiging van het Statuut van het kind en de adolescent door de komende grondwetsherziening in Brazilië.

Op 5 oktober 1993 wordt de Braziliaanse Grondwet herzien en nu reeds werden er 153 amendementen ingediend die artikel 227 van de Grondwet — en daarmee ook het Statuut van het kind en de adolescent — willen afzwakken of zelfs willen schrappen.

De boodschap van Volmer do Nascimento is duidelijk. De huidige wetgeving rond bijzondere jeugdzorg is tot stand gekomen dank zij de nationale en internationale druk op het Braziliaanse Congres. De verdere bescherming van deze wetgeving en de concrete toepassing ervan moeten met dezelfde middelen worden afgedwongen. Hij roept de Europese regeringen dan ook op om via alle mogelijke kanalen de Braziliaanse regering onder druk te zetten om het Statuut van het kind en de adolescent onveranderd te behouden en om het eindelijk ook in de realiteit toe te passen.

Enmalige politieke actie is echter onvoldoende. Er moet een permanente controle worden uitgeoefend op het Braziliaanse sociaal-economische beleid en op de bescherming van de mensenrechten. Volgens Volmer is de controle over de buitenlandse schuldenlast hiertoe een geschikt middel. Nieuwe leningen aan de Braziliaanse regering moeten worden verbonden aan de voorwaarde dat het geleende geld wordt aangewend voor het financieren van een degelijk sociaal beleid. De intresten op de buitenlandse schulden die op dit ogenblik worden betaald

— 16 miljard dollar in 1992 — zouden overigens volstaan om een dergelijk sociaal beleid te financieren. Het Westen kan op die manier een rechtvaardiger sociaal beleid in Brazilië stimuleren en de voedingsbodem voor het probleem van de Braziliaanse straatkinderen doen verdwijnen.

Ik ben niet de eerste die in het Parlement het probleem van de Braziliaanse straatkinderen onder de aandacht van de Regering brengt. Collega's van de Senaat en van de Kamer hebben reeds herhaaldelijk hun bezorgdheid geuit over het schandalige lot van die kinderen. De minister van Buitenlandse Zaken en de staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking hebben steeds gezegd dat zij die bezorgdheid delen en dat zij initiatieven willen nemen om de toestand te verbeteren.

Als voorzitter van de Raad van ministers van de Europese Gemeenschap moet ons land nieuwe initiatieven nemen. Graag had ik vernomen welke maatregelen de minister van Buitenlandse Zaken heeft genomen om de enorme schuldenlast van Brazilië te verminderen, op voorwaarde dat de schuldverlichting ten goede komt aan de armste lagen van de bevolking. Welke maatregelen werden genomen om een sociaal beleid af te dwingen dat het Statuut van het kind en de adolescent in de praktijk toepast? Wordt er voldoende politieke druk op Brazilië uitgeoefend opdat in het kader van de grondwetsherziening van 5 oktober 1993 artikel 227 van de grondwet met betrekking tot de rechten van de kinderen niet zou worden afgezwakt? Welke initiatieven worden overwogen om steun te verlenen aan de Braziliaanse organisaties die zich inzetten voor de rechten van de straatkinderen? (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Derycke die antwoordt namens minister Claes.

De heer Derycke, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, toegevoegd aan de minister van Buitenlandse Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de interpellatie van de heer Cuyvers, kan ik mededelen dat wij zijn bekommernis over de afgrijselijke moorden die nog altijd dagelijks op straatkinderen in Brazilië worden gepleegd, volkomen delen. Wij hechten er een groot belang aan en zijn ook bereid deze problematiek, zoals in het verleden, van nabij te blijven volgen. De initiatieven die werden genomen ter verbetering van het lot van de zwervkinderen, kunnen rekenen op de steun en de medewerking van de Regering.

Niettegenstaande de toestand uiterst zorgwekkend blijft, zijn er toch enkele positieve ontwikkelingen te noteren die wijzen op een groeiende sensibilisatie van de Braziliaanse autoriteiten voor het probleem van het geweld tegen straatkinderen.

De verantwoordelijkheid voor deze moorden wordt onder meer gelegd bij de zogenaamde doodseskaders, die in de marginaliteit en criminaliteit belande kinderen op wreedaardige wijze om het leven brengen. De autoriteiten van de deelstaten Rio en Sao Paulo lijken ernstig werk te maken van de bestrijding van deze groepen en van de zuivering van het politieapparaat. Bovendien bekopen steeds meer kinderen hun betrokkenheid bij drugshandel en diefstallen met hun leven wanneer het tot confrontaties komt tussen rivaliserende bendes.

Zoals de heer Cuyvers in zijn uiteenzetting heeft vermeld, beschikt Brazilië op institutioneel en legaal vlak over enkele degelijke instrumenten die de bescherming van de kinderen mogelijk maken.

Artikel 227 van de uit 1988 daterende Braziliaanse Grondwet staat garant voor de rechten van de kinderen en legt de overheid de taak op hen te helpen en te beschermen. In juli 1990 werd het Statuut van het kind en van de adolescent, waarnaar de heer Cuyvers verwijst, goedgekeurd in het parlement, nadat de Braziliaanse Beweging van straatkinderen de aandacht van de publieke opinie had gevestigd op de schrijnende toestand. Deze wet is geïnspireerd op de principes die door de Verenigde Naties worden gehanteerd inzake de sociaal-juridische bescherming van het kind. Eén van de maatregelen ter uitvoering van deze wet bestond in de oprichting van jeugdbeschermingsraden op lokaal vlak en op het vlak van de deelstaten. In ruim een derde van de 5 000 gemeenten en in 19 van de 27 deelstaten is aan deze verplichting voldaan. Een Federale Raad voor de verdediging van de rechten

van de kinderen werd opgericht. Het parlement heeft een onderzoekscommissie opgericht om het probleem van het geweld tegen kinderen te onderzoeken. De zes aanbevelingen van de commissie werden in wetsontwerpen gegoten. Deze zijn evenwel nog niet goedgekeurd. Het Braziliaanse ministerie van Welzijn geeft blijk van een nieuwe aanpak en stelt kredieten ter beschikking voor NGO-projecten ten gunste van de straatkinderen, een duidelijk teken dat men zich op regeringsniveau van het probleem bewust is.

Al deze maatregelen betekenen een belangrijke vooruitgang omdat een wettelijke basis verschaft wordt aan de bescherming van aan hun lot overgelaten kinderen. Tevoren was dit in Brazilië, dat globaal als een ontwikkelingsland moet worden beschouwd, zeker niet evident. Niettemin blijken de goedkeuring en de tenuitvoerlegging van die wettelijke maatregelen vooralsnog niet voldoende om op het terrein tot een onverdeeld succes te kunnen leiden in de strijd tegen de misdaden waarvan de kinderen het slachtoffer zijn. Verscheidene factoren spelen hierin een rol.

Ten eerste zijn de centrale autoriteiten van dit zeer uitgestrekte land niet altijd in staat te controleren of de wetten inzake de veiligheid en het welzijn van de kinderen op het niveau van de deelstaten en de lokale besturen worden toegepast. Het feit dat de deelstaten bevoegd zijn voor het toezicht op de politie moet ook zeker in rekening worden gebracht.

Brazilië wordt momenteel geconfronteerd met een recessie zonder voorgaande, gekenmerkt door een galopperende inflatie die in 1992 meer dan 1000 pct. bedroeg. De overheidsdiensten hebben af te rekenen met een ontstellend gebrek aan financiële middelen om normaal te kunnen functioneren. De Braziliaanse autoriteiten hebben prioriteiten moeten formuleren en hebben ervoor gepocht de zorg voor de heel jonge kinderen en de alleenstaande moeders voorop te stellen.

Door het afzetten van president Collor en de ministeriële onstabieliteit, werden de gevolgen van de economische crisis nog veel sterker voelbaar. De begroting 1993 werd pas eind mei door het parlement goedgekeurd. De administratieve diensten moesten teren op de aan hyperinflatie onderhevige voorlopige kredieten. Er blijven nog problemen met de normale tenuitvoerlegging van het budget.

De zeer ongelijke verdeling van de rijkdom in Brazilië blijft bovendien het fenomeen van de kindermoorden indirect bestendigen. De toevloed van bezitlozen die het platteland zijn ontvlucht, zorgt voor nog meer armoede en criminaliteit in de miljoenensteden en voor nog meer straatkinderen die in een uitzichtloze positie terechtkomen.

Ingaand op de concrete vragen van de heer Cuyvers, kan ik hem het volgende mededelen.

Evenals hij ben ik me ervan bewust dat de zware last van de buitenlandse schuld van Brazilië, de grootste van de derde wereld, dient te worden verlicht. De strategie die op internationaal vlak sinds enkele jaren wordt gevolgd bestaat erin de vermindering van de schuldenlast te koppelen aan structurele hervormingen die een grotere inbreng van binnen- en buitenlandse kapitalen zullen bevorderen om een duurzame ontwikkeling te verzekeren. Sedert het gedeeltelijk opschorten van de betalingen van de buitenlandse schuld in 1989 tracht Brazilië thans zijn financieel isolement te beëindigen. De Verenigde Staten van Amerika, bijvoorbeeld, verlenen geen enkel krediet meer wanneer de rente op een lening éénmaal niet wordt betaald.

Slechts een deel van de buitenlandse schuld van Brazilië, die in december 1991 volgens de Wereldbank 116 miljard dollar bedroeg, is bespreekbaar op het niveau van de regeringen. De rest bestaat uit multilaterale en kortlopende schulden, die in principe niet herschikt kunnen worden, en voornamelijk uit schulden bij privé-banken. Deze laatste maken het voorwerp uit van een principiële schuldreductie-herschikkingsafpraak die in juli 1992 werd gemaakt in het raam van het Plan-Brady. Maar het gebrek aan een overtuigende economische politiek hypothekeert de onderhandelingen met het IMF en de uitvoering van dit akkoord.

Wat betreft zijn bilaterale buitenlandse schuld aan overheidscrediteuren, krijgt Brazilië, zoals de andere landen die over een intermediair inkomen per hoofd beschikken, bepaalde gunstige voorwaarden voor de herschikking ervan. Vier her-

schikkingsakkoorden werden gesloten met de landen van de Club van Parijs waaronder België. Voor ons land gaat het om schulden die tot de bevoegdheid behoren van de Nationale Delcredere-dienst. Vier bilaterale herschikkingsakkoorden werden al in dit kader gesloten, het laatste in april 1993.

Het algemeen bestuur van de Ontwikkelingssamenwerking heeft schuldverlichtingsakkoorden ten gunste van verschillende landen van de derde wereld getekend die de financiering van sociaal-economische projecten mogelijk maken. Ingevolge de afspraak die ik met het Parlement heb gemaakt, is dit niet mogelijk met Brazilië, aangezien het tussenliggend inkomen per capita in aanmerking wordt genomen en België alleen schuldverlichtingsoperaties uitvoert met de minst-ontwikkelde landen.

België heeft al verschillende malen démarches gedaan bij de Braziliaanse overheid om de ernstige bezorgdheid van de Belgische publieke opinie om de toestand van de straatkinderen te uiten. Specifieke gevallen van kindermoord werden ook voorgelgd aan de verantwoordelijke instanties in Brazilië. De moorden op straatkinderen maken geregeld het voorwerp uit van besprekingen in het kader van de Europese politieke samenwerking. De ambassadeurs van de Twaalf te Brasilia volgen die problematiek van dichtbij. In het kader van zijn voorzitterschap zal België de aandacht van de Twaalf opnieuw vestigen op de toestand van de straatkinderen in Brazilië. België draagt in de internationale fora bij tot de initiatieven die ten gunste van de rechten van de kinderen worden genomen. Samen met zijn partners van de Twaalf diende ons land een ontwerp-resolutie in over het lot van de straatkinderen in de wereld, die op 18 december 1992 zonder stemming werd goedgekeurd tijdens de algemene vergadering van de Verenigde Naties. Daarin werd herinnerd aan de Conventie over de rechten van het kind en werd een intensere samenwerking bepleit van de instanties die de verbetering van het lot van de straatkinderen beogen. België behoorde eveneens tot de indieners van de ontwerp-resolutie inzake de zwerfkinderen, die werd goedgekeurd tijdens de jongste zitting van de Commissie voor de rechten van de mens te Genève in maart 1993.

De rapporteurs en de werkgroepen inzake mensenrechten zullen op basis hiervan bijzondere aandacht besteden aan het wereldwijde probleem van de zwerfkinderen en hun aanbevelingen ter zake kenbaar maken. België zal erover waken dat deze aanbevelingen geen dode letter blijven.

Ik wijs erop dat hetzelfde fenomeen zich ook voordoet in de hoofdsteden van bepaalde Afrikaanse landen.

Wat de eventuele herziening betreft van artikel 227 van de Braziliaanse Grondwet inzake de bescherming van de kinderen dient te worden benadrukt dat het Congres pas vanaf oktober met de herzieningsprocedure zal beginnen. Er werd nog geen lijst opgesteld met artikelen die voor herziening vatbaar zullen worden verklaard. In deze omstandigheden is het voorbarig ervan uit te gaan dat dit artikel afgezwakt of geschrapt zal worden. Overigens wens ik erop te wijzen dat het delicaat is om als Regering tussen te komen in de grondwetsherziening waartoe het Braziliaanse Parlement wil overgaan.

In ieder geval is het zo dat Brazilië, dat partij is bij het Verdrag inzake de rechten van het kind, verplicht is de overeenstemming van zijn wetgeving met de bepalingen ter bescherming van het kind geregeld te laten toetsen door het bevoegde controlecomité ingesteld door het verdrag.

De Belgische ontwikkelingssamenwerking ondersteunt medefinancieringsprojecten met NGO's ten gunste van Braziliaanse zwerfkinderen. In het kader van de Europese Gemeenschap werd een bedrag van 6 miljoen ecu uitgetrokken voor de financiering van NGO-pilootprojecten in drie grote Braziliaanse steden.

Besluitend zou ik willen zeggen dat, hoewel de essentiële verbeteringen op het vlak van de bescherming van de Braziliaanse straatkinderen in het land zelf dienen te worden bewerkstelligd, het de morele plicht is van de internationale gemeenschap te waken over het respect voor de rechten van deze bijzonder kwetsbare groep. Ik neem mij dan ook voor deze aangelegenheid, zoals de interpellant vraagt, van nabij te blijven opvolgen. Dit is de essentiële en ethische plicht van het Parlement en de Regering. (Applaus.)

De Voorzitter. — Het woord is aan de interpellant.

De heer Cuyvers. — Mijnheer de Voorzitter, allereerst dank ik de staatssecretaris voor zijn antwoord. Wij zitten blijkbaar op dezelfde lijn. Daarom zal ik de motie die ik had voorbereid niet indienen. Ik heb echter wel een bijkomende vraag.

Mijnheer de minister, is het niet mogelijk om de Braziliaanse federale regering duidelijke signalen te geven zodat zij weet dat de EG het niet langer neemt dat zij terreur blijft uitoefenen tegen bepaalde leiders van de organisatie voor de bescherming van straatkinderen?

Verder hoop ik dat de procedure van de schuldherschikking in de goede richting blijft evolueren.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE BEPAALDE MAATREGELEN INZAKE AMBTENARENZAKEN

Algemene beraadslaging en stemming over artikelen

PROJET DE LOI PORTANT CERTAINES MESURES EN MATIERE DE FONCTION PUBLIQUE

Discussion générale et vote d'articles

De Voorzitter. — Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van wet houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken.

Nous abordons l'examen du projet de loi portant certaines mesures en matière de fonction publique.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Cardoen, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, in het regeerakkoord van 12 maart 1992 leest men onder « Politieke en bestuurlijke vernieuwing » dat de Regering alles in het werk zal stellen om de vertrouwensrelatie tussen de burgers en de openbare dienst te verbeteren, dat de Regering de nodige inspanningen zal doen om de loopbaan van de ambtenaren aantrekkelijker te maken en de motivering te verhogen en dat de Regering er zich van bewust is dat haar doelstellingen inzake de openbare dienst enkel kunnen bereikt worden door substantiële vereenvoudiging van de bestaande reglementering.

Het ontwerp dat we vandaag bespreken, kadert aldus in een concreet actieplan van de Regering.

Zoals de minister van Ambtenarenzaken in de commissie heeft uiteengezet, keurde de Ministerraad op 10 juli 1992 de oriëntatienota Ambtenarenzaken goed, die een reeks belangrijke beslissingen bevat, namelijk: een betere samenwerking tussen Regering en administratie; vereenvoudiging van de reglementering en van de procedures; versoepeling van het stelsel van de mobiliteit; uitbreiding van het stelsel van mandaten en oprichting van een databank van het personeel van de overheidssector.

Het ontwerp houdende bepaalde maatregelen inzake ambtenarenzaken concretiseert vele van deze maatregelen. Het is ingedeeld in vier hoofdstukken, die elk een belangrijk thema beslaan.

Het eerste hoofdstuk, dat handelt over de werving in sommige openbare diensten, bevat een aantal belangrijke innoverende principes.

In de eerste plaats vereenvoudigt het de bestaande wervingsregels. Om in de toekomst een selectief wervingsbeleid, aangepast aan de werkelijke wervingsbehoeften, mogelijk te maken, is een drastische vereenvoudiging van de bestaande procedure niet alleen wenselijk, maar ook broodnodig.

In deze politiek van vereenvoudiging kadert overigens tevens het derde hoofdstuk van het ontwerp, waarin de wetgeving op de instellingen van openbaar nut wordt aangepast.

In de tweede plaats voert het wetsontwerp het begrip « wervingsenveloppes » opnieuw in. Het begrip krijgt tevens een nieuwe betekenis. Het is immers de bedoeling de verschillende departementen een autonoom wervingsbeleid te laten voeren, evenwel binnen de klijtlijnen van functionele kredieten. Met het oog daarop zullen de jaarlijkse begrotingsdiscussies worden voorafgegaan door discussies met het personeel, waarop de behoeften zullen worden vastgelegd. Hiermee wordt een gezonde managementtechniek in openbare administratie ingevoerd.

In de derde plaats poneert het wetsontwerp het principe dat de statutaire werving een absolute prioriteit is. Contractuele ambtenaren kunnen enkel worden aangeworven voor tijdelijke en uitzonderlijke werkzaamheden en voor vervangingstaken.

Deze regel, die al langer dan vandaag bestaat, is in het verleden geen afdoende waarborg gebleken tegen de politisering van deze categorie. De minister heeft de commissie de verzekering gegeven de politisering te zullen afzwakken en de misbruiken te willen verminderen. Blindelings putten uit de wervingsreserve van het Vast Wervingssecretariaat blijkt daartoe niet het geëigende instrument te zijn. De commissie is het hiermee eens. Een beroep op de wervingsreserve heeft immers enkel zin, indien de examens functioneel gericht zijn, *quod non*.

Bij overtreding van voorgaande principes zal de werving van rechtswege nietig zijn. De commissie heeft zich unaniem achter deze maatregel geschaard.

Hoofdstuk II van het ontwerp legt de basisbeginselen voor de nieuwe mobiliteitsfilosofie vast. Het ontwerp vereenvoudigt de bestaande reglementering en geeft ze bovendien een ruimer toepassingsgebied. Voor de drie onderscheiden vormen van mobiliteit, te weten de reclassering, de beziging en de overplaatsing, worden tevens de voorwaarden bepaald.

De betrokken artikelen van het ontwerp moeten evenwel op een aantal cruciale punten, zoals de anciënniteitsregeling en de beroepskansen, nog verder worden uitgewerkt. Een in Ministeraad goedgekeurd koninklijk besluit blijkt een aantal leemtes op te vullen.

Een aantal commissieleden heeft de vrees geuit voor een « mobilité à la carte », vermits in het ontwerp geen enkel objectief criterium kan worden gevonden. Bovendien wordt de ambtshalve mobiliteit duidelijk bevoordeligd ten opzichte van de vrijwillige mobiliteit. Enkel wanneer beide systemen samen van kracht zijn, kan er van bij de start van de reglementering een evenwicht worden bereikt tussen de belangen van de overheid en de verzuchtingen van de personeelsleden, *quod non*. Het is de enige manier om efficiëntie en motivatie hand in hand te laten gaan. Desbetreffend werd dan ook een amendement ingediend.

De commissie kan er begrip voor opbrengen dat de minister een soepel beleid wenst, waarin de dienstmobiliteit kan worden aangewend als een instrument ter herstructurering van het openbaar ambt.

De commissieleden namen daarom genoegen met de formele belofte van de minister om vanaf 1 januari 1994, bij de afronding van de herstructurering, de vrijwillige mobiliteit voorrang te geven. Wij rekenen erop dat de minister op 1 januari 1994 bij deze woorden ook de daden zal voegen.

De commissie nam dezelfde loyale houding aan wat betreft de politieke mobiliteit. In afwachting van een uitgewerkt mandatenstelsel voor de hoogste rangen van de administratie, maakt artikel 13 van het ontwerp, voor de topfuncties, de rechtstreekse bevordering in een ander bestuur mogelijk, zonder dat zij daarbij gebonden zijn aan de objectieven van het mandatenstelsel.

Deze tekst, die de minister de gelegenheid moet geven competente personen aan te trekken, is dan ook ongeamendeerd goedgekeurd, mits de belofte van de minister om het koninklijk besluit betreffende het mandatenstelsel nog vóór het reces aan de Regering voor te leggen.

Wat het mandatenstelsel zelf betreft, voorziet het ontwerp in de derde afdeling van het derde hoofdstuk enerzijds in de uitbreiding van de hernieuwbare mandaten voor de ambten van hoog niveau en anderzijds in de uitbreiding van het stelsel van mandaten naar andere overheidsdiensten. Deze maatregel is ongetwijfeld een belangrijke stap in de richting van de responsabilisering van de amb-

tenaren. Het is niet alleen de toepassing van het principe van «de juiste man op de juiste plaats», het geeft tevens de mogelijkheid aan de betrokken ambtenaren hun beroepservaring bijeen te brengen en aldus de werking en het beheer van een andere dienst te bekijken. Het is duidelijk dat veel zal afhangen van de concrete invulling van dit principe en van een sluitend evaluatiesysteem.

Tenslotte besteedt het ontwerp in de afdelingen 4 en 5 van het derde hoofdstuk aandacht aan de modernisering en het efficiënter maken van het personeelsbeleid.

Van belang hierin zijn de wijzigingen van het koninklijk besluit nummer 141 inzake de databank betreffende de personeelsleden van de overheidssector. De desbetreffende artikelen, die de efficiëntie van het systeem, ten goede komen, zijn zonder enig probleem goedgekeurd.

Voorts brengt het ontwerp wijzigingen aan in de wet van 19 december 1974 en de wet van 1 september 1980 betreffende het syndicaal statuut. Zo wordt de verplichting om syndicaal te onderhandelen over voorstellen inzake basisregelen ook tot de contractuelen uitgebreid. Bovendien zullen de executieven in de toekomst enkel in de overheidsdelegatie van Comité B opgenomen worden, indien ze rechtstreeks bij het voorstel worden betrokken.

Het geamendeerde ontwerp is aangenomen met 9 stemmen tegen 1 stem, bij 5 onthoudingen.

Mijnheer de Voorzitter, wij hebben daarstraks in de commissie nog een amendement besproken en unaniem goedgekeurd. Het strekt ertoe artikel 23 van het wetsontwerp aan te vullen met de bepaling: «Dit artikel wordt opgeheven op de in artikel 38, § 1, 2°, bepaalde datum.»

De artikelen 23 en 24 wijzigen allebei artikel 3 van het koninklijk besluit nummer 141 van 30 december 1982 tot oprichting van een databank betreffende de personeelsleden van de overheidssector. Uit artikel 38 blijkt dat artikel 23 in werking treedt de dag van de bekendmaking van de wet in het *Belgisch Staatsblad* terwijl artikel 24 in werking treedt op 31 december 1994 tenzij de Koning er anders over beslist. Dat betekent dat artikel 23 van toepassing blijft tot de datum van in werking treding van artikel 24. Ons amendement bij artikel 23 zal ter zake duidelijkheid scheppen.

Mijnheer de Voorzitter, ik kan het niet nalaten te eindigen met een schitterend ambtenarenverhaal uit grootmoeders tijd.

«Daar was in het ministerie van Openbare Werken een plaats opengekomen. Een bescheiden baantje maar, in een bijdienst van een onderafdeling van de afdeling «Ponts et Chaussées — Bruggen en Wegen». Het had even goed kunnen gerekend worden bij een andere dienst, bij «Voorie communale» of bij «Patentes des Bateliers du Rhin» bijvoorbeeld. Niemand zou juist hebben kunnen zeggen tot welke sectie deze dienst behoorde, waarvoor hij was opgericht en waartoe hij diende. Hij behoorde eigenlijk tot alle diensten, hij bestond nu eenmaal, en dat was een voldoende reden om te blijven bestaan als een bijdienst van een onderafdeling van de afdeling «Administration des Ponts et Chaussées». Niet een ingenieur, niet een technicus, niet een specialist op enig gebied van mechaniek of bruggenbouw, zoals het woord «Bruggen en Wegen» zou kunnen doen geloven, werd er dus gevraagd. O neen, het was een zo bescheiden baantje dat het met wegen niets te maken had, en nog veel minder met bruggen. Men hoefde voor deze straatsbetrekking zelfs nooit een brug gezien te hebben. Wat men er eigenlijk moest voor gezien hebben en kennen, was, zoals naderhand bleek toen die vraag onverwacht werd gesteld, zelfs zeer moeilijk te bepalen.»

Dit ambtenarenverhaal van 1921 komt uit *De nieuwe ambtenaar* van Ernest Claes en ofschoon het van 1921 dateert is het nog, in zekere mate, actueel.

Ik ben ervan overtuigd dat we met dit ontwerp dit verhaalje voorgoed naar grootmoeders tijd kunnen verwijzen. Dit ontwerp bevat een aantal waardevolle ideeën inzake werving, mobiliteit en mandatenstelsel. De enige voorwaarde om dit ontwerp tot een goed einde te brengen is dat deze ideeën effectief worden uitgewerkt en met kennis van zaken worden toegepast. De nieuwe ambtenaar die uit dit ontwerp geboren wordt, zal model staan voor de nieuwe overheid. (*Applaus.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Pede.

De heer Pede. — Mijnheer de Voorzitter, waarschijnlijk vertolk ik een algemeen gevoel als ik zeg dat dit ontwerp bij mij hoge verwachtingen heeft doen ontstaan. Een hervorming van het openbaar ambt is een doelstelling die ook de Vlaamse liberalen en democraten nastreven. Het verheugt ons dat de minister in zijn oriëntatienota Ambtenarenzaken die aan de basis ligt van dit ontwerp, principes huldigt waar wij als liberalen reeds jaren voor pleiten en ijveren. Een betere samenwerking tussen de Regering en de administratie, een betere organisatie en werking van de overheidsdiensten, een modern en efficiënt personeelsbeleid, zijn één voor één ideeën waar wij achter staan. Zoals ik al liet blijken, kunnen vele voorstellen die in dit ontwerp zijn opgenomen, de goedkeuring wegdragen van de VLD-fractie. Ook wij zijn bijvoorbeeld gewonnen voor een vereenvoudiging van de reglementeringen, voor de bevordering van de mobiliteit en voor de invoering van de mandaatfunctie of althans de aanzet daartoe.

Over een aantal punten wil ik wel nog enkele bedenkingen formuleren.

In de eerste plaats is er de juridische discussie over het al dan niet overschrijden van de bevoegdheidssfeer. De Raad van State heeft geweigerd een advies te geven over de hoofdstukken I en II van het wetsontwerp. Deze hoofdstukken hebben betrekking op de werving en de mobiliteit van de rijksambtenaren. De Raad van State is van oordeel dat dit een materie is die krachtens artikel 66, tweede lid, van de Grondwet, tot de uitsluitende bevoegdheid van de Koning behoort. Op het eerste gezicht geeft dit de indruk dat de Regering zich geplaatst ziet tegenover een grondwettigheidsbezwaar. Indien we de tekst van de Grondwet nader bekijken, moeten we echter vaststellen dat het de wetgever niet verboden is fundamentele beginselen vast te leggen waarvan de uitvoering tot de bevoegdheid van de Koning zal behoren.

In het verleden is reeds meermaals gebruik gemaakt van de wetgevende techniek om fundamentele beginselen inzake openbaar ambt vast te leggen. Het argument dat nu een wet tot stand komt zonder advies van de Raad van State, is een vals argument. De Raad heeft immers geweigerd een advies uit te brengen.

Eén van de maatregelen van dit ontwerp is het bevorderen van de mobiliteit door een vereenvoudiging van de procedures. Ruim tien jaar geleden werden op initiatief van de liberalen reeds maatregelen genomen om de procedures in verband met de mobiliteit te versoepelen. Dat de mobiliteit nu effectief wordt uitgebreid is dus een goede zaak. Zonder dat de ambtenaar zich daarvan bewust is, heeft het gedurende een hele loopbaan in dezelfde dienst werken een afstompend en demotiverend effect. Zowel voor de administratie als voor de ambtenaar zelf is het aan te raden af en toe van job te veranderen en een andere richting te kiezen, zodat men zich ruimer kan ontwikkelen. Het wetsontwerp komt aan deze nood echter niet helemaal tegemoet.

De nieuwe regeling voert belangrijke wijzigingen in, namelijk de reclassering binnen het departement of de parastatale van het personeelslid, de mogelijkheid dat een personeelslid in een andere overheidsdienst wordt tewerkgesteld en toch zijn oorspronkelijk statuut behoudt en de overplaatsing waarbij het personeelslid ook een ander statuut krijgt.

Een eerste opvallend feit is dat er geen onderscheid wordt gemaakt tussen de wervings- en bevorderingsambten. Verder wordt voorrang gegeven aan de ambtshalve mobiliteit boven de vrijwillige mobiliteit. Wij zijn daar niet tegen: om functionele redenen moeten ambtenaren kunnen worden verplaatst in antwoord op nieuwe behoeften. Op voorwaarde dat ze eerlijk wordt toegepast is de ambtshalve mobiliteit een elementair gegeven van behoorlijk bestuur.

De nieuwe regeling stelt geen enkel criterium vast om mobiliteit van ambtswege toe te passen en laat de overheid daarmee toe hierover op eigen initiatief beslissingen te nemen. De vrees bestaat dat tot arbitraire beslissingen en tot maatregelen van ambtswege zal leiden. Het is nogal evident dat zo iets niet mag.

Het verheugt de VLD dat het systeem van de mandaatfuncties naar alle overheidsdiensten wordt verruimd. Het wetsontwerp maakt het mogelijk dat bekwaame mensen uit alle overheidsdiensten worden aangetrokken, wat de keuzemogelijkheden zal verbreden.

Wij hadden liever gezien dat naast vastbenoemden ook contractuelen voor een bepaalde betrekking kunnen worden aangevraagd. Uiteraard moeten politieke parachutages worden vermeden, maar hier gaat het vooral om informatici, ingenieurs of financiële deskundigen die voor een bepaalde periode in dienst van de overheid komen.

Om dergelijk personeel te kunnen aanwerven, moet de overheid zich competitief op de arbeidsmarkt kunnen bewegen, dit wil zeggen dat er naast een ernstige bezoldiging ook andere voordelen en een interessante werksituatie moeten kunnen worden geboden. Dit lijkt momenteel nog toekomstmuziek.

Niettemin steunen wij elk initiatief tot invoering van het mandaatsysteem. Wij kijken met bijzondere nieuwsgierigheid uit naar het koninklijk besluit betreffende de inwerkingtreding ervan.

Een vierde bemerking betreft de aanwijzing van de tweetalige adjuncten. De gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken bepalen in artikel 43, paragraaf 6, dat, wanneer de chef van een afdeling eentalig is, hem met het oog op de eenheid in de rechtspraak een tweetalig adjunct wordt toegevoegd. Onderhavig wetsontwerp wil het beginsel bevestigen dat de aanwijzing van de taaladjunct tegelijkertijd zou eindigen als het mandaat dat aan de chef van de afdeling is toegekend.

Wij zijn van oordeel dat hier een vergissing wordt begaan. Door het vastleggen van dit principe betonneert men het principe van de taaladjuncten. Dat dit dertig jaar geleden een actueel probleem was, kan men zich best inbeelden, maar nu had men van de op til staande hervormingen van het openbaar ambt moeten profiteren om dat principe van toevoeging van een tweetalig adjunct geleidelijk af te bouwen. Trouwens, wat belet de wetgever te eisen dat leidinggevende ambtenaren tweetalig zouden zijn? De jongste jaren worden er bij de werving van de ambtenaren steeds hogere kwalitatieve eisen gesteld. Het is dan ook niet meer dan logisch dat van federale ambtenaren tweetaligheid wordt geëist.

De VLD is van mening dat de Regering niet consequent is in haar beleid. Ze streeft enerzijds naar een modern overheidsapparaat, maar laat anderzijds na verouderde bepalingen aan te passen aan de noden van een efficiënt werkend ambtenarenkorps.

Samenvattend herhaal ik dat er in dit wetsontwerp een historische kans wordt gemist om vernieuwend op te treden in tal van facetten. Desalniettemin bevat het wetsontwerp een aantal principes die ten volle de goedkeuring van onze fractie wegdragen. De VLD zal zich bijgevolg bij de stemming onthouden. (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à M. de Donnée.

M. de Donnée. — Monsieur le Président, le projet de loi à l'examen comporte diverses dispositions positives dans la mesure où elles visent à simplifier les procédures de recrutement pour rendre ce dernier plus sélectif, à favoriser la mobilité des fonctionnaires et à mettre sur pied une banque de données efficace de la fonction publique.

Cela dit, je regrette vivement, monsieur le ministre, chers collègues, que la commission de l'Intérieur ait rejeté trois amendements qui auraient permis d'améliorer sensiblement le projet.

Il s'agit en premier lieu d'un amendement à l'article anciennement numéroté 13, actuellement 15 vu les amendements déposés par le Gouvernement, et qui prévoit que, dans les services publics visés par le présent projet de loi, le recrutement des agents contractuels doit se faire en appelant par priorité les lauréats des réserves de recrutement du SPR dans les qualifications concernées. Le but consiste évidemment à éviter que certains ministres ne recrutent des contractuels que parmi leur clientèle ou celle de leur parti. Les lauréats du SPR devraient bien entendu avoir la faculté de décliner le recrutement à titre de contractuels et le fait d'être recrutés comme tels ne pourrait avoir comme effet de les retirer de la réserve de recrutement du SPR. Nous croyons que cet amendement mérite d'être retenu et c'est la raison pour laquelle nous le déposons à nouveau en séance plénière.

Nous avons également introduit à nouveau deux autres amendements à l'article 16, anciennement 14, qui n'ont pas non plus été retenus en commission; ils visent les primonominations en cas de création de services publics. Nous pensons que la totalité

— j'insiste sur ce terme — des emplois créés doit être conférée, pour la première fois, en priorité à des agents assujettis au régime de la mobilité, avec conservation de leur qualité.

L'exception prévue pour les emplois de fonctionnaires dirigeants et dirigeants-adjoints nous semble inopportune car elle laisse la porte ouverte à une politisation abusive de la haute fonction publique. Les fonctionnaires occupant des fonctions dirigeantes de rang 15 et plus et remplissant les conditions de mobilité de même que les fonctionnaires de rang inférieur remplissant les conditions pour être promus aux rangs 15 ou 16 sont suffisamment nombreux pour que l'on fasse l'effort de recruter parmi eux les fonctionnaires dirigeants des nouveaux organismes avant de recruter en dehors de la fonction publique.

Par ailleurs, si tous les emplois du nouvel organisme, y compris les fonctions dirigeantes, ne pouvaient être conférés par le truchement de la mobilité, il ne devrait pouvoir être pourvu aux emplois restés vacants que par un examen organisé par le SPR. Ici aussi, il s'agit de privilégier l'aptitude des candidats à exercer correctement leur fonction plutôt que leurs affinités politiques.

Enfin, je ferai quelques remarques sur l'article 22, anciennement 20. L'idée de nommer des responsables de l'administration pour une période limitée — dans le cas présent une période maximale de six ans renouvelables — n'est pas mauvaise en soi. Elle nous rapprocherait en effet, sans en adopter tous les défauts, des systèmes américain et français qui permettent à un nouveau gouvernement de puiser dans une réserve de candidats pour doter les administrations de responsables ayant la confiance de ce nouveau gouvernement.

Il me paraît toutefois dangereux d'ouvrir ces fonctions à n'importe quel membre du personnel de niveau I quels que soient son grade et son ancienneté. Une ancienneté minimale de quelques années dans la fonction publique devrait être exigée.

Par ailleurs, la période maximale de validité d'une nomination ne devrait pas excéder la durée d'une législature normale, c'est-à-dire quatre ans. Cette limitation permettrait précisément à un nouveau gouvernement de désigner pour diriger les administrations dont il est responsable des hommes — ou des femmes — en qui il a confiance.

Je crois avoir dénoncé les lacunes des articles 13 et 14 ainsi que les dangers présentés par l'article 20, ces derniers pouvant bien sûr être corrigés dans le cadre de l'arrêté royal d'exécution.

Nous ne nions pas le fait que ce projet contient certaines dispositions positives et qu'il est, dès lors, susceptible de contribuer à l'efficacité de notre fonction publique. Néanmoins, les divers aspects négatifs que j'ai soulignés justifieront notre abstention lors du vote. (Applaudissements.)

M. le Président. — La parole est à M. Flagothier.

M. Flagothier. — Monsieur le Président, le projet de loi que nous examinons fait partie d'un ensemble de mesures qui doivent aboutir à une restructuration complète de la fonction publique.

Un accord a été conclu avec les syndicats au sujet de ce projet de loi, à l'exception de toutes les dispositions relatives à la mobilité. J'y reviendrai dans un instant.

Ce projet se situe dans le cadre de la note d'orientation «Fonction publique» qui expose les grandes lignes de la politique à suivre au sein des services publics fédéraux: une meilleure coopération entre le Gouvernement et l'administration, une amélioration de l'organisation et du fonctionnement des services publics et une politique du personnel moderne et efficace.

Ces objectifs doivent tendre à ce que les services offerts aux citoyens et la relation de confiance qui doit exister entre les citoyens et les services publics s'améliorent de façon durable. Pour cela, les services publics doivent fonctionner efficacement et être bien motivés.

Le groupe PSC se rallie à ces objectifs et approuvera donc ce projet de loi.

Il est évident que l'application de ce projet, lorsqu'il sera devenu loi, bousculera des habitudes prises de longue date. Certes, cela est nécessaire, mais il faudra procéder avec un peu de psychologie pour éviter des attitudes qui pourraient compromettre sérieusement les chances de réussite.

Il faut convenir que l'efficacité des services publics recherchée sera plus facilement atteinte si l'agent se trouve bien, à l'endroit et dans la fonction où il a été désigné.

Or, le Gouvernement a choisi d'appliquer d'abord la mobilité d'office pour pouvoir réaliser pleinement la restructuration indispensable de la fonction publique.

Avec d'autres membres de la commission, nous aurions voulu donner la priorité à la mobilité volontaire.

En commission, le ministre a précisé qu'il tiendra compte des souhaits des agents, et ce dans le cadre d'une bonne gestion du personnel. Les signataires de l'amendement, qui visait à donner la priorité à la mobilité volontaire, ont retiré leur amendement devant les explications convaincantes du ministre et pour donner au Gouvernement les moyens qu'il demande pour atteindre ces objectifs.

Nous resterons vigilants et nous nous réservons le droit de revenir sur la question, éventuellement par le dépôt d'une proposition de loi, si les objectifs ne sont pas atteints.

En terminant, je voudrais féliciter le rapporteur et le secrétaire de la commission pour la qualité du rapport.

Comme je deviens un des plus anciens membres de la commission de l'Intérieur de notre assemblée, je voudrais me permettre de féliciter le président de la commission, M. Pedé, le ministre et tous les membres de la commission pour l'excellent climat qui règne au sein de la commission, climat qui nous permet de faire du bon travail. *(Applaudissements.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Loor.

De heer De Loor. — Mijnheer de Voorzitter, het ontwerp dat wij thans bespreken is van groot belang voor de toekomstige werking van de overheidsdiensten. Er wordt immers wel eens beweerd dat de verkiezingsuitslagen van 24 november 1991, waarover al zoveel te doen is geweest, ook het resultaat zouden kunnen zijn geweest van het onefficient en gebrekkig functioneren van de overheidsinstellingen en van de ontevredenheid daarover bij de bevolking. Opdat onze democratische instellingen hieronder niet verder zouden lijden, dient er bijgevolg te worden opgetreden. Wij hopen dat dit ontwerp de basis kan zijn voor een daadwerkelijke verandering.

Iedereen weet dat bij de overheid niet alles draait zoals het zou moeten draaien. We kunnen ons daarbij natuurlijk wel afvragen waar dit wel het geval is. Een beroep doen op de overheid en niet efficiënt bediend worden of onvriendelijk te woord worden gestaan, wordt door menige burger als frustrerend ervaren. Ook bij de ambtenaar die graag wil helpen, maar die dit om de ene of de andere reden niet afdoend kan, ontstaat wel eens frustratie. Er is dus nood aan een nieuwe ambtenarencultuur, een van openheid en dienstverlening. De administratie moet gemakkelijk toegankelijk zijn en de ambtenaren moeten er voor de bevolking zijn en niet andersom.

Mocht men er in de toekomst in slagen heel wat overheidsinstellingen beter te doen functioneren, zou er ook veel minder een beroep worden gedaan op parlementsleden voor problemen van die aard.

Mijnheer de minister, wij weten dat u, sinds u verantwoordelijk bent voor de ambtenarenzaken, al een en ander ten goede hebt veranderd. Ik noem enkele verbeteringen.

Ten eerste is er een vermindering van het aantal ministers waardoor de kabinetten verplicht zijn meer met hun administraties samen te werken.

Ten tweede is het vermelden van de naam van de verantwoordelijke ambtenaar op elke briefwisseling met de bevolking een goede zaak. Daardoor weet men ten minste met wie men te doen heeft en het bevordert de verantwoordelijkheidszin van de ambtenaren.

Ten derde is er de doorlichting van de federale overheidsdiensten die u ongetwijfeld een duidelijk beeld heeft gegeven van de te vervullen opdrachten en die het u mogelijk moet maken een realistisch en aangepast personeelskader op te stellen.

Dit alles is nog maar een eerste stap, want er is nog heel wat weg af te leggen. Deze opdracht zal nog wel wat jaren in beslag nemen en om haar tot een goed einde te kunnen brengen, zal er nog wel een volgende legislatuur overheen gaan.

Mijnheer de minister, wij verwachten veel van de nieuwe mobiliteitsregeling die in dit ontwerp is uitgewerkt. De ervaring leert immers dat het thans bestaande systeem veel te stroef functioneert en enorm tekort schiet bij snelle personeelsverschuivingen. De vastheid van betrekking omzetten in een vastheid van tewerkstelling moet de mogelijkheid bieden vlug personeel in te zetten in diensten waar er tekorten zijn. Het thans bestaande stelsel geeft geen voldoening omdat het vrijwel volledig is gebaseerd op de anciënniteit van de ambtenaren en dus weinig of geen rekening houdt met de door de ambtenaar geboden en/of de door de administratie gevraagde beroepskwalificaties. Dat hiervoor een specifieke dienst «mobiliteit» zal worden opgericht, vinden wij niet meer dan normaal.

Wij appreciëren het ten volle dat ook de nodige aandacht wordt besteed aan de vrijwillige mobiliteit. Dat voor betrekkingen die overeenstemmen met een graad van rang 11 het initiatief volledig bij de ambtenaar ligt en voor graden hoger dan rang 11 alleen bij de overheid is vast en zeker een verantwoorde beslissing.

Tot slot wil ik hebben over het mandatsysteem, dat in ons land tot nu toe totaal onbekend was.

Het is van zeer groot belang dat deze innovatie bij ons ambtenarenkorps wordt ingevoerd hoewel er in het begin tegenkanting mag worden verwacht.

Mijnheer de minister, wij twijfelen er niet aan dat u over voldoende moed beschikt om deze innovatie door te drukken. De goede ervaringen die men op dit vlak in het buitenland heeft opgedaan, zullen ook bij ons tot een grotere inzet en responsabilisering van de ambtenaren leiden.

Naar aanleiding van de bespreking van dit wetsontwerp heb ik toch nog enkele bedenkingen bij de aanwervingspolitiek die op het ministerie van Justitie wordt toegepast, in het bijzonder wat de hoven en rechtbanken betreft.

De examens voor deze instellingen worden nog steeds ingericht door het ministerie van Justitie zelf in plaats van door het Vast Wervingssecretariaat. Tijdens de commissiebesprekingen heeft de vast wervingssecretaris gezegd dat zijn administratie in de toekomst deze examens zelf kan organiseren.

Mijnheer de minister, zult u de nodige maatregelen treffen opdat de bodes, de telefonistes, de beambten en de opstellers voortaan via een vergelijkend examen georganiseerd door het Vast Wervingssecretariaat zouden worden aangeworven? *(Applaus.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hooland.

De heer Van Hooland. — Mijnheer de Voorzitter, met mijn waardering voor het werk van de rapporteur, van de commissievoorzitter en van alle commissieleden, wil ik ook enkele positieve punten aanduiden, in aansluiting op wat andere sprekers al hebben gezegd. Daarna volgt een drietal bemerkingsen en vragen.

De wetgever, gesteund door de vakbonden, stelt enkele principes en regels vast inzake werving en mobiliteit en kiest voor vereenvoudiging. Voorts erkent de wetgever het belang van het betere overheidsbeheer en stelt de ambtelijke hiërarchie centraal — met de secretaris-generaal bovenaan — in een goed overheidsbestel. Tenslotte draagt de wetgever bij tot een grotere dynamiek — anders dan in 1927 met de nieuwe ambtenaar van Ernest Claes — in het overheidsbeleid en in het bijzonder in het personeelsbeleid, dat geïntegreerd en gefundeerd, actiever en meer professioneel moet worden gevoerd. Het wervingsbeleid zal selectiever en meer functioneel gericht zijn, gebaseerd op de behoefte aan kwaliteitsmedewerkers. Men zal werken met wervingsenveloppen in een nieuwe stijl.

Het mobiliteitsbeleid zal naar verluidt maximaal worden bevorderd en zal ook meer op de behoeften van de diensten gericht zijn dan alleen maar op de voorkeur van de individuele ambtenaar, hoe belangrijk deze ook is.

Het mandaatsysteem, waarover in België al zo'n kleine 50 jaar wordt gesproken, wordt nu eindelijk in dit ontwerp vastgelegd, en ook dat is positief.

Ik heb toch een aantal bedenkingen en vragen. De voorzitter van de commissie heeft er ook reeds over gesproken: de wetgever menkt zich nu in de organisatie en het beheer van de uitvoerende macht. Tot nu toe was dat niet denkbaar, maar het is wel verantwoord omdat wij in onze samenleving te ver zijn gegaan in onze bijna absolute scheiding der machten. Het overheidsbeleid en de complexe beleidsvoering werden daardoor verzwakt en misten samenhang en integratie. Dit bracht onvermijdelijk aanzienlijke verliezen mee op het gebied van effectiviteit, maatschappelijke dienstverlening en efficiëntie. Door deze ineffectiviteit en inefficiëntie kwam en komt zelfs het democratisch functioneren van onze overheidsdiensten in het gedrang. Het is dus goed dat de wetgever, ondanks artikel 66 van de Grondwet, zich hierin mengt.

Mijnheer de minister, welke rol zal de wetgever hierin in de toekomst nog spelen? Zal hij zich nog geroepen voelen belangrijke principes en regels voor het openbaar ambt vast te leggen? Zo ja, welke zouden die kunnen zijn en wat denkt u als minister ten gronde over het afbouwen van de te strakke scheiding der machten, die soms zeer kwalijke gevolgen had en waarover wij ons geregeld samen hebben beklagd?

Een volgende opmerking betreft de aanwerving. Ik heb er geen moeite mee dat men voor de leidende functies, bijvoorbeeld voor de twee topfuncties in een autonoom overheidsbedrijf, nogal vrij te werk gaat. Algemeen gezien missen wij echter nog steeds de functionele basis, zowel voor deze topfuncties als voor de andere functies waarvoor in het ontwerp regels zijn opgenomen. Wij zoeken wel naar profielen en wij denken dat we deze hebben gevonden in bepaalde medewerkers, maar op alle niveaus missen we nog altijd echt goede functieprofielen. De personeelsdiensten zijn nog steeds ondermaats. Dat is nog eens bevestigd tijdens de hoorzitting met de vast wervingssecretaris. Ook de studie- en stafdiensten zijn niet voldoende uitgebouwd en veel te weinig beleidsgericht. Nochtans zijn zij het die ons moeten zeggen welke rol en opdrachten de belangrijke diensten en departementen in de toekomst zullen moeten vervullen en alleen op basis daarvan kunnen belangrijke functieprofielen worden uitgetekend. Wat zal aan dit tekort worden gedaan zodat de functieprofielen er eindelijk komen? Het openbaar ambt moet hier bij uitstek vragende partij zijn.

Ik kom dan tot de mobiliteit. Ik ben er voorstander van dat de mobiliteit eenvoudig wordt geregeld. In het verleden ging het te eenzijdig. Nu wordt het geregeld in een dubbel opzicht: enerzijds naar de behoeften van de organisatie, anderzijds naar de voorkeur en de belangen van de ambtenaren zelf. Wanneer we echter het ontwerp en de motivatie ervan bekijken, dan moeten we toegeven dat we nog steeds de sociologische en organisatorische realiteit van onze overheidsdiensten niet vatten. Ik vrees dat we op dit gebied tamelijk naïef te werk gaan.

Ik zal het nog even specifiek hebben over het mandaatsysteem, dat ook een vorm is van mobiliteit. In wezen is het positief, maar er is geen duidelijkheid over de bedoeling ervan. Ik betreurt trouwens dat men niet meteen in het ontwerp heeft bepaald dat iemand in principe een topfunctie bekleeft voor zes jaar. Dan zou de beslissing om iemand uit dit tijdelijk verband weg te halen, meer moeten worden gemotiveerd. Er zijn ook nagenoeg geen begeleidende maatregelen om dit systeem, waarmee weinig landen ervaring hebben, een kans te geven. Het systeem *senior executive service*, dat in de Verenigde Staten, zowel op federaal niveau als in 25 van de 50 Staten wordt toegepast ziet er bijvoorbeeld helemaal anders uit.

Men kan zich afvragen of er een aparte remuneratie zal zijn en of men de beste werkrachten voor zes jaar zal kunnen aantrekken.

Welke criteria zal men hanteren bij de selectie? Zullen er elitambtenaren worden opgeleid of gezocht? Waar zal men ze rekruteren en op welke basis zullen ze in het mandaatsysteem

worden geplaatst? De beste werkrachten zullen wellicht uit de overheidssector of daarbuiten worden aangetrokken, maar waar gebeurt er na het beëindigen van het mandaat?

Bij een degelijk mandaatsysteem hoort uiteraard een evaluatie. Op welke manier zal deze gebeuren? Ik heb het gevoelen dat het mandaatsysteem, zoals destijds artikel 18, vanuit het standpunt van de individuen wordt bekeken. Het systeem zou evenwel beter worden afgestemd op de organisatie. Dit zou trouwens het procédé bij uitstek moeten zijn om de administratie te versterken.

Bovendien rijst de vraag of men in staat zal zijn deskundigen aan te werven zonder de verdachtmaking aan politisering te doen op hoog niveau en of het mandaatsysteem de ambtelijke hiërarchie meer verantwoordelijkheid zal geven.

Ik meen dat het mandaatsysteem heel verdedigbaar is, maar dat er alleszins in de experimentele fase een onderscheid moet worden gemaakt tussen de beheers- en de beleidsgerichte diensten met onder meer de staf- en studiediensten, de deskundigen met bijvoorbeeld beleidsanalisten, informatici en ingenieurs. Er kan hier immers meer vrijheid worden gegeven dan wanneer het gaat om het installeren van administrateurs die voor een korte periode de verantwoordelijkheid dragen voor grote diensten in belangrijke departementen, zoals bijvoorbeeld Financiën en andere.

Ik ben ervan overtuigd dat velen dit mandaatsysteem, vaak ten onrechte, zullen associëren met een poort voor de ongehinderde doorstroming van kabinetsmedewerkers. Dit gevaar is reëel, want de kabinetten blijven een structureel probleem, nauwelijks kleiner dan in vorige legislatuur. Dat onze kabinetten niet meer «groeien», is juist maar de cijfers van 1992 tonen aan dat een federaal kabinet gemiddeld nog altijd iets meer dan 46 medewerkers telt, onder wie 9,5 kabinetsmedewerkers van het hoogste niveau.

Het structureel probleem bestaat dus nog steeds. Wij moeten dan ook voorzorgen nemen om de kabinetsinvasie in deze weliswaar goedbedoelde mandaatfuncties binnen de perken te houden.

Er werd gekozen voor een periode van zes jaar. In Nederland pleit men voor een termijn van vier jaar, maar daar maakt men wel het onderscheid tussen de uitvoerings- en beheersdiensten enerzijds en de beleidsdiensten anderzijds.

Er zijn weinig officiële cijfers over de gemiddelde ambtsduur van de ambtenaren-generaal, maar ik beschik toch ook over een aantal officieuze gegevens. Voor rang 15, deze van inspecteur-generaal-bestuursdirecteur, bedroeg de gemiddelde ambtsduur sedert 1945 in de departementen van Economische Zaken en van Sociale Zaken vier jaar en tien maanden. De gemiddelde ambtsduur sedert 1945 bedroeg in het departement van Tewerkstelling en Arbeid vijf jaar. Het aparte departement van Landsverdediging laat ik best buiten beschouwing met een gemiddelde ambtsduur van slechts drie jaar. Bij de departementen van Buitenlandse Handel en Verkeer bedroeg de gemiddelde ambtsduur meer dan twaalf jaar.

Voor rang 16, deze van directeur-generaal, ligt de gemiddelde ambtsduur tussen vijf en achttien jaar.

Voor rang 17, deze van secretaris-generaal, verschilt de gemiddelde ambtsduur naargelang van het departement. In vijf ministeries bedraagt de gemiddelde ambtsduur minder dan zes jaar — en nu wordt er over innovatie gesproken met een systeem van 6 jaar — terwijl het departement van Binnenlandse Zaken met een gemiddelde ambtsduur van negentien jaar en vijf maanden sedert 1945 de koploper is.

Een andere opmerking betreft het systeem van de taaladjunct. Ik laat de opportuniteit van de taalwetten buiten beschouwing, maar men kan de vraag stellen waarom de taaladjunct — volgens mijn gegevens gaat het over 24 ambtenaren-generaal op federaal niveau — wordt gekoppeld aan het mandaatensysteem. De ratio hiervan ontgaat me totaal en ik begrijp dus niet waarom de taaladjunct moet roteren, of verdwijnen, met de ambtenaar waaraan hij is toegevoegd.

Mijnheer de Voorzitter, ik besluit. Hoewel er in het ontwerp ongetwijfeld vele positieve elementen zijn vervat, is er toch nog steeds geen doorbraak in het personeelsbeleid en in het te laag in aanzien staande overheidsbeheer. Een omvangrijk herstructureringsproject ontbreekt nog steeds.

Positief beoordeel ik de initiatieven zoals de radioscopie, waaruit veel te leren is, het ABC-adviesnetwerk dat in ontwikkeling is en goed werk begint te leveren en het ABI-systeem voor de informatica.

We kunnen echter toch nog niet spreken van de grote herstructurering van de administratie. In Nederland is er bijvoorbeeld wel een grote discussie aan de gang. Men wil er het aantal ambtenaren van zegge 150 000 op ruim 10 000 brengen. Daarnaast zullen er zakelijke diensten of «agencies» worden gecreëerd, zoals die in Zweden reeds lang functioneren.

Ik vrees dat de politieke en ambtelijke cultuur in ons land nog te zwak zijn om een nuttig gebruik te kunnen maken van de vele goede zaken van het wetsontwerp. In de toekomst moet de wetgever meer dan nu vragende partij zijn voor de versterking, de professionalisering en de modernisering van onze administratie, die de achillespees is van onze publieke beleidsvoering. (Applaus.)

M. le Président. — La parole est à M. Daras.

M. Daras. — Monsieur le Président, le projet de loi que nous examinons aujourd'hui et qui passera sans doute presque inaperçu est pourtant important pour l'avenir de notre fonction publique. Il constitue un petit événement en soi puisque, depuis des années, chaque tentative réalisée en vue de légiférer en la matière s'est heurtée à une certaine interprétation de l'article 66 de la Constitution par le Conseil d'Etat. Nous avons toujours jugé cette interprétation trop extensive; en effet, nous la souhaitons la plus restrictive possible. Nous devons reconnaître que le Conseil d'Etat fait preuve de constance en interprétant de façon extensive le pouvoir que cet article 66 attribue au Roi et ce fait — à savoir que, pour une fois, le Conseil d'Etat n'a pas changé d'avis — mérite d'être souligné.

Par conséquent, le Conseil d'Etat a refusé de remettre un avis sur les chapitres I et II du projet de loi qui nous est soumis aujourd'hui. Je voulais attirer votre attention sur ce point.

On pourrait nous reprocher — le ministre l'a insinué en commission — une attitude contradictoire en la matière puisqu'en général, nous souhaitons que le législateur puisse établir l'essentiel des principes contenus dans les statuts des agents de la fonction publique. Le fait que, pour une fois, nous regrettons que le législateur intervienne sans respecter l'avis du Conseil d'Etat serait mal compris.

Je pense en réalité que la démarche n'est pas satisfaisante. Nous voulons effectivement que l'essentiel des principes en question soient réglés par la loi, mais dans le souci d'obtenir un ensemble cohérent et pas uniquement dans le but d'édicter les principes que le Gouvernement veut voir réglés par la loi pour un certain nombre de raisons. Je pense notamment à des recours introduits contre l'arrêté réglant actuellement ce statut. Nous sommes saisis aujourd'hui de ce projet de loi et, quel que soit l'avis du Conseil d'Etat, la majorité le fera adopter.

Ce projet comporte trois chapitres importants qui ne me satisfont nullement. Le premier concerne la sacralisation dans la loi du principe de l'engagement de contractuels dans la fonction publique. La loi qui nous est soumise reprend pratiquement mot pour mot les dispositions de la loi de février 1990, à savoir les conditions dans lesquelles des contractuels peuvent être engagés dans la fonction publique.

Nous n'avons évidemment pas d'objection de principe à fournir quant à l'engagement de contractuels subventionnés pour la réalisation de tâches spécifiques, ponctuelles et exceptionnelles. Au contraire, une certaine proportion de contractuels se justifie pleinement. Il convient toutefois de dire que les dispositions de la loi de février 1990, reprises dans le projet de loi actuel, ouvrent la porte à une interprétation très large des cas dans lesquels il est permis de recourir à des contractuels. Il est certain qu'il y aura, à l'avenir, un grand nombre de contractuels, qui bénéficient d'ailleurs d'une sorte de priorité pour devenir éventuellement statutaires.

Les contractuels sont très souvent un outil de «clientélisme» politique pour un certain nombre de ministres, personne ne l'a nié, pas même en commission. En quelque sorte, le ministre a fait un pari sur la vertu. Effectivement, un bon usage peut être fait de cette possibilité d'engager des contractuels, mais il faut bien reconnaître que, dans le passé, la vertu a été assez rarement au rendez-vous: le plus souvent, on s'est soucié de satisfaire une clientèle politique, et rien ne laisse supposer que les choses changeront à l'avenir.

A cet égard, on a reparlé, en commission, de l'ancien article 18. Lorsque cet article a été inscrit dans le statut des agents de l'Etat, l'intention du législateur était certainement vertueuse, mais, au fil des ans, nous avons bien dû constater qu'il en avait été fait un usage extrêmement pervers. Il a été décidé de ne plus avoir recours à ce type de procédé en raison de l'usage politique qui en a été fait.

Le deuxième chapitre concerne la mobilité. Celle-ci est organisée depuis 1982 dans la fonction publique et se répartit en trois grandes dimensions: la mobilité au grade de recrutement, qui a bien fonctionné pour les agents — mais peut-être pas en ce qui concerne les fonctionnaires dirigeants, le conseil de direction ou même, parfois, les ministres —, la mobilité au grade de promotion qui elle, n'a pas fonctionné, et la mobilité d'office.

Dans le projet qui nous occupe aujourd'hui, il semblerait que le Gouvernement ne se soucie guère de la mobilité au grade de recrutement. Il convient néanmoins de signaler un changement important. En effet, si à l'avenir, la mobilité au grade de recrutement fonctionnera toujours à la demande des agents, ce sera moins au gré du fonctionnaire et davantage à la discrétion de l'autorité qui détient le pouvoir de nomination. Il y a donc là un frein aux possibilités de mobilité volontaire qui existaient au grade de recrutement.

Par contre, pour ce qui concerne la mobilité aux grades les plus élevés, au-delà du rang 11, nous assistons à la sacralisation du rôle du conseil de direction qui est politisé à outrance dans bien des secteurs de l'administration. On peut donc craindre que l'utilisation de cette mobilité pour les fonctions de promotion ne donne lieu, elle aussi, à un usage extrêmement politicien.

Pour ce qui est de la mobilité d'office, il importe évidemment qu'un ministre détienne la maîtrise de son administration et puisse y faire procéder à des mobilités d'office, le problème principal étant celui des critères permettant de juger qu'un ou plusieurs emplois sont excédentaires dans un service ou dans une administration.

La troisième dimension importante de ce projet est l'introduction du mandat de six ans aux rangs 16 et 17 et, éventuellement, au rang 15. Comme je l'ai dit clairement en commission, nous ne sommes absolument pas hostiles au principe du mandat pour les fonctionnaires dirigeants. Nous concevons parfaitement que ces derniers doivent travailler en étroite collaboration avec un ministre et que celui-ci doit pouvoir compter sur une grande loyauté et une grande franchise de la part de ses collaborateurs. Néanmoins, les critères essentiels doivent se baser sur la compétence et l'objectivité.

Pourquoi couler ici en force de loi ce système des mandats de six ans qui était effectivement prévu dans l'arrêté du 22 novembre 1991? On ne peut s'empêcher de penser que l'on cherche à barrer ainsi la route à des recours introduits au Conseil d'Etat contre cet arrêté.

Pour le reste, tel qu'il est prévu, ce système des mandats pour les fonctionnaires dirigeants comporte le risque d'un mauvais usage, ce qui est gênant. On pourrait imaginer un ministre peu vertueux cherchant à replacer, en fin de législature, les principaux collaborateurs de son cabinet à des emplois de fonctionnaires dirigeants. Il est évident qu'un tel mandat n'est pas à dédaigner, d'autant que la durée prévue de six ans ne pourra être interrompue.

L'idée des mandats en elle-même est valable, mais la manière dont elle est traduite dans le projet de loi peut donner lieu à des abus. Sans doute aurait-il fallu avoir le courage d'aller plus loin en liant l'octroi de certains mandats de fonctionnaires dirigeants à la présence d'une coalition ou d'un ministre à la tête d'un département, mais vous avez préféré introduire un système flou qui ne comporte pas de garanties réelles face à l'arbitraire.

Pour ces différentes raisons, le groupe Ecolo-Agalev ne pourra voter en faveur de ce projet. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Tobback.

De heer Tobback, minister van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de rapporteur voor zijn verslag en de commissie voor het opbouwend werk dat zij in verband met dit ontwerp in de afgelopen weken heeft geleverd. Ik dank tevens de vast wervingssecretaris voor zijn zeer instructief en opbouwend optreden in de commissie.

Ik wil eerst de betekenis van het ontwerp zeer precies situeren. Het ontwerp is een onderdeel van een breder opzet waarvan men kennis heeft kunnen nemen in de nota Ambtenarenzaken welke de Regering op 5 februari 1993 heeft goedgekeurd. In die nota wordt het beleid uitgestippeld dat de Regering wil voeren op het vlak van de federale ambtenarij.

Sta mij toe onmiddellijk enkele zaken recht te zetten die hier vaak, weliswaar zonder kwaadaardige bedoeling, verkeerd naar voren worden gebracht en aldus aanleiding geven tot dubbelzinnigheid.

Het gaat niet over 900 000 ambtenaren, maar wel over 82 000 ambtenaren waaraan bijzondere korpsen zoals het leger, de rijkswacht, de Raad van State en de hoven en rechtbanken kunnen worden toegevoegd. Dit ontwerp heeft geen betrekking op de ambtenaren van steden en gemeenten.

Een andere bewering die ik steeds opnieuw moet weerleggen, betreft de kabinetten. In de zomerperiode is er altijd wel iemand die dat monstertje meent te hebben gezien. Het aantal kabinetsleden werd meer dan gehalveerd. Het zal wel juist zijn, mijnheer Van Hooland, dat er nog een veertigtal leden per kabinet zijn, maar u moet toch bekennen dat dit veel minder is dan in de kabinetten van de vorige Regeringen. U zou bovendien de wetenschappelijke reflex moeten hebben er onmiddellijk aan toe te voegen dat er nog maar half zoveel ministers zijn als vroeger. Op het ogenblik is er derhalve nog ongeveer een derde van het aantal kabinetsleden van tien jaar geleden. Dat is de realiteit.

Cette question, indirectement évoquée par M. Daras, peut donner naissance à une réflexion sur l'opportunité d'en venir à un système à la française. On pourrait imaginer que le nouveau Gouvernement remplace les fonctionnaires occupant les postes les plus élevés de l'administration par des personnes de confiance. Par ailleurs, les cabinets seraient composés d'un noyau tout à fait restreint de collaborateurs ministériels.

Sans préjuger de la voie que suivront mes successeurs, je puis néanmoins vous indiquer que nous ne sommes actuellement pas mûrs pour entreprendre une telle révolution. Si nous devons réaliser des progrès perceptibles, j'ajouterai cependant que *chi va piano va sano*!

Dit ontwerp betekent zeker geen eindpunt. Het is een instrument ter uitvoering van een algemene beleidsnota.

Mijnheer Van Hooland, u zult mij altijd wel blijven zeggen — en ik zal altijd wel op uw opmerkingen blijven antwoorden — dat mijn voorstellen verdienstelijk zijn, interessante elementen bevatten, maar dat u nog altijd niet de grote fundamentele herstructurering ontwaart. U zult mij die herstructurering toch eens op papier moeten uittekenen, want blijkbaar ben ik onbekwaam om de herstructurering waar u van droomt, te realiseren. U blijkt te weten waar de heilige Graal zich bevindt, ik niet. In alle bescheidenheid probeer ik dan maar, traag maar zeker, werk te maken van een hervorming, zij het met een 2PK'tje dat toch in staat is om te rijden.

M. Daras, M. Cardoen et d'autres intervenants se sont posé la question de savoir s'il fallait légiférer ou pas. Nous avons posé la question au Conseil d'Etat. Dans la mesure du possible, nous avons suivi son avis mais nous sommes abstenus dans le doute.

Selon moi, cette approche est sage et ce serait une erreur de vouloir y déceler de sombres desseins en vue de court-circuiter le travail du Conseil d'Etat. Cependant, je ne veux pas bâtir sur le sable et faire en sorte que nos décisions fassent demain l'objet d'un recours et soient source d'insécurité juridique. Quel que soit le sens dans lequel s'oriente la réforme, je tiens à ce qu'elle repose sur

des fondements solides. Je veux éviter que, dans les semaines et les mois à venir, les mesures prises fassent l'objet de recours et courent le risque d'être anéanties à la suite des avis du Conseil d'Etat. Mon but est d'instaurer une sécurité juridique et il ne faut pas voir dans mes intentions de sombres desseins, mais la volonté de bâtir l'avenir sur des éléments concrets.

Je tiens au passage à formuler une autre remarque, parce que le législateur me surprend parfois.

Lors de l'examen en commission de la Chambre de la loi-programme portant des dispositions sociales, les députés ont adopté, avec une majorité de rechange, un amendement — auquel le Gouvernement s'opposera — stipulant, à propos d'un certain service, que le Roi ne pourra le supprimer qu'après avoir nommé chacun de ses agents. Je suis étonné que la famille libérale vote une telle disposition, alors qu'elle ne cesse de plaider en faveur de la suppression des services superflus au sein de l'administration.

M. de Donnée. — De quel service parlez-vous, monsieur Tobback?

M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Il s'agit de l'*Instituut voor wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw*, en français l'IRSIA.

M. de Donnée. — J'estime qu'il faut prendre le contexte en considération, monsieur Tobback.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Quel que soit le contexte, je constate que l'on n'accepte de supprimer un service qu'à la condition que tous ses agents soient nommés.

M. de Donnée. — Il s'agit de personnes qui sont en place depuis de nombreuses années.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Je veux bien l'admettre, mais elles sont des milliers et le problème est plus complexe qu'on ne le pense.

Tout le monde s'accorde généralement sur les principes, mais lorsque l'on est confronté à des situations concrètes, on hésite et on recule. Ainsi, on veut bien envisager n'importe quelle suppression de fonction, mais dès qu'elle concerne des personnes que l'on connaît, on accepte de voter les amendements les plus étranges.

M. Pedé. — Les libéraux n'ont pas la majorité absolue à la Chambre.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Les libéraux ont soutenu un tel amendement, et j'en suis fort étonné.

M. de Donnée. — Nous avons aussi le sens social, monsieur Tobback.

M. Tobback, ministre de l'Intérieur et de la Fonction publique. — Un sens social à la carte!

J'en viens maintenant à d'autres considérations.

Selon vous, monsieur Daras, nous parions sur la vertu. En ce qui me concerne, je suis optimiste et ne me laisserai pas aller à une éventuelle pension au péché.

Dans le même ordre d'idées, nous ne pouvons paralyser le fonctionnement de l'Etat uniquement parce que certains pourraient abuser de certaines dispositions! D'ailleurs, il existe très peu de bonnes choses dont il ne puisse être fait mauvais usage.

Selon moi, si la fonction publique a perdu une grande partie de sa souplesse, de son dynamisme, c'est parce que d'aucuns ont manqué de confiance et qu'ils ont constamment voulu « bétonner » cette fonction publique afin de se protéger de leurs propres turpitudes.

Ik heb in de commissie gezegd dat artikel 18 niet meer toepassen gewoonweg dom is en ik wil dat hier herhalen. De heer de Donnée heeft natuurlijk gelijk dat er daarbij problemen kunnen rijzen,

maar dat is een kwestie van politieke controle. Deze Regering past artikel 18 niet meer toe, maar alle vorige Regeringen, zowel degene die ik heb gesteund als degene die ik bekampte, begonnen de meest dwaze dingen te doen van zodra artikel 18 hen daarvoor een kleine opening gaf. Wij moeten toch eens leren een beetje voor onszelf in te staan. De bedenkingen die vandaag bij deze kwestie zijn gemaakt, doen mij echter denken aan de man die besloot de rest van zijn leven te voet te gaan uit vrees met de auto vroeg of laat een ongeval te krijgen. Laten wij het kind niet met het badwater weggoien en niet van onze eigen schaduw schrikken.

Wat de contractuelen en het mandaatsysteem betreft, ben ik het helemaal niet eens met hen die beweren dat dit de weg opent voor politisering en misbruik. Misbruik is mogelijk, maar dat neemt niet weg dat de overheid behoefte heeft aan een goed functionerend openbaar ambt en dus ook aan de souplesse die daarvoor nodig is.

De heer De Loor heeft het gehad over de hoven en rechbanken die bij hun werving rekening moeten houden met de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek. Ik geef grif toe dat hier een probleem bestaat, maar dat zij volgens een eigen procedure werven, zou hen niet mogen vrijstellen van de verplichting om langs het Vast Wervingssecretariaat te passeren. Dit zal hen overigens alleen maar ten goede komen. Wij moeten deze kwestie daarom in de eerstkomende maanden zeker in bespreking brengen en hopelijk ook oplossen.

Ik hoop overigens ook de Kamer nog te kunnen overtuigen en ik vraag de Senaat om dit wetsontwerp nog voor het reces goed te keuren. Het is voor de Regering een onontbeerlijk instrument voor een dynamisch beleid inzake het openbaar ambt. *(Applaus.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hooland.

De heer Van Hooland. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Ik heb evenwel nog enkele korte bedenkingen.

Ten eerste zegt de minister dat de kabinetten zijn verminderd tot één derde van tien jaar geleden. Het ware wel eens interessant dat op een wetenschappelijke wijze te onderzoeken. Ik wil dat wel doen.

Ten tweede vraag ik de minister of hij nog iets kan zeggen over de rol van de wetgever inzake ambtenarenzaken in de toekomst.

Ten derde heeft de minister het sceptisch over een groot project. Ik meen evenwel nog altijd dat wij hierover een discussie ten gronde moeten voeren. Het gaat tenslotte toch nog altijd maar om kleinere ingrepen, terwijl onze administratieve hervorming geen successtory is. In tal van overheidsdiensten is de inefficiëntie apert. Ik heb recentelijk nog de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven geïnterpelleerd over de rampzalige toestand in de Dienst inschrijving van voertuigen. Dat is niet om fier over te zijn.

Ik zal hier niet nog eens stilstaan bij de omvang van de overheidsschuld, maar ze is er, dreigender dan ooit. Voorts is er een absolute afwezigheid van wetenschappelijk onderzoek en gegevens.

De minister vraagt of er soms ergens een graal is waaruit we de oplossingen te voorschijn kunnen halen. Ik ken er toch ergens een, doch wij maken er alleen nog zo weinig gebruik van. Ik heb het hier over wetenschappelijk beheer, maar dat is helemaal iets anders dan geschiedenis of filologie.

Ik hou meer en meer van het door de minister steeds gebruikte veelzeggende beeld van het « 2 PK'tje »... Ik vraag mij echter af waarom men vandaag nog absoluut met een 2 PK'tje wil of durft rijden als er zoveel betere mogelijkheden bestaan.

Mijnheer de minister, laat ons samenwerken om het openbaar ambt verder te verbeteren, maar laat ons niet te naïef zijn, er is daarvoor nog wat meer nodig dan moed en een apart initiatief, van wie dan ook.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles.

Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene beraadslaging verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen.

Je signale qu'une série d'amendements, signés par moins de trois membres, ont été présentés à différents articles du projet de loi en discussion.

Bij verschillende artikelen van het ontwerp van wet dat wij thans bespreken, zijn amendementen ingediend die door minder dan drie leden zijn ondertekend.

Puis-je considérer que ces amendements sont appuyés?

Worden deze amendementen gesteund? *(Talrijke leden staan op.)*

Ces amendements étant régulièrement appuyés, ils feront partie de la discussion.

Aangezien deze amendementen reglementair worden gesteund, maken ze deel uit van de bespreking.

Artikel één luidt:

Hoofdstuk 1. — De werving in sommige overheidsdiensten

Artikel 1. § 1. De overheidsdiensten behorende tot het administratief Openbaar Ambt van de centrale overheid kunnen enkel statutaire ambtenaren aanwerven binnen de perken van hun wervingsenvelop.

Het administratief Openbaar Ambt van de centrale overheid omvat:

1° De besturen en andere diensten van de ministeries;

2° De in artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut vermelde en onder het gezag, de controle- of voogdijbevoegdheid van de Staat vallende instellingen van openbaar nut, met uitzondering van:

a) De instellingen van de categorie A, met uitzondering van:

— Het Hulp- en Informatiebureau voor gezinnen van militairen,

— De Dienst voor regeling van de binnenvaart,

— De Regie der Gebouwen,

— Het Instituut voor veterinaire keuring,

— Het Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen;

b) Het Nationaal Orkest van België;

c) De Koninklijke Muntshouwborg;

d) Het Paleis voor Schone Kunsten;

e) De instellingen van de categorie C.

§ 2. De in § 1, eerste lid bedoelde wervingsenvelop is gelijk aan een bedrag waarop de referentiejaarwedden van de aangeworven ambtenaren worden aangerekend.

De Koning bepaalt jaarlijks, bij een in Ministerraad overlegd besluit, de wervingsenvelop en de referentiejaarwedden voor elke dienst bedoeld in § 1.

De Koning kan bovendien volgens de in het vorige lid bedoelde procedure bijzondere voorwaarden van wervingsmachtiging boven de envelop bepalen voor elk van deze diensten.

De inspecteur van financiën, de afgevaardigde van de minister van Financiën of de op de voordracht van de minister van Financiën aangewezen regeringscommissaris gaat voor de aanvang van de wervingsprocedures na of de wervingen al dan niet binnen de perken van het bedrag van de wervingsenvelop vallen en overeenstemmen met de eventuele bijzondere voorwaarden.

§ 3. Onverminderd de saneringsplannen waaraan zij eventueel zijn onderworpen, zijn de instellingen van openbaar nut bedoeld in de voormelde wet van 16 maart 1954, die onder het gezag, de controle- of voogdijbevoegdheid van de Staat staan en waarop de §§ 1 en 2 niet van toepassing zijn, gemachtigd statutaire ambtenaren aan te werven binnen de perken van de door hun begroting toegelaten personeelssterkte, in vervanging van deze die hun ambt beëindigd hebben.

Elke andere werving die verricht wordt binnen de grenzen van de personeelsbezetting die door hun begroting is toegestaan, wordt toegestaan bij in Ministerraad overlegd koninklijk besluit.

Chapitre premier. — Du recrutement dans certains services publics

Article premier. § 1er. Les services publics relevant de la Fonction publique administrative du pouvoir central ne peuvent recruter des agents statutaires que dans les limites de leur enveloppe de recrutement.

La Fonction publique administrative du pouvoir central comprend :

1° Les administrations et autres services des ministères;

2° Les organismes d'intérêt public visés à l'article 1er de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public et soumis à l'autorité, au pouvoir de contrôle ou de tutelle de l'Etat, à l'exception :

a) Des organismes de la catégorie A, à l'exception de :

— L'Office de renseignements et d'aide aux familles des militaires,

— L'Office régulateur de la navigation intérieure,

— La Régie des Bâtiments,

— L'Institut d'expertise vétérinaire,

— Le Fonds de construction d'institutions hospitalières et médico-sociales;

b) De l'Orchestre national de Belgique;

c) Du Théâtre royal de la Monnaie;

d) Du Palais des Beaux-Arts;

e) Des organismes de la catégorie C.

§ 2. L'enveloppe de recrutement visée au § 1er, alinéa 1er, correspond à un montant sur lequel s'imputent les traitements annuels de référence des agents recrutés.

Le Roi fixe chaque année, par arrêté délibéré en Conseil des ministres, pour chaque service visé au § 1er, l'enveloppe de recrutement qui lui est assignée et les traitements annuels de référence.

Le Roi peut en outre déterminer selon la procédure visée à l'alinéa précédent des conditions particulières d'autorisation de recrutements au-delà de l'enveloppe pour chacun de ces services.

L'inspecteur des finances, le délégué du ministre des Finances ou le commissaire du Gouvernement désigné sur la proposition du ministre des Finances vérifient, avant que ne soient entamées les procédures de recrutement, la conformité des recrutements avec les limites du montant de l'enveloppe de recrutement et les conditions particulières éventuelles.

§ 3. Sans préjudice des plans d'assainissement auxquels ils sont éventuellement soumis, les organismes d'intérêt public visés à la loi du 16 mars 1954 précitée, qui sont soumis à l'autorité, au pouvoir de contrôle ou de tutelle de l'Etat et auxquels les §§ 1er et 2 ne s'appliquent pas, sont autorisés à recruter des agents statutaires en remplacement de ceux qui ont cessé leurs fonctions, dans les limites de l'effectif autorisé par leur budget.

Tout autre recrutement effectué dans les limites de l'effectif autorisé par leur budget est autorisé par arrêté royal délibéré en Conseil des ministres.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 2. Bij een in Ministerraad overlegd besluit, kan de Koning wervingsregels vaststellen die deze bepaald bij artikel 1 wijzigen of vervangen.

Art. 2. Par arrêté délibéré en Conseil des ministres, le Roi peut définir des règles de recrutement qui modifient ou remplacent celles fixées par l'article 1er.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 3. § 1. Niettegenstaande elke andere bepaling geschieden de aanwervingen uitsluitend volgens de in de personeelsstatuten gestelde vaste regels :

1° In de besturen en andere diensten van de Staat;

2° In de instellingen van openbaar nut vermeld in artikel 1, §§ 1 en 3, en in alle andere door de Koning aangewezen instellingen van openbaar nut;

3° In alle andere door de Koning aangewezen overheidsdiensten.

§ 2. Dit artikel is niet van toepassing op :

1° De diensten van de Kamer van volksvertegenwoordigers en de diensten van de Senaat;

2° Het Rekenhof;

3° De vaste comités van toezicht op de politie- en de inlichtingendiensten;

4° Het Arbitragehof;

5° De krijgsmacht;

6° De rijkswacht;

7° De provincies en gemeenten alsmede de instellingen die ervan afhangen;

8° De polders en wateringen.

Art. 3. § 1er. Nonobstant toute autre disposition, les recrutements sont effectués exclusivement selon les règles permanentes prévues dans les statuts du personnel :

1° Dans les administrations et autres services de l'Etat;

2° Dans les organismes d'intérêt public visés à l'article 1er, §§ 1er et 3, et dans tous les autres organismes d'intérêt public désignés par le Roi;

3° Dans tous les autres services publics désignés par le Roi.

§ 2. Le présent article ne peut être rendu applicable :

1° Aux services de la Chambre des représentants et aux services du Sénat;

2° A la Cour des comptes;

3° Aux comités permanents de contrôle des services de police et de renseignements;

4° A la Cour d'arbitrage;

5° Aux forces armées;

6° A la gendarmerie;

7° Aux provinces et aux communes ainsi qu'aux établissements qui leur sont subordonnés;

8° Aux polders et waterings.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 4. § 1. In afwijking van artikel 3, in de besturen en andere diensten van de ministeries alsook in de instellingen van openbaar nut die onder het gezag, de controle of het toezicht van de Staat staan, vermeld in artikel 1 van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut en die vallen onder de bevoegdheid van het comité voor de nationale, de gemeenschaps- en de gewestelijke overheidsdiensten, met uitzondering van deze die een financiële, industriële of handelsactiviteit uitoefenen, kunnen personen onder het stelsel van een arbeidsovereenkomst in dienst worden genomen uitsluitend om :

1° Aan uitzonderlijke en tijdelijke personeelsbehoeften te voldoen; het betreft ofwel in de tijd beperkte acties ofwel een buitengewone toename van het werk;

2° Ambtenaren te vervangen die hun betrekking niet of slechts deeltijds bekleeden, onverminderd de mogelijkheid om een statutair personeelslid door een ander statutair personeelslid te vervangen;

3° Bijkomende of specifieke opdrachten te vervullen.

§ 2. Na onderhandeling met de representatieve vakorganisaties en op de voordracht van de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren, bepaalt de Koning :

1° De voorwaarden en de wijze waarop personen met inachtneming van de dwingende bepalingen van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten in dienst worden genomen met een arbeidsovereenkomst als bedoeld in het eerste lid;

2° De in § 1, 3°, bedoelde specifieke of bijkomende opdrachten.

§ 3. De in § 2 bedoelde koninklijke besluiten vinden van rechtswege toepassing op de in het eerste lid bedoelde instellingen van openbaar nut, zonder dat het nodig is om de bij de wets- of verordeningbepalingen voorgeschreven adviezen of voorstellen van die instellingen te vragen of af te wachten.

§ 4. Een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit bepaalt per niveau het aantal personen dat kan worden tewerkgesteld om te voorzien in de behoeften bedoeld in § 1, 1°, en in de duur van hun tewerkstelling.

§ 5. In de in § 1 bedoelde overheidsdiensten mag het aantal statutaire contractuele personeelsleden het aantal waarin door de personeelsformatie is voorzien, niet overschrijden, behalve voor de behoeften en opdrachten bedoeld in § 1, 1° en 3°.

Art. 4. § 1er. Par dérogation à l'article 3, dans les administrations et autres services des ministères ainsi que dans les organismes d'intérêt public soumis à l'autorité, au pouvoir de contrôle ou de tutelle de l'Etat, visés à l'article 1er de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public et qui relèvent du comité des services publics nationaux, communautaires et régionaux, à l'exception de ceux qui exercent une activité financière, industrielle ou commerciale, il peut être procédé à l'engagement de personnes sous le régime du contrat de travail aux fins exclusives:

1° De répondre à des besoins exceptionnels et temporaires en personnel, qu'il s'agisse soit de la mise en œuvre d'actions limitées dans le temps, soit d'un surcroît extraordinaire de travail;

2° De remplacer des agents qui n'assument pas leur fonction ou ne l'assument qu'à temps partiel, et ce sans préjudice de la possibilité de remplacer un agent statutaire par un autre agent statutaire;

3° D'accomplir des tâches auxiliaires ou spécifiques.

§ 2. Après négociation avec les organisations syndicales représentatives et sur proposition du ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions, le Roi détermine:

1° Les conditions et les modalités de l'engagement des personnes sous contrat de travail dont question à l'alinéa 1er, et ce dans le respect des dispositions impératives de la loi du 3 juillet 1978 relative aux contrats de travail;

2° Les tâches auxiliaires ou spécifiques visées au § 1er, 3°.

§ 3. Les arrêtés royaux visés au § 2 sont applicables de plein droit aux organismes d'intérêt public visés à l'alinéa 1er, sans qu'il faille solliciter ou attendre de leur part les avis ou les propositions qui sont prescrits par les dispositions légales ou réglementaires.

§ 4. Un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres détermine par niveau le nombre de personnes qui peuvent être occupées pour répondre aux besoins visés au § 1er, 1°, ainsi que la durée de leur occupation.

§ 5. Dans les services publics visés au § 1er, le nombre des agents statutaires et contractuels ne peut dépasser celui prévu au cadre organique, sauf pour les besoins et tâches visés au § 1er, 1° et 3°.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 5. In de diensten waarop artikel 3 toepasselijk is maar die niet in artikel 4 worden bedoeld, kunnen, in afwijking van artikel 3, personen onder het stelsel van een arbeidsovereenkomst worden in dienst genomen in de gevallen en onder de voorwaarden welke de Koning bepaalt bij in Ministerraad overlegd besluit op de voordracht of met het akkoord van de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren, met uitzondering van de wervingen van vastbenoemde ambtenaren.

Art. 5. Dans les services auxquels s'applique l'article 3 mais qui ne sont pas visés par l'article 4, il peut, par dérogation à l'article 3, être procédé à l'engagement de personnes sous le régime du contrat de travail dans les cas et aux conditions que le Roi détermine

par arrêté délibéré en Conseil des ministres sur proposition ou de l'accord du ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions, les recrutements d'agents définitifs exceptés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 6. Elke beslissing of akte van werving of tewerkstelling die wordt uitgevoerd met miskenning van het bepaalde in de artikelen 1 tot 5 of van de besluiten genomen ter uitvoering ervan, is van rechtswege nietig.

De nietigheid van de werving heeft nochtans geen uitwerking op de bezoldiging van de verrichte diensten, op de toepassing van de wettelijke en verordeningbepalingen inzake pensioenen eigen aan de overheidsdiensten, op de toepassing van de wetgeving inzake sociale zekerheid en op alle andere krachtens de wetten en verordeningen toegekende sociale voordelen. De wettelijke of reglementaire opzeggingstermijnen worden berekend vanaf de kennisgeving van de vaststelling van de nietigheid.

Art. 6. Toute décision ou acte de recrutement ou de mise au travail effectué en méconnaissance des dispositions des articles 1er à 5 ou des arrêtés pris en exécution de ces dispositions, est nul de plein droit.

Toutefois la nullité du recrutement est sans effet sur la rémunération des services effectués, sur l'application des dispositions légales et réglementaires en matière de pensions propres aux pouvoirs publics, sur l'application de la législation en matière de sécurité sociale et sur tous autres avantages sociaux accordés en vertu des lois et règlements. Les délais de préavis, légaux ou réglementaires, se déterminent à partir de la notification de la constatation de la nullité.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 7. § 1. Bij de opdracht tot betaling van de eerste wedde van ieder personeelslid, die aan de met betaling belaste dienst wordt gericht, wordt een afschrift van het benoemingsbesluit, van de benoemingsbeslissing of van de overeenkomst gevoegd.

Dat afschrift moet aan het visum zijn onderworpen van de inspecteur van financiën, van de op de voordracht van de minister van Financiën aangewezen regeringscommissaris of van de afgevaardigde van de minister van Financiën.

Voor de overeenkomsten bedoeld in artikel 4, wordt het visum op de ontwerpovereenkomst geplaatst.

De in het tweede lid aangewezen instanties verlenen slechts hun visum wanneer zij vaststellen dat de voorschriften van artikel 1, de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen 1 en 2 alsmede de bepalingen van de artikelen 3 tot 5, de regels van de personeelsstatuten waarnaar artikel 3 verwijst en de besluiten genomen ter uitvoering van de artikelen 4 en 5, zijn nageleefd.

§ 2. De bepalingen van § 1 moeten ook worden toegepast wanneer het personeelslid van hoedanigheid verandert.

Art. 7. § 1er. A l'ordre de paiement du premier traitement de tout agent, adressé au service chargé du paiement, est jointe une copie soit de l'arrêté ou de la décision de nomination, soit du contrat.

Cette copie doit avoir été soumise au visa de l'inspecteur des finances, du commissaire du Gouvernement désigné sur proposition du ministre des Finances ou du délégué du ministre des Finances.

Pour les contrats visés à l'article 4, le visa est apposé sur le projet de contrat.

Les autorités désignées à l'alinéa 2 n'apposent leur visa que si elles constatent qu'ont été respectés les prescriptions de l'article 1er, les arrêtés pris en exécution des articles 1er et 2 ainsi que les dispositions des articles 3 à 5, les règles des statuts du personnel auxquelles l'article 3 renvoie et les arrêtés pris en exécution des articles 4 et 5.

§ 2. Les dispositions du § 1er sont également applicables lorsque l'agent change de qualité.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 8. § 1. Onverminderd de bepalingen van artikel 87 van het koninklijk besluit van 10 december 1868 houdende algemeen reglement op de rijkscomptabiliteit en vervangen door de bepalingen die vervat zijn in artikel 1 van het koninklijk besluit van 13 maart 1952 tot inrichting van de Centrale Dienst voor de vaste uitgaven, vergewist laatstgenoemde dienst zich ervan, bij de eerste betaling van ieder personeelslid, of bij de opdracht tot betaling een afschrift van het benoemingsbesluit, van de benoemingsbeslissing of van de overeenkomst is gevoegd.

De Centrale Dienst der vaste uitgaven vergewist er zich bovendien van dit afschrift het visum draagt dat in artikel 7 is voorgescreven. Als dit visum ontbreekt, maakt de Centrale Dienst voor de vaste uitgaven de minister onder wie het personeelslid ressorteert of de benoemde overheid daarop opmerkzaam en deelt hij het mede:

1° Aan de minister onder wie de instelling ressorteert, als het een personeelslid betreft van een instelling van openbaar nut waar de benoeming niet door de minister noch op zijn voorstel is verleend;

2° Aan de administrateur-generaal van de Dienst van algemeen bestuur;

3° Aan de vaste wervingssecretaris;

4° Aan de inspecteur-generaal van financiën, hoofd van het korps.

§ 2. In de gevallen waarin de betaling van de personeelsleden niet gebeurt door de Centrale Dienst voor de vaste uitgaven, worden de opdrachten tot betaling voorgelegd aan de inspecteur van financiën, aan de op de voordracht van de minister van Financiën aangewezen regeringscommissaris of aan de afgevaardigde van de minister van Financiën, die de in de § 1 voorgescreven taken vervullen.

§ 3. Wanneer het Rekenhof vaststelt dat de aanwerving van een personeelslid heeft plaatsgehad met niet-naleving van de voorschriften van de artikelen 1 tot 5 en 16, verwittigt het daarvan de administrateur-generaal van de Dienst van algemeen bestuur, de vaste wervingssecretaris en de inspecteur-generaal van financiën, hoofd van het korps.

Art. 8. § 1er. Sans préjudice des dispositions de l'article 87 de l'arrêté royal du 10 décembre 1868 portant règlement général sur la comptabilité de l'Etat et remplacé par les dispositions prévues à l'article 1er de l'arrêté royal du 13 mars 1952 organisant le Service central des dépenses fixes, ce dernier, pour tous les agents payés à son intervention, vérifie, lors du premier paiement de chaque agent, s'il est joint à l'ordre de paiement une copie de l'arrêté ou de la décision de nomination ou du contrat.

Le Service central des dépenses fixes vérifie, en outre, si cette copie porte le visa prévu à l'article 7. Si ce visa fait défaut, le Service central des dépenses fixes en fait l'observation au ministre dont relève l'agent ou à l'autorité investie du pouvoir de nomination et il en informe:

1° Le ministre dont relève l'organisme, s'il s'agit d'un agent d'un organisme d'intérêt public où la nomination n'est pas effectuée par le ministre ou sur sa proposition;

2° L'administrateur général du Service d'administration générale;

3° Le secrétaire permanent au recrutement;

4° L'inspecteur général des finances, chef de corps.

§ 2. Dans les cas où le paiement des agents n'est pas effectué à l'intervention du Service central des dépenses fixes, les ordres de paiement sont soumis à l'inspecteur des finances, au commissaire du Gouvernement désigné sur proposition du ministre des Finances ou au délégué du ministre des Finances qui remplissent les devoirs prescrits au § 1er.

§ 3. Lorsque la Cour des comptes constate que le recrutement d'un agent a été effectué en méconnaissance des prescriptions des articles 1er à 5, et 16, elle en informe l'administrateur général du Service d'administration générale, le secrétaire permanent au recrutement et l'inspecteur général des finances, chef de corps.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 9. Op grond van de met toepassing van artikel 8 ontvangen inlichtingen, stellen de vaste wervingssecretaris, de administrateur-generaal van de Dienst van algemeen bestuur en de inspecteur-generaal van financiën, hoofd van het korps, samen vast dat de werving van een personeelslid van rechtswege nietig is doordat ze heeft plaatsgehad met overtreding van de artikelen 1 tot 5 en 16.

Ze brengen de akte van vaststelling ter kennis van het betrokken personeelslid bij een ter post aangetekende brief met opgave van de gronden der vastgestelde nietigheid. Deze kennisgeving moet gebeuren binnen een termijn van zes maanden vanaf de datum van het besluit of van de beslissing tot benoeming of vanaf de datum van de overeenkomst.

De Koning stelt de procedure vast tot vaststelling van de nietigheid van rechtswege.

Art. 9. Sur la base des informations reçues en application de l'article 8, le secrétaire permanent au recrutement, l'administrateur général du Service d'administration générale et l'inspecteur général des finances, chef de corps, constatent ensemble que le recrutement d'un agent est nul de plein droit pour avoir été effectué en méconnaissance des articles 1er à 5 et 16.

Ils notifient l'acte de constatation à l'agent intéressé, par pli recommandé à la poste, en y indiquant les motifs de la nullité constatée. Cette notification doit intervenir dans un délai de six mois à partir de la date de l'arrêté ou de la décision de nomination ou de la date du contrat.

Le Roi fixe la procédure de constatation de la nullité de plein droit.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 10. In afwijking van artikel 11, § 1, van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, kan de Koning, na advies van de in Raad vergaderde ministers, de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren ermede belasten Hem een statuut en een personeelsformatie voor te stellen voor de in artikel 1 van die wet opgesomde instellingen waarvan het statuut of de personeelsformatie op 1 januari 1995 niet is vastgesteld.

De betrokken besturen of diensten zijn verplicht de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren de voor de toepassing van het eerste lid benodigde stukken en inlichtingen te bezorgen.

Art. 10. Par dérogation à l'article 11, § 1er, de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public, le Roi peut, après avis des ministres réunis en Conseil, charger le ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions de Lui proposer un statut et un cadre pour les organismes énumérés à l'article 1er de ladite loi, dont le statut ou le cadre n'a pas été fixé à la date du 1er janvier 1995.

Les administrations ou les services concernés sont tenus de fournir au ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions les documents et les renseignements nécessaires à l'application de l'alinéa 1er.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 11. De artikelen 1 tot 10 zijn niet van toepassing op de autonome overheidsbedrijven gerangschikt in artikel 1, § 4, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en evenmin op de openbare kredietinstellingen bedoeld bij de wet van 17 juni 1991 tot organisatie van de kredietsector en harmonisering van de controle en de werkingsvoorwaarden van de kredietinstellingen en op de Nationale Loterij.

Art. 11. Les articles 1er à 10 ne sont pas applicables aux entreprises publiques autonomes classées à l'article 1er, § 4, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques ni aux institutions publiques de crédit visées par la

loi du 17 juin 1991 portant organisation du secteur public du crédit et harmonisation du contrôle et des conditions de fonctionnement des établissements de crédit ni à la Loterie nationale.

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk II. — De mobiliteit in sommige overheidsdiensten

Art. 12. § 1. De Koning stelt de mobiliteitsregelen vast van de vastbenoemde en stagedoende personeelsleden die behoren tot de in artikel 1, § 1, bedoelde overheidsdiensten en tot alle andere door Hem aangewezen overheidsdiensten.

§ 2. De besluiten genomen ter uitvoering van § 1 worden in Ministerraad overlegd op voordracht van de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren.

§ 3. De bepalingen van hoofdstuk II zijn niet van toepassing op de autonome overheidsbedrijven gerangschikt in artikel 1, § 4, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en evenmin op de openbare kredietinstellingen bedoeld bij de wet van 17 juni 1991 tot organisatie van de kredietsector en harmonisering van de controle en de werkingsvoorwaarden van de kredietinstellingen en op de Nationale Loterij.

Chapitre II. — De la mobilité dans certains services publics

Art. 12. § 1er. Le Roi fixe les règles de mobilité des membres du personnel définitif et stagiaire qui appartiennent aux services publics visés à l'article 1er, § 1er, et à tous autres services publics désignés par Lui.

§ 2. Les arrêtés pris en exécution du § 1er sont délibérés en Conseil des ministres sur proposition du ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions.

§ 3. Les dispositions du chapitre II ne sont pas applicables aux entreprises publiques autonomes classées à l'article 1er, § 4, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques ni aux institutions publiques de crédit visées par la loi du 17 juin 1991 portant organisation du secteur public du crédit et harmonisation du contrôle et des conditions de fonctionnement des établissements de crédit ni à la Loterie nationale.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 13. Voor de toepassing van dit hoofdstuk dient onder mobiliteit te worden verstaan:

— Ofwel de reclassering van de vastbenoemde en stagedoende personeelsleden in hun overheidsdienst;

— Ofwel het bezigen van vastbenoemde en stagedoende personeelsleden in een andere overheidsdienst dan die waartoe ze behoren;

— Ofwel de overplaatsing van vastbenoemde en stagedoende personeelsleden van een overheidsdienst naar een andere overheidsdienst.

Art. 13. Pour l'application du présent chapitre, il y a lieu d'entendre par mobilité:

— Soit le reclassement des membres du personnel définitif et stagiaire dans leur service public;

— Soit l'utilisation des membres du personnel définitif et stagiaire dans un service public autre que celui auquel ils appartiennent;

— Soit le transfert des membres du personnel définitif et stagiaire d'un service public vers un autre service public.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 14. De betrekking waarin de personeelsleden kunnen gereclasseerd of overgeplaatst worden, moet definitief vacant zijn.

De betrekking waarin de personeelsleden kunnen worden gebezigd, moet ofwel definitief vacant zijn ofwel een betrekking zijn voorzien door het koninklijk besluit vermeld in artikel 4, § 4.

Art. 14. L'emploi dans lequel les membres du personnel peuvent être reclassés ou transférés doit être définitivement vacant.

L'emploi dans lequel les membres du personnel peuvent être utilisés doit soit être définitivement vacant soit être un emploi prévu par l'arrêté royal visé à l'article 4, § 4.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 15 luidt:

Art. 15. § 1. Het gebezigde personeelslid moet titularis zijn van een graad van hetzelfde niveau als dat van de betrekking waarin de beziging plaatsvindt.

§ 2. Om overgeplaatst te worden, moet het personeelslid titularis zijn van dezelfde graad als die van de te begeven betrekking of van een graad van dezelfde rang.

Hij moet houder zijn van het diploma dat door het organiek reglement wordt vereist of voldoen aan de geschiktheidstest die door hetzelfde reglement wordt voorgeschreven voor de toegang tot de betrekking.

Om op grond van de vrijwillige mobiliteit te worden overgeplaatst, moet het personeelslid, in voorkomend geval, behalve de in het tweede lid bedoelde voorwaarden, voldoen aan de beroepskwalificaties die eventueel door de aard van de betrekking worden vereist.

In afwijking van het eerste lid, zijn de betrekkingen van de rangen 16 en 17 van de in artikel 12 bedoelde diensten en waarvoor er geen bijzondere wijze van benoeming wordt vastgelegd, toegankelijk voor de personeelsleden die de voorwaarden vervullen om ertoe te worden bevorderd.

§ 3. Om gereclasseerd te worden, moet het personeelslid titularis van dezelfde graad zijn als die van de te begeven betrekking of van een graad van dezelfde rang.

Hij moet houder zijn van het diploma dat door het organiek reglement wordt vereist of aan de geschiktheidstest voldoen die door hetzelfde reglement wordt voorgeschreven voor de toegang tot de betrekking.

Art. 15. § 1er. Le membre du personnel utilisé doit être titulaire d'un grade du même niveau que celui de l'emploi dans lequel l'utilisation a lieu.

§ 2. Pour être transféré, le membre du personnel doit être titulaire du même grade que celui de l'emploi à conférer ou d'un grade de même rang.

Il doit être porteur du diplôme requis par le règlement organique ou satisfaire au test d'aptitude prévu par le même règlement pour l'accès à l'emploi.

Pour être transféré sur la base de la mobilité volontaire, le membre du personnel doit, le cas échéant, outre les conditions visées à l'alinéa 2, satisfaire aux qualifications professionnelles éventuellement requises par la nature de l'emploi.

Par dérogation à l'alinéa 1er, les emplois des rangs 16 et 17 des services visés à l'article 12 et pour lesquels il n'est pas fixé de mode particulier de nomination sont accessibles aux membres du personnel qui remplissent les conditions pour y être promus.

§ 3. Pour être reclassé, le membre du personnel doit être titulaire du même grade que celui de l'emploi à conférer ou d'un grade de même rang.

Il doit être porteur du diplôme requis par le règlement organique ou satisfaire au test d'aptitude prévu par le même règlement pour l'accès à l'emploi.

MM. de Donnée et Vandenhoute proposent l'amendement que voici:

« Compléter cet article par un § 4, libellé comme suit:

« § 4. Dans les services publics précités, le recrutement des agents contractuels doit se faire par priorité en appelant les lauréats des réserves de recrutement du Secrétariat permanent de recrutement dans les qualifications concernées. »

« Aan dit artikel een § 4 toe te voegen, luidende :

« § 4. In de bovenvermelde overheidsdiensten moet bij de aanwerving van contractuele personeelsleden voorrang gegeven worden aan de geslaagden die voor de betrokken kwalificaties zijn opgenomen in de wervingsreserves van het Vast Wervingssecretariaat. »

Le vote sur l'amendement et le vote sur l'article 15 sont réservés.

De stemming over het amendement en de stemming over artikel 15 worden aangehouden.

Artikel 16 luidt :

Art. 16. In geval van oprichting van een nieuwe openbare dienst worden de opgerichte betrekkingen de eerste keer bij voorrang verleend aan personeelsleden die aan de mobiliteitsregeling onderworpen zijn, met behoud van hun hoedanigheid, met uitzondering van de betrekkingen van leidend ambtenaar en adjunct-leidend ambtenaar indien de organieke wet hun benoemingswijze vaststelt. Voor de benoeming in de bevorderingsbetrekkingen kunnen ook alle vastbenoemde personeelsleden bedoeld bij artikel 12, die volgens de vaste regels van het personeelsstatuut de voorwaarden vervullen die voor de benoeming tot de te verlenen graden worden gesteld, zich kandidaat stellen.

Indien volgens deze regels niet alle betrekkingen kunnen worden bezet, kan in de overblijvende vacante betrekkingen slechts voorzien worden volgens de in het personeelsstatuut van de nieuwe dienst of instelling gestelde regels inzake bevordering of inzake werving, naar gelang van het geval.

Elke akte van werving of elke beslissing tot bevordering die wordt uitgevoerd met miskenning van dit artikel, is van rechtswege nietig.

De nietigheid van rechtswege wordt vastgesteld volgens de regels die bepaald zijn in de artikelen 7 tot 9.

De bij artikel 6, tweede lid, ingestelde regels zijn eveneens toepasselijk op de in dit artikel bedoelde nietigheid van rechtswege.

Art. 16. En cas de création d'un nouveau service public, les emplois créés sont conférés pour la première fois en priorité à des agents assujettis au régime de la mobilité, avec conservation de leur qualité, à l'exception des emplois de fonctionnaire dirigeant et de fonctionnaire dirigeant adjoint lorsque la loi organique fixe le mode de leur nomination. Pour la nomination aux emplois de promotion pourront également poser leur candidature tous les agents définitifs visés à l'article 12 qui, selon les règles permanentes du statut du personnel, remplissent les conditions pour être promus aux grades à conférer.

Au cas où tous les emplois ne pourront pas être conférés selon ces règles, il ne peut être pourvu aux emplois restés vacants que selon les règles prévues, selon le cas, en matière de promotion ou de recrutement dans le statut du personnel du nouveau service ou du nouvel organisme.

Tout acte de recrutement ou toute décision de promotion effectué en méconnaissance du présent article est nul de plein droit.

La nullité de plein droit est constatée selon les règles prévues aux articles 7 à 9.

Les règles instituées par l'article 6, alinéa 2, s'appliquent également à la nullité de plein droit visée au présent article.

M. de Donnée et consorts proposent les amendements que voici :

« A. Au premier alinéa de cet article, supprimer les mots « à l'exception des emplois de fonctionnaire dirigeant et de fonctionnaire dirigeant adjoint lorsque la loi organique fixe le mode de leur nomination. »

« A. In het eerste lid van dit artikel de woorden « met uitzondering van de betrekkingen van leidend ambtenaar en adjunct-leidend ambtenaar indien de organieke wet hun benoemingswijze vaststelt » te doen vervallen. »

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1992-1993
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1992-1993

« B. Remplacer le deuxième alinéa de cet article par la disposition suivante :

« Au cas où tous les emplois ne pourront pas être conférés selon ces règles, il ne peut être pourvu aux emplois restés vacants que par examen organisé par le Secrétariat permanent de recrutement. »

« B. Het tweede lid van dit artikel te vervangen als volgt :

« Indien volgens deze regels niet alle betrekkingen kunnen worden bezet, kan in de overblijvende vacante betrekkingen slechts voorzien worden via een examen georganiseerd door het Vast Wervingssecretariaat. »

La parole est à M. Vandenhaute.

M. Vandenhaute. — Monsieur le Président, comme nous l'avons dit en commission, cet amendement — en son point A — vise essentiellement à éviter la politisation des nominations à ces fonctions.

En ce qui concerne le point B, nous nous sommes exprimés en commission et dans le débat public.

M. le Président. — Le vote sur les amendements et le vote sur l'article 16 sont réservés.

De stemming over de amendementen en de stemming over artikel 16 worden aangehouden.

Hoofdstuk III. — Verscheidene bepalingen

Afdeling 1. — Wijziging van de regels inzake de controle op sommige instellingen van openbaar nut

Art. 17. Artikel 11, § 1, van de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 december 1957 en het koninklijk besluit nr. 4 van 18 april 1967, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 1. De Koning stelt de personeelsformatie en het statuut van het personeel der in artikel 1 vermelde instellingen vast, op de voordracht van de minister of van de ministers onder wie zij ressorteren, en met akkoord van de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren. Voor de vaststelling van de personeelsformatie en van het geldelijk statuut is daarenboven de instemming van de minister tot wiens bevoegdheid de Begroting behoort, vereist.

Voor de instellingen van openbaar nut waarvan het personeel onder de toepassing valt van het koninklijk besluit van 8 januari 1973 tot vaststelling van het statuut van het personeel van sommige instellingen van openbaar nut is, in afwijking van het eerste lid, de minister die de Ambtenarenzaken onder zijn bevoegdheid heeft als enige bevoegd om aan de Koning voor te stellen het genoemde besluit te wijzigen of aan te vullen.

Voor de in het tweede lid bedoelde instellingen van openbaar nut zijn, in afwijking van het eerste lid, de minister die de Ambtenarenzaken onder zijn bevoegdheid heeft en de minister tot wiens bevoegdheid de Begroting behoort als enige bevoegd om aan de Koning voor te stellen het koninklijk besluit van 8 januari 1973 houdende bezoldigingsregeling van het personeel van sommige instellingen van openbaar nut te wijzigen of aan te vullen. »

Chapitre III. — Dispositions diverses

Section 1re. — Modification des règles de contrôle de certains organismes d'intérêt public

Art. 17. L'article 11, § 1er, de la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public, modifié par l'arrêté royal du 18 décembre 1957 et l'arrêté royal n° 4 du 18 avril 1967, est remplacé par la disposition suivante :

« § 1er. Le Roi fixe le statut et le cadre du personnel des organismes énumérés à l'article 1er, sur proposition du ou des ministres dont ils relèvent et de l'accord du ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions. L'accord du ministre qui a le Budget dans ses attributions est en outre requis pour la fixation du cadre et du statut pécuniaire.

Pour les organismes d'intérêt public dont le personnel est soumis à l'arrêté royal du 8 janvier 1973 fixant le statut du personnel de certains organismes d'intérêt public, le ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions est, en dérogation à l'alinéa 1er, seul compétent pour proposer au Roi de modifier ou de compléter ledit arrêté.

Pour les organismes d'intérêt public visés à l'alinéa 2, le ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions et le ministre qui a le Budget dans ses attributions sont, en dérogation à l'alinéa 1er, seuls compétents pour proposer au Roi de modifier ou de compléter l'arrêté royal du 8 janvier 1973 portant statut pécuniaire du personnel de certains organismes d'intérêt public. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 18. In artikel 16 van de herstellwet van 31 juli 1984 wordt een § 4 toegevoegd, luidend als volgt:

« § 4. Voor de instellingen waarvan het personeel onder de toepassing valt van het koninklijk besluit van 8 januari 1973 tot vaststelling van het statuut van het personeel van sommige instellingen van openbaar nut en van het koninklijk besluit van 8 januari 1973 houdende bezoldigingsregeling van het personeel van sommige instellingen van openbaar nut, is het advies dat de beheersorganen moeten geven krachtens een wettelijke of reglementaire bepaling niet vereist voor elk ontwerp dat het administratief en geldelijk statuut van de personeelsleden van deze instellingen betreft. »

Art. 18. Dans l'article 16 de la loi de redressement du 31 juillet 1984, il est inséré un § 4, rédigé comme suit:

« § 4. Pour les organismes dont le personnel est soumis à l'arrêté royal du 8 janvier 1973 fixant le statut du personnel de certains organismes d'intérêt public et à l'arrêté royal du 8 janvier 1973 portant statut pécuniaire du personnel de certains organismes d'intérêt public, l'avis que les organes de gestion doivent donner en vertu d'une disposition légale ou réglementaire n'est pas requis pour tout projet relatif au statut administratif et pécuniaire des membres du personnel de ces organismes. »

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling 2. — Wijziging van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966

Art. 19. In artikel 21 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken, samengevat op 18 juli 1966, worden de §§ 2 en 4 respectievelijk vervangen door de volgende bepalingen:

« § 2. Wanneer het voorgeschreven wordt, omvat het toelatingsexamen voor iedere kandidaat een schriftelijk of computer-gestuurd gedeelte over de elementaire kennis van de tweede taal.

Indien geen toelatingsexamen voorgeschreven wordt, moet de kandidaat, vóór zijn benoeming, aan een schriftelijk of computer-gestuurd examen over dezelfde kennis onderworpen worden. »

« § 4. Wordt afhankelijk gemaakt van het slagen voor een schriftelijk of computergestuurd examen over de voldoende kennis van de tweede taal, iedere benoeming of bevordering tot een ambt, waarvan de titularis, tegenover de overheid waaronder hij ressorteert, verantwoordelijk is voor het behoud van de eenheid in de rechtspraak of in het beheer van de dienst waarvan de hoge leiding hem is toevertrouwd. »

Section 2. — Modification des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966

Art. 19. Dans l'article 21 des lois sur l'emploi des langues en matière administrative, coordonnées le 18 juillet 1966, les §§ 2 et 4 sont remplacés respectivement par les dispositions suivantes:

« § 2. S'il est imposé, l'examen d'admission comporte pour chaque candidat une épreuve écrite ou informatisée sur la connaissance élémentaire de la seconde langue.

S'il n'est pas imposé d'examen d'admission, le candidat est soumis, avant sa nomination, à un examen écrit ou informatisé portant sur la même connaissance. »

« § 4. Est subordonnée à la réussite d'un examen écrit ou informatisé portant sur la connaissance suffisante de la seconde langue, toute nomination ou promotion à une fonction qui rend son titulaire responsable, vis-à-vis de l'autorité dont il relève, du maintien de l'unité de jurisprudence ou de gestion dans le service dont la haute direction lui est confiée. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 20. Artikel 43, § 6, van dezelfde wetten wordt aangevuld met het volgende lid:

« De aanwijzing van de tweetalig adjunct wordt beëindigd op hetzelfde ogenblik als het mandaat dat wordt toegekend aan de eenzijdige chef van de afdeling bij wie hij geplaatst is. »

Art. 20. L'article 43, § 6, des mêmes lois est complété par l'alinéa suivant:

« La désignation de l'adjoint bilingue prend fin en même temps que le mandat attribué au chef unilingue de l'administration auprès duquel il est placé. »

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling 3. — Bepalingen die sommige overheidsdiensten gemeenschappelijk hebben

Art. 21. Inzake administratieve controle en inzake coördinatie, kan de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren, bijgestaan worden door adviseurs van het Openbaar Ambt, waarvan de taken en de opdrachten door de Koning worden bepaald, onverminderd de bevoegdheden van de inspecteurs van Financiën.

Dit artikel is van toepassing op de in artikel 3 bedoelde overheidsdiensten.

Section 3. — Dispositions communes à certains services publics

Art. 21. En matière de contrôle administratif et en matière de coordination, le ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions peut être assisté par des conseillers de la Fonction publique dont les tâches et les missions sont déterminées par le Roi, sans préjudice des attributions des inspecteurs des Finances.

Le présent article est applicable aux services publics visés à l'article 3.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 22. In de in artikel 1, § 1, bedoelde overheidsdiensten en in alle andere door de Koning aangewezen overheidsdiensten worden de vacante betrekkingen van de rangen 17 of 16, alsook die van rang 15 waarvoor de bekleder de verantwoordelijkheid over een bestuur moet verzekeren, onder de voorwaarden bepaald bij een in ministerraad overlegd koninklijk besluit, voor een periode van ten hoogste zes jaar toegekend aan een personeelslid van niveau 1 van genoemde overheidsdiensten, met uitzondering van de betrekkingen waarvoor een bijzondere benoemingswijze is vastgesteld. Deze periode is hernieuwbaar.

In afwijking van elke wettelijke of verordeningbepaling worden de betrekkingen van de rangen 17, 16 of 15, bedoeld in het eerste lid en waarvoor een bijzondere benoemingswijze is vastgesteld, onder de voorwaarden bepaald bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit toegekend voor een periode van ten hoogste zes jaar. Deze periode is hernieuwbaar.

Art. 22. Dans les services publics visés à l'article 1er, § 1er, et dans tous autres services publics désignés par le Roi, les emplois vacants des rangs 17 ou 16 ainsi que ceux du rang 15 pour lesquels le titulaire doit assurer la responsabilité d'une administration, sont, aux conditions fixées par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, attribués à un membre du personnel de niveau 1 desdits services publics, les emplois pour lesquels il est fixé un mode particulier de nomination exceptés, pour une période maximale de six ans. Cette période est renouvelable.

En dérogation à toute disposition légale et réglementaire, les emplois des rangs 17, 16 ou 15 visés à l'alinéa 1er et pour lesquels il est fixé un mode particulier de nomination, sont, aux conditions fixées par un arrêté royal délibéré en Conseil des ministres, attribués pour une période maximale de six ans. Cette période est renouvelable.

— Aangenomen.

Adopté.

De Voorzitter. — Artikel 23 luidt:

Afdeling 4. — Wijziging van het koninklijk besluit nr. 141 van 30 december 1982 tot oprichting van een databank betreffende de personeelsleden van de overheidssector

Art. 23. In artikel 2, 1°, van het koninklijk besluit nr. 141 van 30 december 1982 tot oprichting van een databank betreffende de personeelsleden van de overheidssector, worden de woorden « en de onderwijsinrichtingen georganiseerd of gesubsidieerd door de Staat, evenals de door hem georganiseerde of gesubsidieerde diensten voor school- en beroepsoriëntering en de psycho-medisch-sociale centra » geschrapt.

Dit artikel wordt opgeheven op de in artikel 38, § 1, 2°, bepaalde datum.

Section 4. — Modification de l'arrêté royal n° 141 du 30 décembre 1982 créant une banque de données relatives aux membres du personnel du secteur public

Art. 23. A l'article 2, 1°, de l'arrêté royal n° 141 du 30 décembre 1982 créant une banque de données relatives aux membres du personnel du secteur public, les mots « et les établissements d'enseignement organisés ou subventionnés par lui, ainsi qu'aux offices d'orientation scolaire et professionnelle et aux centres psycho-médico-sociaux organisés ou subventionnés par lui » sont supprimés.

Cet article est abrogé à la date prévue à l'article 38, § 1er, 2°.

Het artikel houdt rekening met het amendement ingediend door de heer Cardoen c.s. en aangenomen in de commissie.

L'article ainsi rédigé tient compte de l'amendement proposé par M. Cardoen et consorts et adopté en commission.

Ik breng artikel 23 in stemming.

Je mets aux voix l'article 23.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 24. In artikel 3 van hetzelfde besluit worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In paragraaf 1 worden het tweede en het derde lid vervangen door de volgende leden:

« De bijwerkingen van de inlichtingen worden om de zes maanden medegedeeld, in de loop van de maanden juli en januari, zodat de databank, naar gelang van het geval, de juiste toestand van het personeel op 30 juni of op 1 januari weergeeft.

De totale uitgaven verbonden aan de bezoldigingen worden eveneens zesmaandelijks medegedeeld. »

2° Paragraaf 1, eerste lid, 2°, en paragraaf 2 worden opgeheven.

Art. 24. A l'article 3 du même arrêté, sont apportées les modifications suivantes:

1° Au paragraphe 1er, les alinéas 2 et 3 sont remplacés par les alinéas suivants:

« Les mises à jour des renseignements sont communiquées semestriellement, dans le courant des mois de juillet et janvier, de sorte que la banque de données reflète la situation exacte du personnel au 30 juin ou au 1er janvier selon le cas.

Les dépenses globales liées aux rémunérations sont également communiquées semestriellement. »;

2° Le paragraphe 1er, alinéa 1er, 2°, ainsi que le paragraphe 2 sont abrogés.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 25. Artikel 3 van hetzelfde besluit wordt vervangen door de volgende bepaling:

« Art. 3. § 1. Elke overheidspersoon, bedoeld in artikel 2 van dit besluit, houdt, wat de leden van zijn personeel betreft, een databank bij die beheerd wordt door middel van de informatica of de kantoorautomatisering en die de administratieve en geldelijke toestand bevat van de personen van wie de bezoldiging ten laste van zijn begroting is.

De gegevens die zich minstens in elk van deze databanken moeten bevinden, worden vastgelegd door de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren.

§ 2. Elke overheidspersoon, bedoeld in artikel 2 van dit besluit, deelt om de zes maanden aan de Minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren de statistische inlichtingen mee per 30 juni en 1 januari, zoals ze bijgehouden worden in zijn databank.

De minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren, verstrekt de onderrichtingen betreffende het doorsturen van deze inlichtingen en bepaalt er het model van.

§ 3. Op verzoek van de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren en binnen de termijn die hij aangeeft, levert elke overheidspersoon, bedoeld in artikel 2, telkens de aanvullende en specifieke inlichtingen uit zijn databank. »

Art. 25. L'article 3 du même arrêté est remplacé par la disposition suivante:

« Art. 3. § 1er. Chacune des personnes publiques visées à l'article 2 du présent arrêté tient, en ce qui concerne les membres de son personnel, une banque de données gérée par des moyens informatiques ou bureautiques et contenant la situation administrative et pécuniaire des personnes dont la rémunération émerge à son budget.

Les données minimales devant se trouver dans chacune de ces banques de données sont fixées par le ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions.

§ 2. Chacune des personnes publiques visées à l'article 2 du présent arrêté communique semestriellement au ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions, les renseignements statistiques arrêtés au 30 juin et au 1er janvier, tels qu'ils résultent de sa banque de données.

Le ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions donne les instructions relatives à la transmission de ces renseignements et en fixe le modèle.

§ 3. A la demande du ministre qui a la Fonction publique dans ses attributions et dans le délai qu'il précise, chaque personne publique visée à l'article 2 fournit, à tout moment, des renseignements complémentaires et spécifiques issus de sa banque de données. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 26. In artikel 4, eerste lid, van hetzelfde besluit worden de woorden « in deze databank » vervangen door de woorden « in een bij artikel 3, § 1, bedoelde databank ».

Art. 26. A l'article 4, alinéa premier, du même arrêté, les mots « dans cette banque de données » sont remplacés par les mots « dans une banque de données visée à l'article 3, § 1er. »

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling 5. — Wijziging van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel en van de wet van 1 september 1980 betreffende de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidssector en aan de in die sector tewerkgestelde werklozen

Art. 27. Artikel 1, § 2, 4°, van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel wordt vervangen door de volgende tekst:

« 4° Leden van de krijgsmacht en van het operationeel korps van de rijkswacht; »

Section 5. — Modification de la loi du 19 décembre 1974 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats des agents relevant de ces autorités et de la loi du 1er septembre 1980 relative à l'octroi et au paiement d'une prime syndicale à certains membres du personnel du secteur public et aux chômeurs mis au travail dans ce secteur

Art. 27. L'article 1er, § 2, 4°, de la loi du 19 décembre 1974 organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats des agents relevant de ces autorités est remplacé par le texte suivant:

« 4° Aux membres des forces armées et du corps opérationnel de la gendarmerie; »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 28. Artikel 2, § 1, 1°, van dezelfde wet wordt aangevuld met het volgende lid:

« De grondregelingen die de Koning ter uitvoering van de punten a), b) en c), van het eerste lid heeft bepaald en die alleen van toepassing zijn op de personeelsleden die onder statutaire regels vallen, zijn van overeenkomstige toepassing op de bij arbeidsovereenkomst in dienst genomen personeelsleden. »

Art. 28. L'article 2, § 1er, 1°, de la même loi est complété par l'alinéa suivant:

« Les réglementations de base que le Roi a déterminées en exécution des points a), b) et c) de l'alinéa 1er, et qui ne sont applicables qu'aux agents soumis à des règles statutaires, sont d'application analogue aux membres du personnel engagés sous contrat de travail. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 29. In artikel 5 van dezelfde wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In § 2, gewijzigd bij de wet van 19 juli 1983, worden de woorden « en, anderzijds een of meer leden van elke Executieve, » vervangen door de woorden « en, anderzijds, in de mate dat personeelsleden bedoeld in artikel 1, § 1, 2° rechtstreeks belanghebbende zijn bij een voorstel, een of meer leden van elke betrokken Executieve, »;

2° Paragraaf 2 wordt aangevuld met de volgende leden:

« Bij elk voorstel waarbij een Gemeenschap, een Gewest of de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie rechtstreeks belang heeft, wordt voorafgaandelijk overleg gepleegd door de nationale overheid met alle betrokken Executieven. Het definitieve standpunt van de afvaardiging van de overheid wordt bepaald door de nationale overheid.

Voor het aanvullen of het wijzigen van het koninklijk besluit bedoeld in artikel 87, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen worden de personeelsleden

bedoeld in artikel 1, § 1, 2°, geacht rechtstreeks belanghebbende te zijn; dezelfde regel geldt voor de besluiten die de Koning op grond van voormeld koninklijk besluit neemt na advies van of overleg met de Executieven. »;

3° In § 6, gewijzigd bij de wetten van 19 juli 1983 en van 6 juli 1989, worden de woorden « Onverminderd de bepalingen van artikel 3, § 1, 3°, vierde lid, » vervangen door de woorden « Onverminderd de bepalingen van artikel 3, § 1, derde lid, ».

Art. 29. A l'article 5 de la même loi, sont apportées les modifications suivantes:

1° Dans le § 2, modifié par la loi du 19 juillet 1983, les mots « et, d'autre part, un ou plusieurs membres de chacun des Exécutifs » sont remplacés par les mots « et, d'autre part, dans la mesure où des membres du personnel visés à l'article 1er, § 1er, 2°, sont directement concernés par une proposition, un ou plusieurs membres de chacun des Exécutifs concernés, »;

2° Le § 2 est complété par les alinéas suivants:

« Pour toute proposition à laquelle une Communauté, une Région ou la Commission communautaire commune est directement concernée, une concertation préalable est menée par l'autorité nationale avec tous les Exécutifs concernés. La position définitive de la délégation de l'autorité est déterminée par l'autorité nationale.

Pour compléter ou modifier l'arrêté royal visé à l'article 87, § 4, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, les membres du personnel visés à l'article 1er, § 1er, 2°, sont censés être directement concernés; la même règle s'applique aux arrêtés pris par le Roi sur la base de l'arrêté royal précité après avis des Exécutifs ou concertation avec ceux-ci. »;

3° Dans le § 6, modifié par les lois des 19 juillet 1983 et 6 juillet 1989, les mots « Sans préjudice de la disposition de l'article 3, § 1er, 3°, alinéa 4, » sont remplacés par les mots « Sans préjudice de la disposition de l'article 3, § 1er, alinéa 3, ».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 30. In artikel 27 van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 20 juli 1991, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° In artikel 27, waarvan de huidige tekst § 1 zal vormen, worden de woorden « met uitzondering van het zevende en achtste lid van artikel 3, § 1, die uitwerking hebben » vervangen door de woorden « met uitzondering van het achtste lid van artikel 3, § 1, dat uitwerking heeft »;

2° Een § 2, luidend als volgt, wordt toegevoegd:

« § 2. De wijzigingen die in deze wet zijn aangebracht door de wet van ... treden in werking op de eerste dag van de maand volgend op die gedurende welke ze in het *Belgisch Staatsblad* zijn bekendgemaakt, met uitzondering van het nieuwe derde lid van artikel 2, § 1, 1°, dat in werking treedt op de eerste dag van de derde maand volgend op die gedurende welke het in het *Belgisch Staatsblad* is bekendgemaakt. »

Art. 30. A l'article 27 de la même loi, inséré par la loi du 20 juillet 1991, sont apportées les modifications suivantes:

1° A l'article 27, dont le texte actuel formera le § 1er, les mots « à l'exception des alinéas 7 et 8 de l'article 3, § 1er, qui produisent leurs effets » sont remplacés par les mots « à l'exception de l'alinéa 8 de l'article 3, § 1er, qui produit ses effets »;

2° Il est ajouté un § 2, rédigé comme suit:

« § 2. Les modifications apportées à la présente loi par la loi du ... entrent en vigueur le premier jour du mois qui suit celui au cours duquel elles auront été publiées au *Moniteur belge*, à l'exception du nouvel alinéa 3 de l'article 2, § 1er, 1°, qui entre en vigueur le premier jour du troisième mois qui suit celui au cours duquel il aura été publié au *Moniteur belge*. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 31. In dezelfde wet wordt een artikel 28 ingevoegd, luidende:

« Art. 28. In afwachting dat de Koning de bij deze wet ingestelde regeling toepasselijk verklaart op de burgerlijke leden van het vaste, stagedoende of tijdelijk personeel, zelfs al zijn zij bij arbeidsovereenkomst in dienst genomen, van het administratieve en logistieke korps van de rijkswacht, alsmede op het hulppersoneel in dienst bij de rijkswacht, ressorteren de burgerlijke leden van dit korps en dit hulppersoneel onder het sectorcomité opgericht voor de personeelsleden van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Ambtenarenzaken. »

Art. 31. Un article 28, rédigé comme suit, est inséré dans la même loi :

« Art. 28. En attendant que le Roi rende le régime institué par la présente loi applicable aux membres civils du personnel définitif, stagiaire ou temporaire, même engagés sous contrat de travail, du corps administratif et logistique de la gendarmerie, ainsi qu'au personnel auxiliaire en service dans la gendarmerie, les membres civils de ce corps et ce personnel auxiliaire relèvent du comité de secteur créé pour les membres du personnel du ministère de l'Intérieur et de la Fonction publique. »

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 32. In artikel 1, eerste lid, a), van de wet van 1 september 1980 betreffende de toekenning en de uitbetaling van een vakbondspremie aan sommige personeelsleden van de overheidssector en aan de in die sector tewerkgestelde werklozen, gewijzigd door de wet van 6 juli 1989, worden de woorden « met uitzondering van de rijkswacht », vervangen door de woorden « met uitzondering van het operationeel korps van de rijkswacht ».

Art. 32. A l'article 1er, alinéa 1er, a), de la loi du 1er septembre 1980 relative à l'octroi et au paiement d'une prime syndicale à certains membres du personnel du secteur public et aux chômeurs mis au travail dans ce secteur, modifié par la loi du 6 juillet 1989, les mots « à l'exclusion toutefois de la gendarmerie » sont remplacés par les mots « à l'exclusion toutefois du corps opérationnel de la gendarmerie ».

— Aangenomen.

Adopté.

Afdeling 6. — Andere wijzigingsbepalingen

Art. 33. § 1. Artikel 93, eerste lid, van de programmawet van 30 december 1988, wordt door het volgende lid vervangen :

« Voor de toepassing van dit hoofdstuk verstaat men onder openbare besturen :

1. De administraties en andere diensten van de Staat alsook de openbare instellingen die onder zijn gezag, zijn controle of zijn toezicht vallen;

2. De administraties en diensten van de Gemeenschappen en de openbare instellingen die eronder ressorteren;

3. De administraties en diensten van de Gewesten en de openbare instellingen die eronder ressorteren;

4. De administraties en diensten van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de openbare instellingen die eronder ressorteren;

5. De instellingen voor onderwijs dat door de Gemeenschappen wordt georganiseerd, erkend of gesubsidieerd;

6. De diensten van de Nederlandse en de Franse Gemeenschapscommissies van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. »

§ 2. Artikel 94, § 2, van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 6 juli 1989, wordt opgeheven.

Section 6. — Autres dispositions modificatives

Art. 33. § 1er. L'article 93, alinéa 1er, de la loi-programme du 30 décembre 1988, est remplacé par l'alinéa suivant :

« Pour l'application du présent chapitre, il faut entendre par pouvoirs publics :

1. Les administrations et autres services de l'Etat ainsi que les établissements publics soumis à son autorité ou à son pouvoir de contrôle ou de tutelle;

2. Les administrations et services des Communautés et les établissements publics qui en dépendent;

3. Les administrations et services des Régions et les établissements publics qui en dépendent;

4. Les administrations et services de la Commission communautaire commune et les établissements publics qui en dépendent;

5. Les établissements d'enseignement organisé, reconnu ou subventionné par les Communautés;

6. Les services des Commissions communautaires française et néerlandaise de la Région de Bruxelles-Capitale. »

§ 2. L'article 94, § 2, de la même loi, modifié par la loi du 6 juillet 1989, est abrogé.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 34. § 1. In de wettelijke en verordeningsbepalingen waar het vermeld wordt, wordt de verwijzing naar het koninklijk besluit nr. 56 van 16 juli 1982 betreffende de werving in sommige overheidsdiensten vervangen door de verwijzing naar de wet van ...

§ 2. In de wettelijke en verordeningsbepalingen waar het vermeld wordt, wordt de verwijzing naar artikel 94, § 2, van de programmawet van 30 december 1988 vervangen door de verwijzing naar artikel 3, van de wet van ...

Art. 34. § 1er. Dans les dispositions légales et réglementaires où il en est fait mention, la référence à l'arrêté royal n° 56 du 16 juillet 1982 relatif au recrutement dans certains services publics est remplacée par la référence à la loi du ...

§ 2. Dans les dispositions légales et réglementaires où il en est fait mention, la référence à l'article 94, § 2, de la loi-programme du 30 décembre 1988 est remplacée par la référence à l'article 3 de la loi du ...

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 35. In de Nederlandse tekst van alle wettelijke en verordeningsbepalingen, worden de woorden « de minister die het Openbaar Ambt in (onder) zijn bevoegdheid heeft » en de woorden « de minister tot wiens bevoegdheid het Openbaar Ambt behoort » respectievelijk vervangen door de woorden « de minister die de Ambtenarenzaken onder zijn bevoegdheid heeft » en door de woorden « de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren ».

Art. 35. Dans le texte néerlandais de toutes dispositions légales et réglementaires, les mots « de minister die het Openbaar Ambt in (onder) zijn bevoegdheid heeft » et les mots « de minister tot wiens bevoegdheid het Openbaar Ambt behoort » sont respectivement remplacés par les mots « de minister die de Ambtenarenzaken onder zijn bevoegdheid heeft » et les mots « de minister tot wiens bevoegdheid de Ambtenarenzaken behoren ».

— Aangenomen.

Adopté.

Hoofdstuk IV. — Opheffings- en slotbepalingen

Art. 36. Opgeheven worden :

1° Het koninklijk besluit nr. 76 van 10 november 1967 betreffende de mobiliteit van de personeelsleden van het rijksonderwijs;

2° Het artikel 51 van de wet van 28 december 1973 betreffende de budgettaire voorstellen 1973-1974, gewijzigd bij de wet van 2 juli 1981, de koninklijke besluiten nr. 56 van 16 juli 1982 en nr. 103 van 20 oktober 1982, en bij de wetten van 31 juli 1984, 20 februari 1990, 21 maart 1991 en 20 juli 1991;

3° Het artikel 41 van de wet van 30 maart 1976 betreffende de economische herstelmaatregelen;

4° De herstellwet van 10 februari 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de personen rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd door de openbare sector, gewijzigd bij de herstellwet van 31 juli 1984, het koninklijk besluit nr. 404 van 18 april 1986 en de wet van 7 november 1987;

5° Het hoofdstuk II van de herstellwet van 10 februari 1981 inzake inkomensmatiging;

6° Het koninklijk besluit van 12 februari 1981 houdende uitvoering van artikel 1, § 6, van de herstellwet van 10 februari 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de personen rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd door de openbare sector, aangevuld bij de koninklijke besluiten van 24 april 1981 en 10 juli 1981 en bekrachtigd bij artikel 29, § 2, van de herstellwet van 31 juli 1984;

7° Het koninklijk besluit nr. 11 van 26 februari 1982 houdende bepaalde tijdelijke wijzigingen in de regeling inzake de koppeling van de lonen en bezoldigingen aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het rijk, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 180 van 30 december 1982;

8° Het koninklijk besluit nr. 56 van 16 juli 1982 betreffende de werving in sommige overheidsdiensten, gewijzigd bij de programawet van 30 december 1988 en bij de wetten van 20 februari 1990 en 21 mei 1991;

9° Het artikel 1 van het koninklijk besluit nr. 141 van 30 december 1982 tot oprichting van een databank betreffende de personeelsleden van de overheidssector;

10° De artikelen 6 en 6bis van het koninklijk besluit nr. 180 van 30 december 1982 houdende bepaalde maatregelen inzake loonmatiging, gewijzigd bij de wetten van 22 januari 1985 en 1 augustus 1985;

11° Het koninklijk besluit nr. 278 van 30 maart 1984 houdende bepaalde maatregelen inzake loonmatiging met het oog op de bevordering van de tewerkstelling, de vermindering van de openbare lasten en het financieel evenwicht van de stelsels van de sociale zekerheid, gewijzigd bij de herstellwet van 22 januari 1985 en de wetten van 21 juni 1985 en 1 augustus 1985 en het koninklijk besluit nr. 401 van 18 april 1986;

12° Het artikel 5 van het koninklijk besluit nr. 279 van 30 maart 1984 betreffende de betaling na vervallen termijn van de wedden van sommige personeelsleden van de openbare sector;

13° Het koninklijk besluit nr. 281 van 31 maart 1984 houdende bepaalde tijdelijke wijzigingen in de regeling inzake de koppeling van sommige sociale uitkeringen van de maatschappelijke zekerheid en uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het rijk, en tot toekenning van een inhaalpremie aan sommige gerechtigden op sociale uitkeringen, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 420 van 18 juli 1986, met uitzondering van artikel 3;

14° Het artikel 29 van de herstellwet van 31 juli 1984.

Chapitre IV. — Dispositions abrogatoires et finales

Art. 36. Sont abrogés:

1° L'arrêté royal n° 76 du 10 novembre 1967 relatif à la mobilité des membres du personnel de l'enseignement de l'Etat;

2° L'article 51 de la loi du 28 décembre 1973 relative aux propositions budgétaires 1973-1974, modifié par la loi du 2 juillet 1981, les arrêtés royaux n° 56 du 16 juillet 1982 et n° 103 du 20 octobre 1982, et par les lois des 31 juillet 1984, 20 février 1990, 21 mars 1991 et 20 juillet 1991;

3° L'article 41 de la loi du 30 mars 1976 relative aux mesures de redressement économique;

4° La loi de redressement du 10 février 1981 instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public, modifiée par la loi de redressement du 31 juillet 1984, l'arrêté royal n° 404 du 18 avril 1986 et la loi du 7 novembre 1987;

5° Le chapitre II de la loi de redressement du 10 février 1981 relative à la modération des revenus;

6° L'arrêté royal du 12 février 1981 portant exécution de l'article 1er, § 6, de la loi de redressement du 10 février 1981 instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public, complété par les arrêtés royaux du 24 avril 1981 et du 10 juillet 1981 et ratifié par l'article 29, § 2, de la loi de redressement du 31 juillet 1984;

7° L'arrêté royal n° 11 du 26 février 1982 portant certaines modifications temporaires aux règles relatives à la liaison des salaires et rémunérations à l'indice des prix à la consommation du royaume, modifié par l'arrêté royal n° 180 du 30 décembre 1982;

8° L'arrêté royal n° 56 du 16 juillet 1982 relatif au recrutement dans certains services publics, modifié par la loi-programme du 30 décembre 1988 et par les lois des 20 février 1990 et 21 mars 1991;

9° L'article 1er de l'arrêté royal n° 141 du 30 décembre 1982 créant une banque de données relatives aux membres du personnel du secteur public;

10° Les articles 6 et 6bis de l'arrêté royal n° 180 du 30 décembre 1982 portant certaines mesures en matière de modération des rémunérations, modifié par les lois du 22 janvier 1985 et du 1er août 1985;

11° L'arrêté royal n° 278 du 30 mars 1984 portant certaines mesures concernant la modération salariale en vue d'encourager l'emploi, la réduction des charges publiques et l'équilibre financier des régimes de sécurité sociale, modifié par la loi de redressement du 22 janvier 1985 et les lois du 21 juin 1985 et du 1er août 1985 et l'arrêté royal n° 401 du 18 avril 1986;

12° L'article 5 de l'arrêté royal n° 279 du 30 mars 1984 relatif au paiement à terme échu des traitements de certains agents du secteur public;

13° L'arrêté royal n° 281 du 31 mars 1984 portant certaines modifications temporaires au régime de liaison à l'indice des prix à la consommation du royaume de certaines prestations de sécurité sociale et dépenses du secteur public et accordant une prime de rattrapage à certains bénéficiaires de prestations sociales, modifié par l'arrêté royal n° 420 du 18 juillet 1986, à l'exception de l'article 3;

14° L'article 29 de la loi de redressement du 31 juillet 1984.

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 37. De Koning kan, geheel of gedeeltelijk, de bepalingen van de artikelen 1 tot 11 van deze wet coördineren met die van de voormelde wet van 20 februari 1990.

Ten dien einde kan Hij:

1° De volgorde, de nummering en, in het algemeen, de voorstelling van de te coördineren bepalingen wijzigen;

2° De verwijzingen die in de te coördineren bepalingen zouden vervat zijn wijzigen met het oog op het doen overeenstemmen met de nieuwe nummering;

3° De opmaak van de te coördineren bepalingen wijzigen met het oog op hun overeenkomst en de eenmaking van hun terminologie zonder dat de in deze bepalingen ingeschreven beginzinnen aangetast mogen worden.

De coördinatie zal volgend opschrift dragen: « Wet betreffende de werving in sommige overheidsdiensten ».

Art. 37. Le Roi peut coordonner, en tout ou en partie, les dispositions des articles 1er à 11 de la présente loi avec celles de la loi du 20 février 1990 précitée.

A cette fin, Il peut:

1° Modifier l'ordre, la numérotation et, en général, la présentation des dispositions à coordonner;

2° Modifier les références qui seraient contenues dans les dispositions à coordonner en vue de les mettre en concordance avec le numérotage nouveau;

3° Modifier la rédaction des dispositions à coordonner en vue d'assurer leur concordance et d'en unifier la terminologie sans qu'il puisse être porté atteinte aux principes inscrits dans ces dispositions.

La coordination portera l'intitulé suivant: «Loi relative au recrutement dans certains services publics».

— Aangenomen.

Adopté.

Art. 38. § 1. De bepalingen van de hoofdstukken I tot IV treden in werking de dag waarop deze wet in het *Belgisch Staatsblad* wordt bekendgemaakt, met uitzondering van:

1° De artikelen 20 en 22, die op een door de Koning vastgestelde datum in werking treden;

2° De artikelen 25, 26 en 36, 9°, die in werking treden op 31 december 1994 tenzij de Koning daar anders over beslist door, in voorkomend geval, een onderscheid te maken naargelang van de betrokken overheidspersonen.

§ 2. Artikel 15, § 2, laatste lid, van deze wet wordt opgeheven op de datum waarop artikel 22 van deze wet in werking treedt.

Art. 38. § 1er. Les dispositions des chapitres I à IV entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*, à l'exception:

1° Des articles 20 et 22, qui entrent en vigueur à une date fixée par le Roi;

2° Des articles 25, 26 et 36, 9°, qui entrent en vigueur le 31 décembre 1994 à moins que le Roi n'en décide autrement, en distinguant, le cas échéant, selon les personnes publiques concernées.

§ 2. L'article 15, § 2, dernier alinéa, de la présente loi est abrogé à la date d'entrée en vigueur de l'article 22 de la présente loi.

— Aangenomen.

Adopté.

M. le Président. — Il sera procédé ultérieurement aux votes réservés ainsi qu'au vote sur l'ensemble du projet de loi.

De aangehouden stemmingen en de stemming over het ontwerp van wet in zijn geheel hebben later plaats.

INTERPELLATIE VAN DE HEER DESUTTER TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN VERKEERSWEZEN EN OVERHEIDSBEDRIJVEN OVER «DE SCHEEPSRAMPS VAN 3 JUNI 1993»

INTERPELLATION DE M. DESUTTER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES COMMUNICATIONS ET DES ENTREPRISES PUBLIQUES SUR «LA CATASTROPHE MARITIME DU 3 JUIN 1993»

De Voorzitter. — Aan de orde is de interpellatie van de heer Desutter tot de Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven over «de scheepsramp van 3 juni 1993».

Het woord is aan de interpellant.

De heer Desutter. — Mijnheer de Voorzitter, na de scheepsbotting tussen de Bermudaanse olietanker *British Trent* en het Panamese ertsschip *Western Winner* op donderdag 3 juni 1993, werd er door experts van de Internationale Maritieme Organisatie — IMO — op gewezen dat zij ons land reeds negen jaar geleden waarschuwden dat de A1-boei voor Oostende een gevaarlijke plaats is om loodsden aan boord van schepen te brengen. De IMO vroeg in 1984 reeds een hertekening van het loodsstation om de loodsboot veiliger te stationeren ten noorden, in plaats van ten zuiden van de Akkaertbank. Voor dit nieuwe loodsstation en de nieuwe scheepsroute naar en van de Schelde is echter ook een bebakening nodig, waarvoor de middelen tot nu toe nog niet werden gevonden.

Zonder voorbarig uitspraak te willen doen over de oorzaak van de scheepsramp, blijft dit zonder twiifel een kwetsbaar punt ter hoogte van Oostende.

Negen jaar geleden werd reeds een nieuw station met een nieuwe bebakening uitgetekend: de loodsboot zou verhuizen naar het noorden van de Akkaertbank tussen de Zuidwest-

Akkaert en de Midden-Akkaert. Dat veronderstelde niet alleen de bebakening van een nieuw loodsstation, maar ook het verleggen van de scheepvaartroute naar De Scheur tot aan de boei SCH 3 op de route naar de Schelde. Ook die hertekende vaartroute was een verbetering, aangezien zij de mogelijkheid bood aan zeeschepen van of naar de Schelde om gewoon recht door te varen.

Ten noorden van de Akkaertbank zijn de loodsboot en de beloodsing weliswaar minder beschermd, omdat ze meer onderhevig zijn aan de noordwesterstormen, maar ook nu reeds gebeurt het frequent — men deelt mij mede, 28 keer per maand — dat loodsden per helikopter aan boord worden gebracht.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, graag vernam ik hoe u tegenover het standpunt van de IMO staat en welke maatregelen er worden genomen om op korte termijn de veiligheid te verhogen.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, het is u bekend dat ik reeds tussengekomen ben in verband met de veiligheid van de scheepvaart. Vorige week nog ontving ik eindelijk het antwoord op mijn parlementaire vraag nummer 395 van 19 maart 1993, waarin ik ervoor pleitte op Europees vlak te ijveren om de doorvaart van grote olietankers door het Kanaal te verbieden, ten einde, ten eerste, de talrijke attractieve badplaatsen aan weerszijden van het Kanaal, die de broodwinning betekenen van duizenden mensen, te vrijwaren van olievervuiling en ten tweede, de visserij en het zeeleven in het algemeen meer te beschermen.

In uw antwoord stelt u, ten eerste, ik citeer: «Met betrekking tot vaargebieden voor tankers kunnen er inderdaad op vrijwillige basis overeenkomsten gesloten worden tussen reders en de overheid om bepaalde gebieden te vermijden.»

Het is mij bekend dat een dergelijke overeenkomst werd bereikt tussen de reders van oliemaatschappijen en het Britse ministerie van Verkeer, om de gevaarlijke Britse kusten te vermijden na de ramp bij de Shetlandeilanden. Maar er zijn wel andere plaatsen, ik denk aan de Italiaanse kust, waar de doorvaart van tankers door bepaalde nauwe passen gewoon verboden is.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, hebt u reeds pogingen ondernomen om een dergelijke overeenkomst te bereiken? Zo ja, wat is het resultaat ervan? Het spreekt vanzelf dat een dergelijke beslissing gemeenschappelijk moet worden genomen in overleg met Groot-Brittannië en Frankrijk.

Voorts antwoordt u: «Uw voorstel om voor grote tankers de doorvaart door het Kanaal te verbieden lijkt mij niet realiseerbaar, omdat dit in strijd zou zijn met de principes van vrijheid van de volle zee en onschuldige doorvaart door de territoriale wateren, basisprincipes van het internationaal publiek zeerecht vastgelegd in de verdragen van Genève 1958 en Montego Bay 1982.» Vooreerst kan de vraag worden gesteld of transporten die een potentieel gevaar kunnen betekenen voor het milieu, — en ik spreek nog niet over de LNG- en de LPG-tankers — onder de noemer «onschuldige doorvaart» vallen.

Uit een rapport dat de EG-Commissie op 24 februari 1993 publiceerde onder de titel «Een gemeenschappelijk beleid inzake veiligheid op zee» blijkt anderzijds dat in de Europese Gemeenschap plannen bestaan om schepen die de internationale veiligheidsnormen niet halen, uit alle EG-wateren te bannen. Waarom zou er niet kunnen voor geijverd worden dit principe uit te breiden op druk bevaren routes in de nabijheid van toeristische kusten, zodat het ook van toepassing wordt voor schepen met een bepaalde tonnenmaat die voor het milieu risicovolle producten, zoals olie en gevaarlijke stoffen, vervoeren?

Dit sluit trouwens aan bij het pleidooi van uw ex-collega, mevrouw Onkelinx, voor strengere vergunningsvoorwaarden voor risicotransporten. Zij noemde hierbij uitdrukkelijk olietankers en andere gevaarlijke transporten.

Ik citeer ten derde uit uw antwoord: «Verder zal uw voorstel inhouden dat tankers die nu wel door het Kanaal varen, allen ten westen van Ierland en ten noorden van het Verenigd Koninkrijk moeten varen, wat ongeveer 1 200 zeemijl betekent, terwijl de vaartroute door het Kanaal — van Brest tot Dover — 260 mijl bedraagt. Ook op de Ierse en Britse kusten zijn er talrijke attractieve badplaatsen... uw voorstel zou enkel het probleem verplaatsen.»

Mijnheer de Vice-Eerste minister, ik ontken zeker niet de attractiviteit van de Ierse en Britse kusten, maar mag ik erop wijzen dat men ten noorden en ten westen van de Ierse en Britse kusten op een grotere afstand kan varen dan van de Franse, westelijke en zuidelijke Britse en Belgische badplaatsen, zodat ook in de Ierse en noordelijke Britse wateren een bepaalde veiligheidsafstand zou kunnen worden opgelegd voor grote schepen met gevaarlijke stoffen. Ik zal niet betwisten dat de afstand langs de Ierse en Britse kust groter wordt, maar ten eerste ligt de verhouding, in tijd gerekend, wellicht minder nadelig, en ten tweede geldt mijn voorstel slechts voor grote tankers en andere schepen met gevaarlijke produkten. Ongevallen zoals met de *Braer* bij de Shetlandeilanden op 3 januari 1993, met de Russische tanker voor de Griekse eilanden Tinos en Andros op 5 mei 1992 en met de Griekse tanker *Aegean Sea* voor het Noordspaanse La Coruña op 3 december 1992, zijn telkens uitgelopen op een catastrofe voor bewoners en milieu van de nabijgelegen stranden. Moet er eerst ook een dergelijk ongeval in het Kanaal plaatsvinden? Vorig jaar deden in Antwerpen alleen al 2 353 tankers de haven aan en werd er 24 miljoen ton aardolie en afgeleide produkten omgeslagen en dan spreek ik nog niet van de havens van Rotterdam en Hamburg. Het permanente gevaar voor aanzienlijke milieuschade en/of menselijke tragedie is dus zeker niet denkbeeldig.

Ik citeer verder ten vierde uw antwoord: « De rampen met olietankers en andere schepen, kunnen enkel verminderd worden door ervoor te zorgen dat de bemanningen voldoende gekwalificeerd zijn, en de schepen vanop de kusten kunnen gevolgd worden, door het invoeren en uitbreiden van VTS-systemen. » Ik weet dat de opleiding van de bemanningen in ons land op een hoog niveau staat, op dit punt niets dan lof.

Wat betreft het invoeren en uitbreiden van VTS-systemen, wat is de situatie vandaag in ons land, Frankrijk en Groot-Brittannië?

Ten vijfde citeer ik: « Praktisch alle scheepsrampen zijn in feite terug te brengen tot menselijk falen van de bemanningen waarbij er geen rechtstreeks verband bestaat tussen de veroorzaakte schade en het al dan niet drukke scheepvaartverkeer. » Uit het reeds genoemde EG-rapport blijkt dat 80 pct. van de scheepsongevallen aan menselijk falen te wijten zijn. Het EG-rapport stelt evenwel ook dat de meeste aanvaringen gebeuren bij zonsopgang in druk bevaren gebieden. Dat er geen verband zou bestaan tussen de veroorzaakte schade en het al dan niet drukke scheepvaartverkeer, wordt hiermee bijgevolg weerlegd.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, ik zal blijven aandringen en hoop dat er maatregelen en beslissingen worden genomen, vooraleer er zich in het Kanaal een ongeval voordoet zoals in hogerge-noemde voorbeelden gesteld, maar ik hoop dat onze kust en ook de Franse en Britse kusten daarvan gespaard blijven en dring dus aan op maatregelen vóór het te laat is.

Ons land kan tijdens het komend EG-voorzitterschap het voortouw nemen om concrete maatregelen uit te werken. Ik ben van mening dat dit een ongelooflijke kans is om ons land in een positief daglicht te plaatsen. Het is trouwens maar met internationale maatregelen dat de veiligheid van de scheepvaart kan worden verhoogd. De basis hiervoor werd reeds gelegd met het genoemde EG-rapport van 24 februari 1993.

Aandachtspunten hierin zijn zeker, zoals reeds gesteld, de opleiding van de bemanning en doch ook: de taalproblemen die vaak aan de basis blijken te liggen van het menselijk falen. Sommige rederijen namen reeds maatregelen om de communicatie tussen de bemanningsleden onderling en met de passagiers te verbeteren, waarbij vooral de kennis van het Engels naar voor geschoven wordt. Het ingewikkelde communicatieverkeer tijdens de uitvoering van taken en het verschillende waardensysteem van een multinationale bemanning kregen tot op heden nauwelijks aandacht. Toch kunnen zij grote hindernissen vormen bij het opleggen van één werkstijl en het bevorderen van een goede samenwerking aan boord.

Voorts dient aandacht te worden besteed aan strengere vergunningsvoorwaarden voor olietankers en andere gevaarlijke transporten, aan de beperking van afwijkingen voor oudere schepen en aan een efficiënte controle van de internationale normen. Graag vernam ik in dit verband hoever het thans staat met het opstellen

van de inspectieprogramma's voor tankers waaraan ons land zou deelnemen, met de medewerking van erkende classificatiemaatschappijen.

Tevens vernam ik graag in welke mate de inspectie, *State Port Control*, van schepen, ook vreemde schepen, die ons land aandoen, al opgevoerd is, en welke conclusies er reeds kunnen worden getrokken.

Tot slot citeer ik nog twee opmerkingen uit het EG-rapport, met name een effectieve banning uit de EG-wateren van schepen die niet aan de internationale normen voldoen en de meldingsplicht van gevaarlijke transporten.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, ik hoop dat u van deze punten werk zult willen maken tijdens het komende EG-voorzitterschap, dank u reeds bij voorbaat, evenals de collega's die met aandacht hebben geluisterd.

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Coëme.

De heer Coëme, Vice-Eerste minister en minister van Verkeerswezen en Overheidsbedrijven. — Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de vragen van de heer Desutter kan ik het volgende meedelen.

Eerst zal ik een korte historie maken van het loodsstation aan de Al-boei. In uitvoering van het internationaal verdrag ter voorkoming van aanvaringen op zee, van 1972, goedgekeurd bij wet van 24 november 1975, werd bij koninklijk besluit van 20 juni 1977 de lijst van de door IMO aangenomen verkeersstelsels en andere routingssystemen vermeld. Eén ervan is het verkeersscheidingsstelsel ter hoogte van de West Hinder. De juiste coördinaten daarvan werden door IMO aanvaard. Aangezien het verkeer van en naar de Belgische havens deze verkeersbanen moet volgen, was het logisch het loodskruisstation te plaatsen aan het oostelijke uiteinde van dit verkeersscheidingsstelsel.

Bij de uitbouw van de haven van Zeebrugge werden prognoses gemaakt betreffende het aantal diepstekende schepen, waaronder tankers, die deze haven zouden aanlopen. Inspeland op die prognoses werden in het begin van de jaren 80 verschillende opties bestudeerd voor aangepaste aanlooproutes en verkeersscheidingsstelsels. Dit gebeurde in overleg met de toenmalige minister van Openbare Werken.

Deze studies hebben geleid tot een plan dat in 1984 aan de goedkeuring van de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) werd voorgelegd, zoals dit wordt voorgeschreven door het internationaal verdrag betreffende de regels ter voorkoming van aanvaring op zee.

Het plan bestaat onder andere uit volgende elementen: het meer naar het noorden verleggen van het verkeersscheidingsstelsel West Hinder om de knik op 2°30' oosterlengte in de bestaande aanlooproute minder scherp te maken; het afbaken van een voorzorgsgebied nabij de geografische positie met coördinaten 51°25' Noord 2°48' Oost; het verplaatsen van het loodsstation naar dit voorzorgsgebied; het opsplitsen in twee geulen van een gedeelte van de aanlooproute voor een betere scheiding van diepstekende en andere schepen.

In 1988 werd de uitvoering van het plan voor het nieuw verkeersscheidingsstelsel opgeschort omdat bleek dat de prognose die als uitgangspunt voor het plan was genomen de trafiek van en naar Zeebrugge, in het bijzonder van schepen met grote diepgang, ruim had overschat. De aanpassingsplannen werden dus beslist niet aangevraagd door de IMO en waren geenszins het gevolg van kritiek door deze organisatie op de positie van de loodsblood.

Het is trouwens niet de taak van de IMO om kritiek uit te brengen op materies die uitsluitend tot de bevoegdheid van een bepaalde lidstaat behoren. Het is mij echter bekend dat bepaalde media een dergelijk bericht hebben verspreid, maar deze bewering strookt niet met de werkelijkheid. Met nadruk kan er aldus op worden gewezen dat de in het plan opgenomen verplaatsing van het loodsstation van de zuidkant naar de noordkant van de Akkaertbank een gevolg is van de verlegging naar het noorden van het verkeersscheidingsstelsel West Hinder, en niet van het feit dat de huidige plaats als gevaarlijk kon worden beschouwd. Waar het

loodsstation zich ook bevindt, er zal zich altijd een concentratie aan schepen voordoen. Het verplaatsen van het loodsstation zou dan ook geen oplossing bieden voor dit probleem.

Uit inlichtingen, ingewonnen bij de kustloodsdienst die thans is geregionaliseerd, blijkt dat er in 1992 een vijftigtal helikopterbeloodsingen hebben plaatsgevonden zodat het cijfer van 28 per maand dat u hebt geciteerd, mijnheer Desutter, mij overdreven lijkt te zijn.

Wat de maatregelen betreft die zouden moeten worden genomen om de veiligheid te vergroten, dient te worden opgemerkt dat sinds het inwerkingtreden van de wet van 8 augustus 1988 met betrekking tot de hervorming van de staatsinstellingen, het beloodsen, het bebakenen en het instandhouden van de maritieme toegangswegen tot de Vlaamse havens onder de bevoegdheid vallen van de Vlaamse Executieve. Het Vlaamse Gewest moet nu oordelen of het recente scheepvaartongeval een reden is om opnieuw gescheiden vaarroutes uit te stippelen en het loodsstation noordelijker te situeren.

Mijnheer Desutter, u stelde mij op 19 maart 1993 een vraag over het verbod voor grote tankers om door het kanaal te varen. Het is mij inderdaad bekend dat het Britse ministerie van Verkeer met sommige rederijen op vrijwillige basis is overeengekomen om bepaalde gebieden te vermijden. Dit gebeurde naar aanleiding van de ramp met de *Braer* voor de Shetlandeilanden op 5 januari 1993. De betrokken rederijen zien ervan af te varen tussen de verschillende Shetlandeilanden en zullen in de plaats een iets langere route ten noorden van de eilanden benutten.

De geografische situatie rond de Shetlandeilanden is echter totaal verschillend van die van onze kust. De vaargeulen van het Scheur en de Wielingen zijn de enige bruikbare geulen om naar Zeebrugge te varen via Pas van het Zand of naar de Scheldehavens. Wegens de verschillende zandbanken is het nautisch gezien onmogelijk om de scheepvaart van en naar deze havens noordwaarts te verplaatsen.

Bovendien had de overeenkomst tussen de Britse overheid en de rederijen enkel betrekking op vaarroutes in de Britse territoriale wateren. Het bestaande verkeersscheidingsstelsel West Hinder ligt echter buiten de Belgische territoriale wateren. België heeft hierover dus geen jurisdictie en kan dus zelfs geen vrijwillige overeenkomsten ter zake sluiten. Het stelsel ligt in volle zee, waar er op grond van het internationale zeerecht vrijheid van scheepvaart is, tenzij die vrijheid door internationale verdragen wordt beperkt.

Er bestaan inderdaad verschillende opvattingen over de betekenis van de term « onschuldige doorvaart ». Volgens het Verdrag van Genève van 1958 inzake de territoriale wateren is « de doorvaart onschuldig zolang zij geen gevaar oplevert voor de vrede, de goede orde of de veiligheid van de kuststaat ».

Binnen het Verdrag van Montego Bay 1982 (UNCLOS III) wordt aan die woorden een bredere betekenis gegeven. Dit verdrag is echter bij gebrek aan voldoende ratificaties internationaal niet in voege en werd door België trouwens niet geratificeerd.

Hoe dan ook, « onschuldige doorvaart » heeft enkel betrekking op het varen binnen de territoriale zee, zodat een discussie over de juiste betekenis van deze woorden irrelevant is, daar het West Hinder-verkeersscheidingsstelsel buiten onze territoriale wateren ligt en de aanvaring tussen *British Trent* en de *Western Winner* op « de volle zee » heeft plaatsgevonden.

België kan instemmen met de principes neergelegd in het rapport van de EG-Commissie van 24 februari 1993 onder de titel « Een gemeenschappelijk beleid inzake de veiligheid op zee ».

Er bestaan ter zake inderdaad plannen om de zogenaamde *sub-standard ships* uit de EG-wateren te bannen.

Hier dient enerzijds opgemerkt te worden dat de beide schepen die in de aanvaring betrokken waren, geen substandardschepen zijn en anderzijds de aanvaring zelf gebeurd is buiten EG-wateren.

De bevoegdheid van de EG inzake scheepvaartveiligheid kan zich immers niet verder uitstrekken dan deze van de respectieve lidstaten, met ander woorden 12 mijl.

Vandaar dat België de initiatieven steunt om te komen tot een Europese exclusieve economische zone, waarbinnen maatregelen kunnen opgelegd worden om het milieu beter te beschermen.

Eventueel zou dan ook een verbod kunnen opgelegd worden om binnen die zone bepaalde producten te vervoeren, al moet hier nogmaals herhaald worden dat schepen uiteindelijk een haven moeten kunnen aanlopen en daarbij dicht onder de kust kunnen evolueren.

Het verleggen van de vaarroutes van het Kanaal volledig bewesten Ierland en benoorden het Verenigd Koninkrijk — voorstel dat met de ramp van 3 juni 1993 geen enkel verband heeft —, zou niet enkel de reizen van tankschepen een Noordzeehaven als bestemming hebbend met drie dagen verlengen, maar zal ongetwijfeld op luid protest stuiten van de betrokken landen.

Zelfs indien binnen de IMO, Frankrijk en België een dergelijke, drastische beperking voor de vrijheid van de scheepvaart zouden kunnen doen aanvaarden, is het onvoorstelbaar dat Ierland en zeker het Verenigd Koninkrijk een dergelijke maatregel bij hun publieke opinie zouden kunnen verdedigen. De bewoners van de Shetlandeilanden zullen zeker niet aanvaarden dat de honderden tankers die nu door het Kanaal varen, alle langs hun kusten voorbij varen met als bestemming een Belgische, Nederlandse en Duitse haven.

Même si la mesure était acceptée — ce qui est pratiquement impossible — les navires devraient de toute façon passer près d'une station de pilotage et la route qu'ils auraient suivie au préalable n'aurait aucune influence sur le danger potentiel, mais prolongerait de trois jours leur voyage.

L'accident de l'*Aegean Sea* près de La Coruña est également arrivé pendant l'approche du port et la route suivie pour arriver à la proximité de ce port n'avait aucune importance par rapport aux événements qui ont suivi.

Le chiffre de 2 353 navires-citernes qui auraient fait escale dans le port d'Anvers en 1992, cité par l'honorable membre, repose probablement sur une interprétation imprécise de certaines données statistiques.

Des renseignements obtenus auprès du commissariat maritime, il appert qu'environ 400 navires-citernes de mer avec une cargaison d'huile brute ont fait escale à Anvers en 1992. Les autres navires-citernes sont peut-être des bateaux de navigation intérieure.

Des routes de navigation fort fréquentées ne sont toutefois pas obligatoirement des routes dangereuses. Si tous les marins s'en tenaient à la réglementation existante, le nombre d'accidents diminuerait très considérablement. Sans vouloir préjuger des résultats de l'enquête concernant la collision entre le *British Trent* et le *Western Winner* le 3 juin 1993, on peut affirmer que l'accident est dû au non-respect des règles prévues pour le croisement des navires.

Cela m'amène au problème de la formation des marins que M. Desutter a également abordé dans son interpellation.

En Belgique, la formation des marins est d'un haut niveau et fort appréciée par différents autres pays. De nombreux « élèves hôtes » ont bénéficié d'une formation maritime en Belgique.

C'est également à bon droit que M. le sénateur suggère que la formation maritime dans certains autres Etats, qui pourtant fournissent des équipages de navires, ne se trouve pas du tout à ce haut niveau.

L'Organisation maritime internationale n'est pas restée inactive dans ce domaine. A la suite des nombreux accidents maritimes récents, plusieurs Etats membres de l'OMI ont insisté sur une révision totale de la Convention STCW de 1978 afin d'exiger pour les équipages des qualifications plus élevées et plus actualisées selon l'acuel progrès technologique maritime, et ce également en matière de l'instrumentation disponible sur le pont.

L'OMI est à juste titre consciente de ce que l'accent doit être mis sur une meilleure formation et qualification des équipages plutôt que sur une réglementation supplémentaire de la construction navale et, dans un sens large, de l'instrumentation du navire.

Pour ces raisons, l'OMI a d'ailleurs décidé d'organiser cette année, en 1994 et en 1995, de multiples réunions afin d'élaborer le texte d'une nouvelle convention relative à la définition de normes minimales plus élevées en matière de formation, de remise de certificats et d'organisation des quarts à bord, dans le but de faire adopter cette convention pendant une conférence diplomatique, vers la mi-1995. Il va de soi que la Belgique est associée à la préparation de cette nouvelle convention et qu'elle appuiera, avec les autres partenaires de la CE, les initiatives de la Commission visant à l'obtention d'une formation plus poussée et basée sur les normes modernes.

M. Desutter a également évoqué le système VTS; il me demande où en est l'introduction et l'extension de ce système.

Le système VTS, c'est-à-dire le système de guidage de la navigation, est opérationnel depuis des mois et a prouvé son utilité à plusieurs reprises. La création, l'élaboration et l'introduction du système sont si récentes qu'à la suite de la réforme de l'Etat, cette matière ainsi que l'extension éventuelle sont de la compétence de la Région flamande. Le ministre régional flamand compétent pourra répondre de façon plus spécialisée à des questions précises sur ce système.

J'en viens maintenant à la citation selon laquelle presque toutes les catastrophes maritimes sont dues à des erreurs humaines, *the human factor*, malgré l'intensité du trafic maritime.

Comme le montre le rapport CE, 80 p.c. des accidents sont dus à des erreurs humaines et la plupart ont lieu au lever du soleil, à cause d'une diminution de la concentration mentale et des capacités de réaction.

Il est bien entendu évident que des régions où la navigation est intense sont plus propices aux accidents que le milieu de l'océan.

Un trafic intense n'est pas forcément un trafic dangereux et, comme le montre l'étude CE, la cause des accidents n'est pas l'intensité du trafic mais je le répète, les erreurs humaines.

La composition multinationale des équipages à bord de la plupart des navires provoque, en effet, des problèmes de communication, non seulement entre les navires mais également à bord d'un bateau, entre le commandement du navire, le personnel navigant et les passagers.

C'est la raison pour laquelle l'IMO a mis au point des directives à propos de la standardisation de la communication et de l'utilisation d'un vocabulaire maritime simplifié, le *seaspeak*. Dans la révision de la Convention STCW, le *seaspeak* fera partie des exigences.

A l'échelon de la Communauté européenne, cette nécessité a également été reconnue. Dans l'article 7 d'une proposition de directive du Conseil concernant un niveau minimum d'éducation pour les marins, cette matière a été traitée.

Pour résumer, cet article comporte l'exigence qu'à bord des bateaux de passagers, les membres d'équipage soient capables de communiquer dans les langues les plus courantes de leurs passagers et qu'à bord des pétroliers et des méthanières les équipages puissent communiquer dans une même langue de travail. Ces deux initiatives ont été activement appuyées par la Belgique.

Quant à la dérogation pour les plus vieux navires, puis-je vous renvoyer à une résolution concernant des amendements à l'annexe I de Marpol 73/78, qui entre en vigueur le 6 juillet 1993, et où il est précisé que les pétroliers ne répondant plus à la définition des nouveaux pétroliers — suivant les cas, 25 ou 30 ans après avoir été mis en service — devront toutefois répondre aux exigences de ces mêmes pétroliers?

Ayant dû présider le conseil au niveau européen au début de l'année, je peux vous assurer que nous considérons tous qu'un progrès très important dans le domaine de la sécurité maritime était ainsi acquis.

Les délais retenus sont cependant trop longs. Par conséquent, la délégation belge a déposé, de concert avec les autres Etats membres lors du Conseil de ministres pour l'environnement ce lundi 28 juin, une proposition pour l'introduction d'un amendement auprès de l'OMI tendant à réduire ces délais de façon drastique.

En matière de contrôles dans le cadre du *Port State Control*, il est à signaler que la Belgique ne peut atteindre l'objectif de 1 700 navires contrôlés, en raison d'un manque de personnel résultant du blocage de recrutement des fonctionnaires.

En 1992, 388 navires ont été contrôlés et 36 navires ont été retenus. D'autres pays effectuent des contrôles plus nombreux alors que beaucoup moins de navires sont retenus. Les contrôles effectués par nos inspecteurs maritimes sont donc plus efficaces et donnent de meilleurs résultats en pourcentages.

Si, autrefois, l'accident mettait surtout en cause la construction et l'équipement des navires, de nos jours, on l'impute au manque de qualification des membres de l'équipage.

Enfin, en ce qui concerne l'obligation pour les navires transportant des produits dangereux de se signaler, le Conseil de ministres européens des Communications a adopté, en décembre 1992, une directive qui a été transmise au Parlement européen.

Je peux assurer M. Desutter que tout sera mis en œuvre, pendant la présidence belge de la Communauté, pour améliorer la sécurité maritime, tout en répétant que l'adaptation des conventions internationales existantes ou l'introduction de nouvelles conditions dépendent de la compétence finale de l'OMI.

Au sein de la Communauté européenne, la concertation entre les Etats membres, afin de mener des actions communes auprès de l'OMI, sera stimulée.

J'ai quitté, au milieu de cet après-midi, pour rejoindre le Sénat, M. Matutes, commissaire compétent.

Nous avons abordé cette question et sommes sur la même longueur d'ondes en la matière. D'ailleurs, pendant la présidence belge, nous tenterons de stimuler, au sein de la Communauté européenne, une recherche commune en matière de sécurité maritime, tout en laissant la compétence pleine et entière au niveau de l'organisation internationale.

De Voorzitter. — Het woord is aan de interpellant.

De heer Desutter. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank de Vice-Eerste minister voor zijn positief antwoord. Hij komt mij in grote mate tegemoet. Ik ben het met hem eens dat dergelijke beslissingen op internationaal niveau moeten worden genomen. Ik noteer dat de Vice-Eerste minister heeft gezegd dat hij tijdens het voorzitterschap bijzondere aandacht zal hebben voor de veiligheid op zee. Dat kan mij en wellicht vele anderen alleen maar verheugen.

De Voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

INTERPELLATION DE M. BENKER AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES AFFAIRES ETRANGERES SUR «LE PLAN DE PAIX POUR LA BOSNIE-HERZEGOVINE APRES LA CONFERENCE DE COPENHAGUE»

INTERPELLATIE VAN DE HEER BENKER TOT DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN OVER «HET VREDESPLAN VOOR BOSNIE-HERZEGOVINA NA DE EUROPESE TOP IN KOPENHAGEN»

M. le Président. — L'ordre du jour appelle l'interpellation de M. Benker au Vice-Premier ministre et ministre des Affaires étrangères sur «le plan de paix pour la Bosnie-Herzégovine après la Conférence de Copenhague».

La parole est à l'interpellateur.

M. Benker. — Monsieur le Président, il y a moins de deux mois, six sénateurs interpellaient le ministre des Affaires étrangères au sujet de la situation en ex-Yougoslavie. Tous les intervenants étaient très pessimistes dans leurs affirmations. Entre-temps, on peut considérer que le plan Vance-Owen est définitivement abandonné et donc que la Bosnie est sacrifiée sur l'autel du réalisme politique de la communauté internationale.

Au début du mois de juin encore, le Conseil de ministres des Affaires étrangères de la CE se disait favorable au maintien des zones de sécurité et considérait le plan de paix Vance-Owen comme l'élément central de la stratégie de la CE et comme la seule

base pour une solution politique durable. Selon les dires des ministres de la CE, le plan Vance-Owen restait la pièce maîtresse de la stratégie de la paix en Bosnie-Herzégovine. Ils annonçaient qu'il n'y avait d'autre formule possible que ce plan de paix pour parvenir à une solution politique durable fondée sur des principes acceptés par tous à la Conférence de Londres, y compris la souveraineté de la république de Bosnie-Herzégovine, l'inviolabilité de son intégrité territoriale et le respect de sa pluralité ethnique. Le Conseil de ministres de la CE reconnaissait également que l'acquisition de territoires par la force était inadmissible. Tout cela est bien loin déjà. Même les grands principes sont sacrifiés actuellement à la *Realpolitik*.

Il y a quelques jours se terminait à Vienne la Conférence des Nations unies sur les droits de l'homme. J'ai eu la chance de pouvoir participer pendant deux jours aux discussions d'une ONG qui préparait cette conférence: le Forum de Vérone. J'ai pu écouter les représentants de la société civile de l'ex-Yougoslavie. Même si cette conférence a été un demi-échec, puisqu'on y interdisait la parole précisément à ceux dont les droits n'étaient pas respectés, elle a été une révélation pour beaucoup qui ont compris qu'à côté des gouvernements en place, un pourcentage important de la population de nombreux pays pense autrement que n'agissent les gouvernements.

Quelle était la signification de cette conférence et pourquoi cette ONG y participait-elle? Je précise que le Forum de Vérone se veut une plate-forme pour le dialogue entre diverses initiatives de la population civile, différents groupes ainsi que des organisations non gouvernementales, afin de promouvoir la démocratie et les solutions pacifiques aux conflits qui règnent dans l'ex-Yougoslavie. En effet, quoi qu'on en pense, il existe encore des démocrates dans ce pays. Cette plate-forme est née à l'initiative de membres de tendance verte, au niveau des Parlements européen, italien et autrichien, avec la collaboration de professeurs d'université et de personnalités en vue d'origine yougoslave. Environ 130 personnes ont discuté pendant deux jours, soit dans des groupes de travail, soit en séance publique. Il est vrai qu'il n'est pas simple de faire une synthèse de l'ensemble des questions évoquées, tant elles sont complexes.

Je reprendrai donc une série d'affirmations et d'avis qui m'ont particulièrement impressionné, en signalant qu'il ne s'agit pas d'avis individuels mais bien d'opinions exprimées par des groupes de personnalités sérieuses qui ont analysé la situation dans leur propre pays.

Premièrement, même pour les personnes qui ne sont ni réfugiées ni enfermées dans des camps, la situation matérielle est devenue insoutenable à cause de la rareté et de la cherté des produits d'utilisation courante. Au niveau politique, personne n'ose plus parler ouvertement par peur de la répression. On constate partout la peur, le découragement et l'apathie généralisés. Une situation qui s'aggrave de jour en jour, vu le matraquage inimaginable des médias officiels.

Dans tout le pays, on a l'impression que plus aucune intervention n'est possible de la part de la communauté internationale, hormis des interventions d'Etats étrangers pris séparément. Ces derniers tiennent tous le même discours, à savoir faire arrêter la guerre, mais personne ne sait comment arriver à une solution concrète. Personne n'est prêt à défendre le simple citoyen. Beaucoup d'interventions, essentiellement de type humanitaire, n'ont eu lieu qu'après les reconnaissances des différents nouveaux Etats, quand la guerre était déjà bien engagée.

Ceux qui sont actuellement au pouvoir en ex-Yougoslavie ne représentent plus leur peuple, ils se maintiennent au pouvoir par la terreur et une manipulation médiatique sans précédent. Les mouvements démocratiques sur place désirent l'arrivée en masse de troupes de l'ONU qui occuperaient le pays afin que les régions soient administrées par l'ONU sous forme d'un «protectorat nouvelle formule».

Beaucoup craignent que l'ex-Yougoslavie ne serve d'exemple à toutes ces républiques de l'ex-URSS qui disposent parfois, elles, d'armes nucléaires, alors que l'ex-Yougoslavie ne dispose que d'un armement traditionnel. Avec 200 000 soldats de l'ONU, on pourrait désarmer et pacifier le pays. Si on n'arrive pas à pacifier

ce pays, même au risque de milliers de morts parmi les forces armées, c'est une guerre nucléaire qui risque de faire des millions de victimes dans des conflits ouverts en ex-URSS.

Toutes les tentatives pour faire respecter les droits de l'homme sont des foutaises puisque les combattants armés, soutenus par la Serbie et la Croatie, ne respectent rien et n'ont aucune envie d'écouter qui que ce soit. Seule une intervention massive de l'ONU peut arrêter la guerre, sinon elle durera des années encore jusqu'à ce que la Serbie ait conquis tout le territoire qu'elle veut.

Beaucoup insistent sur les mass media totalement manipulés dans ce pays. Il n'y aura aucun changement d'attitude si les pays occidentaux ne donnent la possibilité aux démocrates de prendre la parole et de donner leur avis, presque toujours en opposition avec les pouvoirs en place. Plus de trente journalistes ont été tués dans ce pays, ce qui montre bien que les dirigeants ne tolèrent aucune forme d'expression libre de l'opposition démocratique. Il y a des années maintenant qu'une propagande massive est faite en Serbie pour démontrer qu'il s'instaure une véritable conjuration internationale contre la Serbie martyre. Presque tous les Serbes tombent dans le panneau parce qu'il n'y a plus de démocrates qui peuvent prendre la parole. Contre ceux qui ont osé le faire, tous les moyens et les pires méthodes communistes et stalinienues ont été utilisés pour les salir, les marginaliser, voire les supprimer.

En fin de session, le Forum de Vérone — composé notamment de professeurs d'université — a proposé quatre résolutions.

Concernant l'arrêt des conflits en ex-Yougoslavie, le Forum de Vérone considère que les acteurs internationaux et régionaux doivent se fonder sur les principes suivants.

D'abord, toutes les tentatives de solutions des conflits doivent être basées sur le respect des droits de l'homme et des droits des communautés ethniques, de même que sur la reconnaissance de nouveaux accords internationaux sous contrôle juridique international.

Ensuite, une solution juste de la crise en Bosnie-Herzégovine s'inspirant de ces principes est une condition indispensable pour faire diminuer les tensions dans les autres parties de l'ex-Yougoslavie.

Toute solution pour la situation du Kosovo doit être basée sur la démilitarisation sous contrôle international, des négociations entre les communautés et une démocratisation de la Serbie.

Par ailleurs, pour préserver d'un conflit la Macédoine, celle-ci doit être reconnue intégralement par la communauté internationale; il faut garantir dans ce pays les droits démocratiques ainsi que ceux des minorités ethniques, principalement ceux des Albanais.

Enfin, pour éviter de nouveaux conflits en Croatie, il faut y imposer le plan Vance-Owen. Pour cela, il faut exiger un changement radical de la politique croate à l'encontre des minorités, spécialement serbes, en plaçant la totalité de la population sous contrôle juridique international et en y faisant appliquer les lois existantes concernant les minorités.

Concernant l'aide humanitaire et les organisations internationales, le Forum de Vérone condamne toute manipulation et tout chantage par l'aide humanitaire et appelle à une meilleure protection des convois et des routes d'accès; il soutient toute aide humanitaire avec les initiatives locales, dans le respect et la dignité des populations locales, en vue d'une distribution plus efficace et d'une prise en charge des populations par elles-mêmes; il insiste pour que l'on prépare la situation alimentaire et sanitaire pour l'hiver prochain, qui sera bien plus grave que celle de l'hiver dernier; il suggère la préparation d'une conférence internationale pour mieux coordonner les programmes d'aide, surtout pour les personnes déplacées ou réfugiées, avec des représentants des ONG et des responsables locaux; il encourage les contacts entre villes et communes à l'intérieur et à l'extérieur du pays, y compris une meilleure coordination de tous les efforts des ONG, comme ce fut le cas en Belgique, dans le cadre de «causes communes»; il souligne l'importance de l'aide dans le domaine culturel, en particulier aux librairies et universités de Sarajevo, Dubrovnik et autres.

Le Forum de Vérone constate que la situation des médias dans ce pays est le produit de la mentalité héritée du passé: le changement politique n'a pas amené d'évolution de la pensée, les diri-

geants communistes nationaux utilisent la haine comme seul moyen d'assurer leur propre pouvoir, mais la situation est plus grave que celle que connaissait l'ex-Yougoslavie il y a quelques années; les participants du Forum sont conscients que les médias seuls ne pourront pas arrêter la guerre, mais qu'il faut mettre fin aux discours de haine et appeler la communauté internationale à soutenir les mouvements démocratiques sur place, à développer la démocratie et la liberté d'expression.

Ils exigent l'arrêt de toutes les pressions exercées par les pouvoirs en place dans tous les Etats de l'ancienne Yougoslavie, en violation avec le droit fondamental de la liberté de la presse, l'arrêt de toutes les persécutions des journalistes et des intellectuels qui ont une attitude critique envers la politique officielle — rappelons simplement que trente journalistes furent tués —; ils demandent l'établissement de médias indépendants et appellent la communauté internationale à les aider au niveau matériel, technique, financier et légal; ils appellent la communauté internationale à faire pression afin d'établir des médias libres: journaux, radio et, surtout, télévision; ils demandent de lever les sanctions dans le domaine de l'information et des communications et saluent la décision de la Communauté européenne d'aider les médias indépendants en Serbie et au Monténégro et ils appellent à faire appliquer les mêmes mesures dans les autres parties de l'ex-Yougoslavie.

Concernant la situation spécifique de la Bosnie-Herzégovine, le Forum de Vérone, dont les membres sont pacifistes et démocrates — nombre d'entre eux ont risqué leur position sociale, leur travail et même leur vie en s'opposant à la mentalité propre à la guerre — se sent gravement concerné par les atrocités et les destructions commises par des gens qui se disent civilisés et n'ont pas épargné l'héritage culturel de ce pays; il est convaincu que cette guerre risque de déboucher sur des conséquences catastrophiques, même si elles ne sont que morales, non seulement pour les Balkans, mais également pour toute l'Europe; il pense que les institutions internationales et les gouvernements étrangers doivent tout faire pour mettre fin à cette guerre, établir des institutions démocratiques, base de la réconciliation, de la reconstruction et du développement; il ne peut en aucun cas accepter la purification ethnique et les gains de territoire obtenus par la force, qui risquent d'être avalisés par les nouvelles solutions proposées actuellement.

Il affirme qu'on ne peut établir la paix dans ce pays que par un renforcement militaire international et que l'ONU doit faire appliquer strictement les cessez-le-feu, qu'il faut désarmer les belligérants et détruire les armes et que les frontières de la Bosnie-Herzégovine doivent être garanties par des troupes de l'ONU; il réclame l'établissement d'une autorité internationale de transition sous les auspices de l'ONU, de la Communauté européenne et de la CSCE, statut qui devrait être accepté par le Conseil de sécurité, de manière à placer tout le territoire sous le mandat de l'ONU; il demande la création d'un fonds de reconstruction et de développement de la Bosnie-Herzégovine, l'établissement de zones de protection temporaire pour les personnes déplacées, la poursuite et la condamnation des personnes ayant commis des crimes contre l'humanité, l'installation d'autorités démocratiques et l'organisation d'élections libres, le tout sous la garantie et le contrôle d'autorités internationales.

Un certain nombre de mythes concernant cette guerre ont été dénoncés et je voudrais en relever quelques-uns.

Premièrement, il ne s'agit pas d'une guerre civile, mais d'une guerre entre Etats, principalement en ce qui concerne la Serbie et la Bosnie-Herzégovine.

Deuxièmement, toutes les parties n'ont pas commis la même masse de crimes de guerre ou de crimes contre l'humanité. En effet, même si ce phénomène est commun à tous, c'est particulièrement à la Serbie qu'il faut imputer le plus grand nombre de ces crimes.

Troisièmement, une intervention militaire n'enfoncerait pas l'Ouest dans un bourbier balkanique; en effet, selon les représentants du Forum de Vérone, la situation n'est pas la même que pendant la deuxième guerre mondiale.

Quatrièmement, la Serbie ne se mettra à la table des négociations que lorsqu'elle sentira que les forces de l'Ouest sont prêtes à la vaincre.

Personnellement, j'estime que les discussions en la matière ont été fort difficiles à suivre. Je pense toutefois que le Forum de Vérone est le lieu idéal où peuvent s'exprimer des démocrates, des pacifistes et des opposants de toutes les républiques de l'ancienne Yougoslavie. De plus, ce genre de réunion devrait être également soutenue par l'Occident.

Le grand reproche que l'on peut adresser aux institutions européennes, à l'ONU et à ses négociateurs, est le suivant: tous ceux qui ont participé à des conférences de paix et à des négociations n'ont voulu discuter qu'avec les représentants des divers gouvernements. Jamais on n'a écouté l'opposition démocratique ou les représentants de la société civile, dont les vues sont assez différentes des dirigeants politiques, et ce qu'ils soient serbes, croates ou musulmans. Ces chefs d'Etat — ou ceux-là qui se proclament tels — ne connaissent qu'une sorte de parole: celle des armes, celle de la violence.

J'en arrive à la nouvelle situation et aux questions que je souhai tais poser.

Au lendemain de la Conférence de Copenhague, il faut bien reconnaître que le plan de paix Vance-Owen a reçu un enterrement de première classe et que les agresseurs serbes peuvent considérer ce plan comme une prime à l'épuration ethnique et à la guerre de conquête. Si, comme l'analyse la presse internationale, la Bosnie est ainsi sacrifiée au réalisme politique, on peut dire aujourd'hui que douze pays riches, puissants économiquement et militairement, reconnaissent officiellement que les agresseurs ont toujours raison: ils reconnaissent les chefs de guerre et les pouvoirs qu'ils ont conquis par la force des fusils, ils reconnaissent que les chefs de deux communautés, Milosevic pour les Serbes et Tudjman pour les Croates, ont eu raison de ne pas déposer les armes mais que le chef de l'Etat bosniaque, Izetbegovic n'est plus considéré comme un partenaire puisque son pays est, à quelques rares exceptions près, tombé entre les mains des Serbes et des Croates après une guerre de conquête.

Pendant des décennies, nous avons enseigné dans nos écoles que le système nazi avait provoqué des crimes sans précédent contre l'humanité. Devant nos yeux, se produisent aujourd'hui les mêmes faits auxquels l'Europe riche, développée du point de vue économique et militaire, assiste impuissante.

Le Sommet de Copenhague avait trois grands problèmes à régler: la récession économique et le chômage, le pacte pour la sécurité en Europe et, la question la plus difficile, la recherche d'une solution à la guerre en Bosnie. Avant même l'ouverture du Sommet à Copenhague, Lord Owen renie, après plus de deux ans d'efforts, son propre plan et la Communauté européenne a révisé sa position jusqu'ici opposée à la partition de la Bosnie.

Au lendemain de cette conférence, la présidence belge sait à quoi s'en tenir. Le programme de travail est écrasant: les négociations avec les nouvelles candidatures à l'entrée de la CE, des accords d'association à mener avec d'autres pays de l'Europe de l'Est, un programme économique multiforme et complexe passant par des programmes d'investissement, d'emprunt, d'infrastructures, des problèmes régionaux, les taux d'intérêts, l'union monétaire à réaliser, les problèmes de fiscalité dus au marché unique, les difficultés suscitées par le GATT, etc. Mais le problème essentiel sera certainement celui pour lequel l'Europe a déjà perdu la face: résoudre la crise yougoslave.

Dans un conflit qui évolue tous les jours, l'éviction partielle du président de Bosnie Izetbegovic en témoigne, la solution la plus simple et la plus facile serait de ne rien entreprendre et de laisser à l'ONU, à MM. Owen et Stoltenberg, le soin de mener de nouvelles négociations à Genève. Les promesses faites à Copenhague d'envoyer 7 500 nouveaux Casques bleus en Yougoslavie seront vite oubliées, quand on sait que presque plus aucun pays européen ne désire investir plus en personnel sur le terrain. Que peuvent faire 7 500 Casques bleus si leur mandat n'est pas élargi? En fait, 100 000 Casques bleus, ou peut-être même encore davantage, seraient nécessaires sur le terrain.

Le Haut Commissariat de l'ONU pour les réfugiés s'attend à ce que dans les prochaines semaines 200 000 personnes soient chassées de chez elles en Bosnie, que ce pays soit partagé ou non en trois entités ethniques. Or, il y a déjà presque 2,5 millions de personnes

déplacées en ex-Yougoslavie et 250 000 tués, principalement en Bosnie-Herzégovine. Le HCR ne dispose plus ni des moyens financiers ni des moyens alimentaires pour subvenir aux besoins.

D'où ma question unique: quelle est la marge de manœuvre qu'il vous reste pour obliger les parties en présence en Bosnie-Herzégovine à mettre fin aux combats, à signer un armistice qui permettrait une négociation globale pour l'ensemble des problèmes de l'ex-Yougoslavie? Quelles sont vos intentions à cet égard?

D'autres initiatives doivent être prises pour faire face à cette nouvelle situation et éviter ce qu'un journal disait ce matin: avec l'autorisation de l'Europe, les Serbes et les Croates se lancent à l'assaut des musulmans. Les faits le confirment: les agences annoncent cet après-midi que la Bosnie centrale est en feu. Nous leur donnons raison en laissant se poursuivre ces guerres de conquête. (*Applaudissements.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Buelens.

De heer Buelens. — Mijnheer de Voorzitter, herhaling is de moeder van de wijsheid, zegt men. Er zouden hier dus veel wijzen moeten zitten, want er wordt en er dient hier veel herhaald te worden, zo lijkt me. Wat hier dient te worden herhaald gaat in ieder geval niet over wijsheid, eerder over waanzin. De waanzin van elkaar uitmoordende volkeren waar wij machteloos en laf de rug naar keren. Zo we dan al te klein zijn om zelf het lot te keren, zouden we minimaal onze stem moeten verheffen op het internationale forum om blijk te geven van onze ergernis, onze woede om zoveel politiek gesjoemel met als object het naakte voortbestaan van volkeren. Men spreekt inderdaad al van 250 000 — een kwart miljoen — slachtoffers: doden! Wanneer het onderwerp van dat gesjacher winst- of zuiver politiek machtsbejag zou zijn, dan is het gebruikelijk het al of niet geïnteresseerd, mee te maken zolang het eigenbelang niet wordt geschaad. Hier gaat het echter over leven en dood van volkeren!

Mijn vorige uiteenzettingen kwamen eveneens neer op een afwijzing van de door België gevoerde politiek, of anders geformuleerd, ze waren een aanklacht van een totaal gebrek aan een eigen, moedige en oorlogsbeëindigende visie. Had men bijvoorbeeld het plan, dat een jaar geleden reeds werd voorgesteld, en dat een opdeling langs etnische scheidingslijnen beoogde, aangenomen en verdedigd, dan had men tienduizenden slachtoffers en een ongebreidelde Servische rooftocht kunnen voorkomen. Onder druk van Amerika en Engeland die hun multiraciale visie tegen beter weten in willen doordrukken, wees men een etnisch homogene Staat af, zoals te lezen staat in 't *Pallietkerke* van 26 juni jongstleden.

Het principe van de eigenheid van de volkeren, door het Vlaams Blok overal verdedigd, door staatsnationalisten, communisten en door een door de media misleide meute, al « racistisch » afgewimpeld, blijkt nu voor een uitkomst te zorgen.

Ergers is het te moeten noteren dat men te laat tot de ergerlijke vaststelling komt, zoals het Rode Kruis verklaarde in *De Volkskrant* van 15 juni jongstleden: « Etnische zuivering is enige kans op vrede! » Inderdaad, het Rode Kruis, ongelooflijk maar waar! Zielig genoeg de onmenselijke realiteit waarvoor Europa, en België, politiek verantwoordelijk zijn.

Het moet gedaan zijn met het slaafs ondergaan en beamen van wat zogenoemde groten beslissen of weigeren te beslissen. Wij moeten ophouden met mee de andere kant op te kijken en mee te heulen met het achterbaks konkelfoezen waarvan men de leidraad terugvindt in vooroorlogse sympathieën en relaties.

Het zielig en hulpeloos gedoe op hoger politiek niveau, de aarzelende houding die al van in het begin door collega's hier werd aangeklaagd, brengt echter niet alleen politieke wanorde en een waardeloze knoeiboel mee, maar leidt er eveneens toe dat mensen — en daar gaat het om — worden geterroriseerd, gefolterd, afgeslacht. Dat is het gevolg van het Europees halfslachtig gedoe. Getuige daarvan de stroom van verschrikkelijke berichten — van collega's die ginder waren, van vluchtelingen en van onze Blauwhelmen. Een laatste afschuwelijk relaas is het verhaal van twee moslimvrouwen in de *Gazet van Antwerpen* van 25 juni.

Al deze ellende, al deze waanzin bewijzen maar één zaak: de onmacht, versterkt door de onwil van dat, in mercantiele geest zo bejubelde, maar in feite zwakke en zielige Europa. Europa dat een

sterk en groot gemeenschappelijk verdedigingssysteem opbouwt, maar nu de spreekwoordelijke reus op lemen voeten blijkt te zijn. Europa, dat aan zijn grenzen, die men in de richting van die elkaar bevechtende volkeren zou moeten kunnen openen, al dan niet schuld bewust staat toe te kijken. Europa, dat zich laf beperkt de grenzen van de waanzin tot daar, en liefst niet te dicht bij het eigen bed, vast te leggen.

Want, zo zegt een Douglas Hogg in het Engelse Lagerhuis: « Hoewel het een tragedie en een misdaad is wat wij daar laten gebeuren, het betekent nog geen strategisch gevaar voor Europa! » Dat is dus de norm, dat is het grote streefdoel van al dat Europees gekwijn: wij zijn niet onmiddellijk in gevaar, dus laat ons maar voort onderhandelen, resoluties en evenmin gerespecteerde vredesvoorstellen indienen, en zodoende met woorden de pacifist uithangen.

Maar achter onze rug, want we schamen ons misschien toch nog om te blijven kijken, laten we een gemeenschap uitmoorden. Daar hebben we dan een klinisch klinkende naam voor gevonden « etnisch zuiveren ». En als die boel door triomfantelijke Serven in het bloed is gesmoord, dan gaan we met de agressoren spreken en hun veroverings- en vernielzucht belonen. Daarmee ben ik dan bij het laatste « plan » beland. Of is er ondertussen nog een recenter plan dat voor de veroveraars nog beter uitkomt? Daarmee bevinden wij ons in een van de laatste fazen.

Het plan klinkt zo goed in de oren van de triomfators, dat onder meer een Karadzic al dadelijk grootmoedig goede — wat dat ook mag betekenen — brokken van de 70 procent veroverde grond aan de verdreven Bosniërs beloofde. Waarschijnlijk de zoveelste te verbreken belofte, maar wie ergert zich daar nu nog aan?

In die mallemolen speelt België zijn meelopersrolletje, de brave rol van humanitair bewogen landje dat geneesmiddelen en voeding, braaf en geduldig, af en toe beschoten en verdreven door de Servische gewelddenaars, naar de overblijvende, bezette en geterroriseerde sukkelaars gaat brengen. Dat is dan nog het weinige positieve dat te vermelden valt, nogmaals met alle respect en bewondering voor de moedige mannen die deze taken volbrengen, waar volgens mij de berusting, bij het zien van dat moordend geweld, tegen het hart en de zin van een echt soldaat moet indruisen. Datzelfde België zwijgt echter in alle talen over de onzin en de dwaasheid van die onwaardige Europese houding.

De visie van de Engelse minister, waar onze Regering dan klaarblijkelijk mee akkoord gaat, is echter niet noodzakelijk de juiste. Dat de moslims, die in deze debacle de grootste dupe blijken te zijn en tot nu toe de ergste verliezen en gewelddaden hebben ondergaan, dit zomaar blauw-blauw zullen laten, valt te betwijfelen. Op de Wereldconferentie van de mensenrechten in Wenen is door Pakistan al een eerste signaal gegeven door in naam van Organisatie van de islamitische conferentie de stop van het wapenembargo te eisen. Dat is dan een van de bewijzen dat de moslimwereld erg veel belang hecht aan wat er gebeurt met hun geloofsgenoten, zoals de Islam het ten andere vereist, en dat vroeg of laat de rekening zal worden gepresenteerd. Dat zal zich dan niet noodzakelijk beperken tot de kleine enclaves die de overgeblevenen in ex-Joegoslavië gekregen zullen hebben.

Die dwaze politiek van niet-inmenging, dat langs de lijn staan kijken wijst het Vlaams Blok dus af. Verwijzend naar de reactie van minister Claes op mijn recente interpellatie, moet er me iets van het hart. Die interpellatie werd door de heer Claes afgewimpeld met de onverschilligheid waarmee gebruikelijk de betogen van ons vervelend snertpartijtje worden afgedaan. De minister zei iets in de zin van: « De heer Buelens gaat daar een beetje moorden » en « zoals zijn partij gewoon is: erin vliegen en de zaak in opgelost ». Daarmee konden we het stellen.

Bijna ging ik zeggen: tot mijn verbazing — maar bijna twee jaar parlementaire bezigheid hebben dat gevoel afgestompt — hoorde ik de mening van dezelfde heer Claes in een interview op « De zevende dag ». Het ging over de verrassende weerwraak van de Amerikanen op Irak. Voor een geplande aanval van de Irakezen op president Bush — wat ik uiteraard niet goed pleit — dus voor een kwaadaardige intentie, aangezien het plan werd vrijdeld werd een urenlange rakettenaanval op Bagdad gepleegd met een nog niet nader bepaald aantal slachtoffers als gevolg. De heer

Claes vond dat maar juist! Hij heeft zijn akkoord met deze gewelddadige actie daarna nog enkele malen via radio en TV bevestigd.

Hoever staat dat van de zogenoemd diplomatieke voorzichtigheid die men met de moordende Karadzic en consorten pleegt te onderhouden? Wegen de leugens en de daden van Saddam Hoessein zoveel zwaarder dan die van de Servische tirannen? Zijn er soms in Bagdad, want dat was een van de redenen van een niet-ingrijpen in ex-Joegoslavië, geen burgerslachtoffers gevallen?

Besluitend wil ik enkel de reeds vernoemde mevrouw Suada Ramic aanhalen in het interview van de *Gazet van Antwerpen*: «Ik ben vooral geschokt dat na anderhalf jaar nog niemand heeft gereageerd, terwijl die dingen ook vandaag nog altijd plaatsvinden. De Serviërs hebben alles vernietigd wat niet tot de Servische cultuur behoorde. Als Servië hiervoor beloond wordt met territorium, zullen de VN hiervoor een zware verantwoordelijkheid dragen.»

Aan dit citaat, voegen wij niets meer toe. (*Applaus.*)

M. le Président. — La parole est au secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, qui répond en lieu et place du ministre des Affaires étrangères.

M. Derycke, secrétaire d'Etat à la Coopération au Développement, adjoint au ministre des Affaires étrangères. — Monsieur le Président, le désarroi exprimé par M. Benker est tout à fait compréhensible à la suite de ce qui ressemble fort à l'abandon par Lord Owen de son propre plan.

Nous avons tous été surpris par cette évolution inattendue. Pour ma part, j'aurais préféré qu'une concertation puisse avoir lieu avant un tel revirement. Cet après-midi encore, le ministre Claes a rencontré Lord Owen. Très peu d'éléments de la réponse à l'interpellation de M. Benker ont changé à l'issue de cette rencontre.

Le ministre Claes ne met pas en cause l'action des coprésidents de la conférence sur l'ex-Yougoslavie, Lord Owen et M. Stoltenberg. La situation en ex-Yougoslavie est en effet très complexe. En outre, le caractère imprévisible et la rapidité de son évolution nous confrontent quotidiennement à des situations nouvelles. Dans ces conditions, nous devons faire totalement confiance à nos négociateurs qui suivent la situation au jour le jour, voire minute après minute.

Le plan Vance-Owen constituait la meilleure solution. En effet, il répondait à la complexité de la situation, aux exigences des parties et aux principes établis par la Conférence de Londres. La plupart des acteurs en conviennent. Dans son principe, pour être appliqué, le plan devait recueillir l'assentiment préalable des trois parties. Celui des Serbes de Bosnie n'a jamais été acquis. Par conséquent, certains aspects du plan — je pense notamment à la carte de division du territoire entre les trois communautés — s'avèrent dorénavant irréalisables. La plupart des acteurs conviennent également de cette impossibilité.

Le ministre Claes tient à formuler quelques remarques. Vous n'avez pas tort lorsque vous déclarez que nous sommes quasi impuissants. Le ministre s'insurge toutefois contre l'allégation selon laquelle l'Europe serait restée absente de la crise yougoslave. Dès le début de la crise, l'Europe a offert sa médiation; elle a mis sur pied des instruments de négociation; elle a envoyé ses moniteurs; elle a impliqué les Nations unies, l'OTAN et l'UEO. En outre, elle est de loin le plus grand pourvoyeur d'aide et figure finalement parmi les seuls fournisseurs de troupes sur le terrain. La Belgique elle-même consent un effort militaire appréciable et apprécié. Dès lors, les Douze peuvent soutenir sans rougir la comparaison de leur action avec celle de la plupart de leurs détracteurs. Les pays qui nous critiquent le plus sont en effet loin d'avoir fourni un effort similaire.

Agrand bruit, une partie de la communauté internationale et de l'opinion publique réclame parfois une intervention militaire pour la défense des musulmans de Bosnie-Herzégovine.

Ik heb dit overigens nogmaals kunnen vaststellen in de uiteenzetting van de heer Buelens.

Néanmoins, le vote de la résolution relative aux zones de sécurité — en vue de défendre les musulmans ou, à tout le moins, de leur offrir une protection minimale — ne résout pas tous les problèmes. En effet, à la suite de ce vote, le secrétaire général des Nations unies peut à peine réunir 7 500 hommes. Et ce n'est pas l'Europe qui est en défaut.

Nous sommes disposés à fournir un effort supplémentaire mais nous aimerions cependant que d'autres soient à la hauteur de leurs principes et acceptent de prendre les mêmes risques que nous sur le terrain. Il ne suffit pas, en effet, de se contenter de paroles.

Durant la présidence belge, quelles seront les intentions de l'Europe à l'égard de la Bosnie-Herzégovine et des problèmes de l'ex-Yougoslavie? Le 21 juin dernier, avec ses collègues de la Troïka, le ministre Claes a rencontré le président Izetbegovic à Copenhague. Cinq jours plus tard, le 25 juin, une réunion avec la présidence collégiale de Bosnie-Herzégovine avait lieu à Bruxelles.

Le ministre Claes a transmis un message très pressant et très clair: une solution politique acceptable doit être négociée rapidement. Elle doit être basée sur les principes essentiels de la Conférence de Londres et du plan Vance-Owen. La Communauté européenne assistera à ces négociations. Nos négociateurs veilleront à ce que la nouvelle entité musulmane soit viable, tant économiquement que politiquement. Des accès extérieurs — via la mer et la rivière Sava, notamment — doivent, dès lors, être garantis.

Une fois de plus, l'Europe assumera ses responsabilités. Elle veillera à la garantie de l'intégrité territoriale et de la souveraineté de la Bosnie-Herzégovine. Elle sera également attentive à la démilitarisation et au respect des droits de l'homme. Elle continuera à fournir une grande partie de l'aide humanitaire et participera enfin à la reconstruction de ce pays meurtri. Ces éléments constituent l'essentiel du message du ministre Claes.

Si un accord est finalement conclu par les trois parties — je dis bien les trois parties —, je ne vois pas comment nous pourrions nous y opposer. Ce n'est pas, comme l'a dit Lord Owen lui-même, notre amour-propre qui est en jeu et nous n'allons donc pas continuer à défendre son plan envers et contre tout.

Cependant, dissipons toute équivoque: les sanctions à l'égard de la Serbie-Monténégro seront maintenues et, s'il le faut, seront durcies. Le ministre a déjà eu l'occasion de vous expliquer à quel point ces sanctions ont un impact sur l'économie de ce pays. Nous devons également trouver des moyens pour que ces sanctions frappent plus durement les Serbes de Bosnie-Herzégovine, et ce jusqu'à ce qu'une solution satisfaisante au problème bosniaque soit réellement acceptée et appliquée.

Entre-temps, le conflit en Bosnie ne peut éclipser les autres problèmes de l'ex-Yougoslavie tels que la Croatie, le Kosovo, le Sandjak, la Voïvodine et la Macédoine.

En ce qui concerne la Croatie, de nombreux signaux ont déjà été envoyés au président Tudjman, lui faisant clairement comprendre qu'une solution aux problèmes autre que négociée ne serait pas tolérée. M. Tudjman a aussi été mis en garde contre une implication de la Croatie dans le conflit bosniaque. Ne pas tenir compte de ces avertissements entraînerait pour son pays des conséquences graves.

Un certain nombre de mises en garde ont été formulées à propos des autres foyers possibles de conflit et certaines mesures ont déjà été prises pour éviter son extension. Je pense notamment aux missions de longue durée de la CSCE au Kosovo, au Sandjak et en Voïvodine, à la *spillover mission* menée pour la CSCE en Macédoine et au déploiement, à titre préventif, de Casque Bleus dans cette république.

Le ministre compte néanmoins profiter de la présidence belge afin de multiplier et amplifier les signaux à l'égard de certains acteurs dans la région. Tant que le conflit bosniaque ne se sera pas apaisé, nous devons en effet continuer à rester vigilants quant aux risques d'extension. Nous avons réussi à les maîtriser à ce stade, mais ils restent réels. Cette réduction des risques constituera le complément obligé de notre action vis-à-vis de la Bosnie-Herzégovine.

Om te eindigen kan ik aan de leden van het Vlaams Blok zeggen dat de houding die minister Claes heeft aangenomen in een antwoord op een vorige interpellatie over hetzelfde probleem onveranderd blijft.

M. le Président. — La parole est à l'interpellateur.

M. Benker. — Monsieur le Président, je me garderai bien de formuler des critiques en ce qui concerne les réponses de M. le ministre. J'en connaissais d'ailleurs déjà quelques-unes grâce à la presse: la rencontre avec M. Izetbegovic à Copenhague et, le 25, entre les trois partenaires à Bruxelles, mais sans les musulmans puisqu'on leur inflige la perte de la plus grande partie du territoire de Bosnie-Herzégovine.

Je vais examiner attentivement les réponses qui m'ont été fournies et je reviendrai sur le sujet. En effet, je voudrais faire parvenir à M. le ministre Claes des conclusions sur mes rencontres avec les représentants de la société civile, en espérant que ces conclusions pourront constituer une piste intéressante à suivre pour l'obtention d'un plan de paix.

Je voudrais encore formuler quelques remarques. Je suis de plus en plus convaincu que personne ne trouvera de solution à la crise yougoslave si on n'écoute que les dirigeants actuels et les seigneurs de guerre. Je suis également persuadé que toute solution juste à ce conflit doit être trouvée en concertation avec les représentants de la société civile. Si nous acceptons les thèses de ceux qui pratiquent l'épuration ethnique et le viol comme techniques de guerre et de conquête, jamais plus ni la Communauté européenne, ni la CSCE, ni l'ONU ne pourront trouver de solution juste, que ce soit dans les Balkans, le Caucase, en Asie centrale ou ailleurs. Il ne faut pas se faire d'illusions à cet égard.

En effet, après les conflits en Slovanie, qui n'ont heureusement duré que quelques jours, après les conflits sans fin entre la Serbie et la Croatie et les conquêtes serbes en Croatie, après les attaques et les conquêtes serbes en Bosnie-Herzégovine, la Serbie poursuivra dans cette voie. Elle portera la guerre au Kosovo pour y pratiquer l'épuration ethnique, puisqu'elle se sent confortée dans son action par le revirement actuel des Européens.

Je voudrais, pour terminer, m'adresser aux membres du Vlaams Blok. J'approuve certaines de leurs affirmations de ce jour, mais ce parti ne doit plus utiliser les gants de boxe comme slogan électoral car on sait à qui les coups sont destinés. (*Applaudissements.*)

M. le Président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

PROJET DE LOI — ONTWERP VAN WET

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le Gouvernement a déposé un projet de loi modifiant la loi du 28 décembre 1977 garantissant la protection des médecins du travail.

De Regering heeft ingediend een ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 28 december 1977 tot bescherming van de arbeidsgeneesheren.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Dit ontwerp van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Il est renvoyé à la commission des Affaires sociales.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

PROPOSITIONS — VOORSTELLEN

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Mme Herzet a déposé une proposition de révision du titre II de la Constitution par l'insertion d'un article 24^{quater} relatif au droit à une fiscalité équitable.

Mevrouw Herzet heeft ingediend een voorstel tot herziening van titel II van de Grondwet door invoeging van een artikel 24^{quater} betreffende het recht op een billijke fiscaliteit.

Cette proposition sera imprimée et distribuée.

Dit voorstel zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Elle est renvoyée à la commission de la Révision de la Constitution et des Réformes des Institutions.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming der Instellingen.

M. Wintgens a déposé une proposition de loi modifiant les articles 204 et 205 de la nouvelle loi communale et insérant un article 204bis dans la même loi.

De heer Wintgens heeft ingediend een voorstel van wet tot wijziging van de artikelen 204 en 205 van de nieuwe gemeentewet en tot invoeging van een artikel 204bis in dezelfde wet.

Cette proposition de loi sera traduite, imprimée et distribuée.

Dit voorstel van wet zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Les propositions de résolution ci-après ont été déposées :

1° Par M. Valkeniers, concernant les droits de l'homme au Viêt-nam;

De volgende voorstellen van resolutie werden ingediend :

1° Door de heer Valkeniers, betreffende de mensenrechten in Vietnam;

2° Par Mme Maes, concernant le Zaïre.

2° Door mevrouw Maes, inzake Zaïre.

Ces propositions de résolution seront traduites, imprimées et distribuées.

Deze voorstellen van resolutie zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira, demain, mercredi 30 juin 1993, à 14 heures 30.

De Senaat vergadert opnieuw morgen, woensdag 30 juni 1993, om 14 uur 30.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 18 h 5 m.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 18 h 5 m.*)

